

LA TERRETA

Llibret festiu i literari · Fundat en 1917

FESTES

de Sant Joan
en Honor

al S^m

CRIST DE LA VIDA

100 ANYS

1917 / 2017

MASSANUSSA

Juny 2017

Ver, sentir, descubrir

ACÉRCATE Y CONÓCENOS

Juerto en el jardín

Inglés

De 0 a 3 años

Entorno natural

Cocina casera

Psicopedagoga
y logopeda

Jardín musical

Patio exterior adaptado

Área sensorial
(estimulación visual)

ESCOLA INFANTIL
El samaruc

SUMARI MASSANASSA

Festes de Sant Joan en Honor
al Stm. Crist de la Vida - Juny 2017

Salutació de l'Alcalde	5
Salutació del Rector de Massanassa	7
Programa de les Festes de Sant Joan	8
XXI Festival Internacional Música i Festa Sant Joan	13
Programa mes de L'Esport	14
AMPA Lluís Vives - Ausiàs March	15
La Biblioteca, memòria de la humanitat	17
AMPA IES Massanassa	22
Escola Infantil Ausiàs March	23

Colegio San José y San Andrés:

Hoy hace 400 años "Una historia inolvidable"	24
Vía verde de ojos negros	26
91 anys al servici dels demés... i molts més	27
Finalistes en el Concurs Reaccional!	29
Concurs literari Ploma i Paper	31
Los robots en las aulas del Colegio San José y San Andrés	36

IES Massanassa:

L'IES Massanassa, un institut amb les portes obertes a Europa	38
Contes des de l'amistat	41
Compromesos amb la igualtat / La Setmana que el nostre IES es va convertir en un Hospital	42
De nou premiats en els Sambori	43
Connectats amb la igualtat	44
Us volem donar les gràcies / Nadal Solidari	45

Centre d'Educació Infantil Menuts	46
C.D.B. Massanassa	48
G.R.E. Futbol Sala Atlètic Massanassa	54
Club Futbol Sala Femení La Iguana Massanassa	56
Massanassa C.F. Temporada 2016/2017	57
Club de Basquet Massanassa	58
Colla de Córrer El Parotet	60
Gimnàstica de Manteniment	62
Gimnàstica de Manteniment Segunda Edad	64
Gimnasia de mantenimiento de la Tercera Edad	65
Yoga Nirvana	66
Escola Municipal de Teatre	67
Centre Instructiu i Musical de Massanassa	68
Centre d'Estudis Musicals de Massanassa	70
Orfeó Polifònic de Massanassa	71
Giros Dance Massanassa	72
Grupo de Danzas Gent Gran	74
Junta Local Fallera	76
Associació Cultural Falla El Divendres	77
Falla l'Alqueria	78
Falla Jaume I	80
Falla Poble Massanassa	82
Filà Mora Esquadra Roja	84
Filà Mora Ibn Al Abbar	85
Filà Mora Manzil Nasr	86
Filà Cristiana "Les Forquetes"	87
Filà Cristiana El Cid	88
Intercomparsa Moros i Cristians	90
40 años de Tyrius Massanassa	91
Dones Progressistes de Massanassa	92
Associació Juvenil de Massanassa	94
Cofradía Virgen de los Desamparados	95
Cofradía del Sagrado Corazón de Jesús	96
Hijas de María y Santa Teresa	98
Cofradía de Santa Rita	99
Cofradía del Stmo. Cristo de la Vida de Massanassa	100
Colla de Costalers del Santíssim Crist de la Vida	101
Liga Reumatològica	102
Asociación Cultural Massanassa Poble	103
Colla Despertades 2017	104
Escola D'Adults	106
Associació de Veïns de Massanassa	108
Penya Barcelonista Massanassa	110
Escuela de Pintura y Dibujo	111
Club Deportivo de Caza de Massanassa	112
Colla Campaners	114
Club de Ajedrez Massanassa	115
Societat Cultural i Recreativa La Terreta	116
Penya El Carro	118
Asociación de Jubilados y Pensionistas La Plaça	120
Cent anys de La Terreta	122
14 d'octubre de 1957: València baix l'aigua	127
L'arquitecte valencià de Nova York	128
Don Josep Alba	130
El Retrobament	134
El Barranc	136
La naturaleza paradójica de la fiesta moderna	137
Teatre a Massanassa (VII)	138
Guitarras de Massanassa	144
Homenatge als majors de 90 anys	148
Recordant la barrancada del 57	150
Relat de com ens divertim la joventut	152
El Jutjat de Pau de Massanassa	155
La Terreta es centenaria	156
Companejar	159
El tiempo da su tiempo/ Jo soc aixina	162
Eres més coneguda que la ruda	163
Envelliment actiu	164
La Processó del Cristo de la Vida	167
Textos de Modesta Benach	169
Un cuento de navidad... ..	170
Mediación escolar... cada vez más necesaria!!!	172
Història de les Andes de Sant Roc	173
Una societat insostenible	174

• **Edita:** Ajuntament de Massanassa

• **Alcalde President:**
Vicent Pastor Codoñer

• **Supervisió:** Comissió Informativa
Municipal de Cultura

• **Direcció Tecnica:**
Francesc Rodrigo Comes

• **Portada:** Susi Marco Cervelló

• **D.L.:** V-2423-2008

Descarrega la revista
al teu Smartphone

Editorial MIC
Tel. 961 347 474
www.editorialmic.com

Estimats conveïns i conveïnes

Un any més ens disposem a celebrar les nostres festes majors, que el poble de Massanassa anomena "Festes de Sant Joan" en honor al Santíssim Crist de la Vida.

Les nostres festes tenen la peculiaritat de ser les primeres de la comarca i també de tindre una revista, anomenada "La Terreta", que a més de contindre el programa festiu, és també una crònica local del nostre poble; eixa revista tan estimada pels massanassers i massanasseres complix enguany 100 anys, lo cual és un orgull per a nosaltres ja que pocs pobles poden presumir de lo mateix.

Fullejant les pàgines de "La Terreta" podem observar com ha anat evolucionant Massanassa al llarg de 100 anys: observarem com van augmentant les associacions del poble; com va desapareguent el xicotet comerç, (que cada any felicitava a la seua distingida clientela i li oferia nous productes), com augmenta el número de col.laboradors i la qualitat de les col.laboracions, lo cual és una mostra indubtable de que el nivell d'estudis dels massanassers millora i com va evolucionant la festa amb l'aparició imparable dels "Moros i Cristians" que fins no fa massa anys eren desconeguts en el nostre poble. Així mateix podem constatar que les falles ja porten 40 anys de presència a Massanassa, i també com la devoció al Crist de la Vida va augmentant any rere any.

Totes estes característiques i altres que es poden extraure de

l'estudi de les terretes ens indiquen que Massanassa ha anat creixent i millorant, passant de ser un poble eminentment agrícola a industrial i comercial, sent cada vegada més "un poble per a viure", amb una situació geogràfica envejable i amb el 50 % del seu terme, dins del Parc Natural de l'Albufera, el que, indubtablement ens aporta un plus de qualitat que hem d'apreciar i potenciar.

Enguany celebrem el centenari de "La Terreta" i estic segur de que això ens farà reflexionar sobre el nostre poble, els nostres avantpassats, els nostres conveïns i el nostre futur.

Molt Bones Festes

Vicent Pastor Codoñer
Alcalde de Massanassa

Benvolguts massanasers.

Un any més ens trobèrem a punt de celebrar les festes de tot el poble baix l'advocació del Crist de la Vida, i que culmina en el dia de Sant Joan. Quan un poble celebra les festes patronals està expressant tota la riquesa humana, folclòrica, cultural i religiosa que bull al llarg de l'any. Tenint en compte que són moltes les activitats que es realitzen, mes darrere mes, per part de distintes associacions de qualsevol classe. Si fem un repàs de cadascuna de les associacions civils i religioses, culturals i lúdiques, socials i benèfiques, ... que hi ha al poble ens quedem bocabadats, perquè a més a més es realitzen quantioses activitats per part de cadascuna, no fa falta nomenar cap, perquè cadascuna forma part del broll del poble de Massanassa i que a la fi culminen al mes de juny entorn la Novena al Crist de la Vida, activitats pels menuts i joves, sopars i dinars a l'espai obert, exposicions i concerts, Moros i Cristians, Cine i Teatre, soroll de música i campanes ... i el dia de

la festa en la despertà, la Missa Solemne, traca i mascletà, enramada de murta i processó. No cal dir més.

La festa ens ajuda a tots a ser conscients de que seguint distints, tant les persones com els grups humans, aprenem a conviure; dins de la diversitat, en pau i harmonia, en justícia i veritat, en devoció i alegria. La riquesa d'un poble és jugar la diversitat en la convivència. Això són els valors que afloren en les

festes, en cada ciutadà i que ajuden a créixer al nostre poble de Massanassa.

Davant d'aconteiximents adversos, com les Febres que ocasionaren algunes morts al poble fa dos segles, la gent va enfortir els seus valors humans, i varen dirigir la seva religiositat per implorar la salut i la vida. Tot això va fonamentar la convivència i la religiositat al mateix temps, i ha anat consolidat la vida del nostre poble. És bon remuntar-nos a aquells moments per apreciar i valorar lo que som i tenim: la nostra història, la nostra cultura i la nostra religiositat.

Desitge a cadascú, que amb aquest esperit vixcam tots junts estes properes festes del dos mil dèsset a Massanassa, i que la devoció al Crist de la Vida ens faci més humans, solidaris i germans amb els nostres sentiments. ¡Bones festes per a tots!

Miguel Alejandro
Rector de Massanassa

PROGRAMA DE LES FESTES DE SANT JOAN, JUNY 2017

DIJOUS 15 DE JUNY

20'30 h: Eixint de la Plaça de les Escoles Velles, **ENTRADA "FALSA" DE MOROS I CRISTIANS.** Xaranga l'Atropello

22'00 h: Plaça de les Escoles Velles, **INAUGURACIÓ DE LES CARPES FESTIVES**

DIVENDRES 16 DE JUNY

17'00 h: Al Parc Camp de Túria, **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.

18'00 h: Al Parc Camp de Túria, **ORXATA I FARTONS**

19'00 h: A la Sala d'Exposicions de l'Auditori Municipal "Salvador Seguí", inauguració de **L'EXPOSICIÓ 100 ANYS PORTADES DE LA REVISTA LA TERRETA**.

20'00 h: A l'Auditori Municipal "Salvador Seguí", **TEATRE INFANTIL: "PAU EN PARPANIA"**, per l'EMT infantil

23'00 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **PRESENTACIÓ DE LES FESTES DE SANT JOAN 2017** i a continuació gran espectacle musical: **"FRECUENCIA"**

01'00 h: A l'aparcament del Poliesportiu Municipal, inici del Festival **MASSAMUSIC**, amb les actuacions de: **"ARTISTA MORONDO, TELONER CONVIDAT I DJ. RODRI GARCIA"**

DISSABTE 17 DE JUNY

20'00 h: A la Plaça de l'Església, inici amb dos eixides de tró, de la **GRAN ENTRADA MORA I CRISTIANA.**

El tabalet i la dolçaina obriran el desfile

BANDO CRISTIÀ

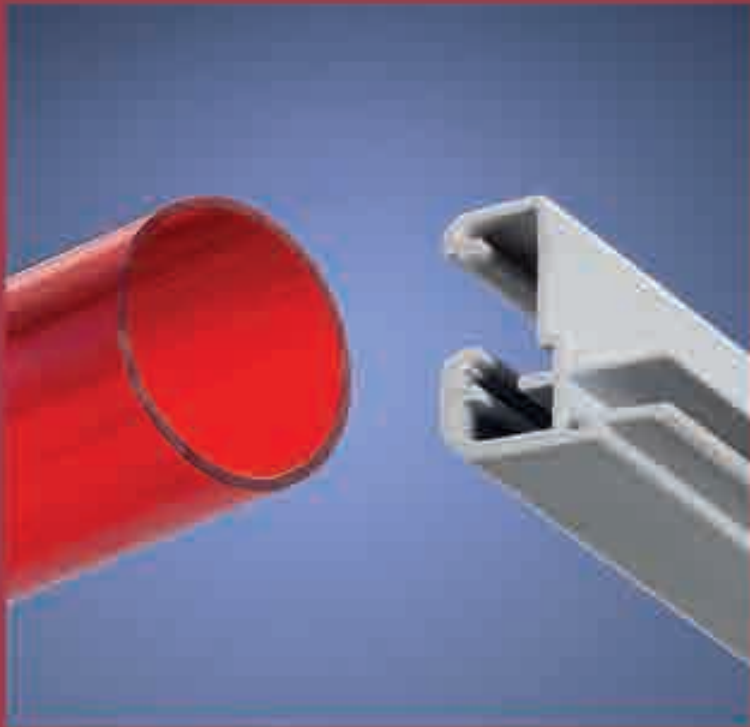
- Dos portadors del cartell del Bando Cristià
- Filà Cristiana "Els Templaris" SANTA POLA
- Banda musical "LA VALLADINA" de Vallada
- BOATO "Ballet Leones" Pyros
- Estendard de la Filà Cristiana "LES FORQUETES"
- Filà Cristiana "LES FORQUETES"
- Banda musical "D'aki p'aya" de Benetússer
- BOATO "Ballet Arpa" Pyros
- Estendard de la Filà Cristiana "EL CID"
- Esquadra de guerreres de la Filà Cristiana "EL CID"
- Esquadra de guerreres de la Filà Cristiana "EL CID"
- Banda Musical de VINALESA

BANDO MORO

- Cartell Bando Moro
- Boato "Espectacle del Herrero y el Dragón"
- Filà Mora IBN-AL ABBAR
- Estendard de la Filà Mora IBN-AL ABBAR
- Esquadra de dones de la Filà Mora IBN-AL ABBAR
- Esquadra d'homens de la Filà Mora IBN-AL ABBAR
- Banda de música del Centre Instructiu i Musical de Massanassa
- Boato "Espectacle de los Sabios"
- Filà Mora MANZIL NASR

PERFILES Y TUBOS

MANGUERAS

PLASTIRESA 2018
55 ANIVERSARIO

Camino del Fus, nº 17
Telf. 96 125 00 66 | Fax. 96 125 11 75
46470 Massanassa (Valencia)
email: info@plastire.es
www.plastire.es

- Estendard de la Filà Mora MANZIL NASR
- Esquadra de dones de la Filà Mora MANZIL NASR
- Agrupació musical l'Atropello
- Esquadra d'homens de la Filà Mora MANZIL NASR
- Agrupació musical l'Atropello
- Boato "Ballet de los Sables"

CAPITANIA 2017

- Cartell de Capitania
- Dos portadors estendards
- Boato "Espectacle de dansa àrab"
- Quatre ballarines i un ballarí de dansa oriental.
- Boato "Espectacle de focs"
- Dos malabaristes i una ballarina amb falda de foc
- Esquadra de dones Filà Esquadra Roja
- Esquadra d'homens Filà Esquadra Roja
- Banda de Música "La Valladina"
- Carrossa amb la capitana Tony Valero

Itinerari

Eixida des del carrer del Calvari seguirà el següent itinerari: Plaça de l'Església, Antic Regne de València, Francisco Nacher Pons, Comtes de Trigona, Pi i Margall, Constantí Llobart, Orba i finalitzarà en Francesc de Vinatea

23'30 h: *A la Plaça de les Escoles Velles, "ORQUESTA MONTECARLO"*

DIUMENGE 18 DE JUNY

10'00 h: *Al Poliesportiu Municipal, V ENCONTRE DE CERÀMICA A MASSANASSA*, amb tallers per a tots els públics.

11'00 h: *Al Poliesportiu Municipal, PARC INFANTIL* per a tots els xiquets i xiquetes.

13'00 h: *Al Poliesportiu Municipal, FESTIVAL DE PAELLES.* (l'Ajuntament oferirà tot "l'arreglo" per a la paella: arròs, verdura, sal, oli, carn, safrà,

etc. És imprescindible inscriure's en la Biblioteca Pública Municipal, fins el dia 13 de juny pel matí. Donatiu d'1. € per persona a benefici de l'Associació Espanyola de Lluita contra el Càncer).

16'00 h: *Al Poliesportiu Municipal, FESTIVAL HOLI: INDIA ES VIST DE COLORS*, amb exhibició de **balls de Bollywood**, per l'**Associació de Danses ètniques Peus Nus** (cal inscriure's a la Biblioteca Pública Municipal o en el Casal Jove)

22'00 h: *A la Plaça de les Escoles Velles FESTIVAL DE BANDES DE MÚSICA DE SANT JOAN*, amb la participació de la **BANDA DE MÚSICA DEL CENTRE INSTRUCTIU I MUSICAL DE MASSANASSA**

DILLUNS 19 DE JUNY

17'00 h: *A la Plaça del País Valencià, PARC INFANTIL*, per a tots els xiquets i xiquetes.

18'00 h: *A la Plaça del País Valencià,*
ORXATA I FARTONS

22'30 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
Espectacle Musical MASSANASSA BALLA, organitzat per l'academia de ball **GIROS**

DIMARTS 20 DE JUNY

17'00 h: *Al carrer Pare Ignasi Casañ (junt al Casal de la falla l'Alqueria),*
PARC INFANTIL, per a tots els xiquets i xiquetes.

18'00 h: *Al carrer Pare Ignasi Casañ (junt al Casal de la falla l'Alqueria),*
ORXATA I FARTONS

22'00 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
SOPAR POPULAR (organitzat per l'Associació de Jubilats).

23'00 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
Espectacle de varietats amb l'actuació del sowman **Paco Calonge**, el cantant **Rafa Garcel** i la vedette **Sonia Armela**

DIMECRES 21 DE JUNY

17'00 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
PARC INFANTIL, per a tots els xiquets i xiquetes.

18'00 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
ORXATA I FARTONS

19'30 h: *a la Biblioteca Pública Municipal,*
BENVINGUTS A LA LECTURA

21'30 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
SOPAR POPULAR A LA FRESCA

23'00 h: Ball popular amb l'orquestra **VULKANO**

DIJOUS 22 DE JUNY

19'00 h: *Eixint del Carrer de la Font Cabilda,*
GRAN CAVALCADA DE SANT JOAN, encapçalada pels **GEGANTS I CABUTS** i el **CARRO DE LA MURTA**. En ella participaran totes les entitats socials i festives de la població. L'itinerari serà l'habitual.

22'30 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
Massanassa Canta TV, **INVICTUS XOU**

23'00 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
PLAY BACKS DE LES FALLES

DIVENDRES 23 DE JUNY

20'00 h: *Eixint del Parc Camp de Túria,*
Tradicional **OFRENA DE FLORS**, que seguirà l'itinerari habitual. Al finalitzar l'acte, es prega a les entitats col·laboradores i públic en general que no abandonen la plaça perquè la **Colla de Campaners** de la localitat tocarà el popular "**Repic del Vespre**", en col·laboració amb la **Colla Despertades de Massanassa**.

22'00 h: *A la Plaça de les Escoles Velles,*
BALL, amb una **DISCOMÒBIL**.

23'00 h: *A la Plaça del País Valencià,*
GRAN BALL POPULAR, amb una **MACRO DISCOMÒBIL**.

24'00 h: *A la plaça del País Valencià*
CREMÀ DE LA FOGUERA DE SANT JOAN i focs artificials.

01'00 h: *A la plaça del País Valencià*
GRAN GRAELLADA DE LLONGANISSES I BOTIFARRES per a tots els veïns.

DISSABTE 24 DE JUNY

08'00 h: **DESPERTADA** amb tronadors a càrrec de la **Colla Despertades**

12'00 h: *A la Parroquia de Sant Pere,*
SOLEMNE MISSA oferida al **SANTÍSSIM CRIST DE LA VIDA**. La celebració estarà acompanyada per l'**Orfeó Polifònic** de Massanassa.

14'00 h: *Eixint de la Plaça de la Constitució fins l'Avinguda de Josep Alba i Alba,*
CORREGUDA DE LA TRACA (recuperació de la tradició a iniciativa de la Colla Despertades)

14'30 h: *A l'avinguda Josep Alba i Alba*
GRAN MASCLETADA a càrrec de la pirotècnia **Europlà**

20'00 h: Tradicional **ENRAMADA DE LA MURTA**, pels carrers de l'itinerari habitual de la processó, a càrrec de la **Penya El Carro**.

21'00 h: Tradicional **PROCESSÓ** al Santíssim Crist de la Vida, amb la participació de totes les confraries acompanyades de les seues andes corresponents. A l'entrada del Santíssim Crist de la Vida en l'Església es dispararan focs artificials a càrrec de la pirotècnia **Europlà**.

24'00 h: A la *Plaça de les Escoles Velles,*
BALL, amb una **DISCOMÒBIL**.

FBM®

¿JUGAMOS A GANAR?

ENCUENTRANOS EN

• BINGO TORREFIEL

AV. DEL DR. PESET ALEIXANDRE, 73; 46009 VALÈNCIA, VALENCIA, ESPAÑA

• BINGO ABC PARK

CARRER DE ROGER DE LLORIA, 23; 46002 VALÈNCIA, VALENCIA, ESPAÑA

• BINGO TRES FORQUES

CARRER DE LES TRES FORQUES, 131; 46014 VALÈNCIA, VALENCIA, ESPAÑA

• BINGO ALAQUÀS

AV. BLASCO IBÁÑEZ, 47; 46970 ALAQUÀS, VALENCIA, ESPAÑA

• BINGO ROYAL PLAZA TORRENT

CARRER DE RAMÓN Y CAJAL, 9; 46900 TORRENT, VALENCIA, ESPAÑA

www.fbmgaming.com

XXI FESTIVAL INTERNACIONAL MÚSICA I FESTA SANT JOAN 2017

AJUNTAMENT DE MASSANASSA. REGIDORIA DE CULTURA

del 25 al 29 de juny
Director Artístic: Vicent Campos

PROGRAMA

* Diumenge 25,

20'00 h. *Església Parroquial de Sant Pere*

DIA DELS CORS

Orfeó Polifònic de Massanassa

Dilluns 26

23'00 h. *Jardins de la Societat La Terreta*

SOLISTES DE SOFIA: CAMERATA

- **Divertimento D Major** (kv 136) 1st mvt: Mozart
- **Aria: Bach**
- **"Salut d'amour" (violin solo): Elgar**
- **"Solveig's Song": Grieg**
- **"Anitra's Dance": Grieg**
- **Song: Gershwin**
- **"La Bella Cubana" (two violins solo):** José White
- **Valse**
- **"Valse" from Serenade for strings:** Tchaikovsky

INTERMEDI

- **Andante Cantabile:** Tchaikovsky
- **"Libertango":** Piazzolla
- **"Oblivion":** Piazzolla
- **"Zigeunerweisen" (violin solo):** Sarasate
- **Divertimento for two violins:** Igor Frolov
- **"Jota Navarra" (two violins solo):** Sarasate
- **Romain Folk Dances:** Bartok

* Dimarts 27

23'00 h. *Jardins de la Societat La Terreta*

SOLISTAS VALENCIA: UNA NIT EN L'ÒPERA

PRIMERA PART

* "una voce poco fa"

de l'òpera el Barber de Sevilla de G. Rossini. *I. Muller clarinet i quartet de corda arr. José M. Morales*

* **"la força del destí"** de G. Verdi *intermezzo per a clarinet i cordes B.Kovacs arr. José M. Morales*

* **"casta diva"** de l'òpera norma de V. Bellini. *clarinet i quartet de corda B.Kovacs arr. José M. Morales*

* **"la cidarem la mano"** fantasia sobre l'òpera de Giovanni de W.A.mozart *F. Danzi clarinet i cordes. arr. José M. Morales*

SEGONA PART

* **intermezzo de l'òpera "cavalleria rusticana"** P. Mascagni

* **fantasia sobre l'òpera "rigoletto"** de G. Verdi. *Clarinet i quartet de corda A. Giamperi. arr. José M. Morales*

* **fantasia sobre l'òpera "el caçador furtiu"** de C. M. Von Weber *F. Kroepsch clarinet i cordes arr. José M. Morales*

* **fantasia sobre l'òpera "la traviata"** de G. Verdi. *clarinet i quartet de corda D. Lovreglio*

* Dimecres 28

23'00 h. *Jardins de la Societat La Terreta*

NIT DE JAZZ: "SOLEO" The New Son Mediterraneo. Ximo Tebar Band: Nathaniel Townsley, Darryl Hall, Luis Guerra, Will

* Dijous 29

23'00 h. *Jardins de la Societat La Terreta*

TRANSCRIPTION ENSEMBLE: LES ESTACIONS, TRANSFORMACIONS DE LLUM I SO

Tres danses gregues: Nikos Skalkottas (1904 - 1949)

Les Quatre estacions Op. 37:

Piotr Ilitch Tchaikovsky (1840 - 1893) *Arr. per a Piano Trio (violí, violoncel i piano). Aleksandr Gedike (1877-1957)*

March: Song of the Lark (Andantino espressivo)

April: Snowdrop (Allegretto con moto e un poco rubato)

June: Barcarolle (Andante cantabile)

August: The Harvest (Allegro vivace)

September: The Hunt (Allegro non troppo)

October: Autumn Song (Andante doloroso e molto cantabile)

December: Christmas (Tempo di Valse)

"Cuatro Estaciones Porteñas".

Arr. per a Piano Trio, Jose Bragato Astor Piazzola (1921 - 1992)

Invierno Porteño

(Buenos Aires Winter) (1970)

Primavera Porteña

(Buenos Aires Spring) (1970)

Verano Porteño

(Buenos Aires Summer) (1965)

Otoño Porteño

(Buenos Aires Autumn) (1969)

PROGRAMA MES DE L'ESPORT 2017

ESCACS. 11 juny

9h. Torneig Escolar,
en La Societat La Terreta

25 juny

Open Sant Joan

TIR DE GUATLLA

28 de maig

11h. Tir de Guatlla
al camp La Garrofera de Catarroja

4 de juny

Triangular Caçadors

MULTIESPORT INFANTIL

6 juny

17h. Multijocs Esportius,
al Pavelló Esportiu Municipal.

BÀSQUET. 5 juny

17:00h. Partit Bàsquet categoria Pre-benjamins, al Pavelló Esportiu Municipal.

7 juny

17h. Partits Bàsquet categoria Benjamins, al Pavelló Esportiu Municipal.

10 i 11 juny

Torneig de Bàsquet, totes les categories, al Pavelló Esportiu Municipal.

PATINATGE INFANTIL

9 juny

17:30h. Exhibició Patinatge Infantil iniciats, a la pista polivalent del Poliesportiu.

18:30h. Exhibició Patinatge Infantil avançats, a la pista polivalent.

GRAN FONDS

MASSANASSA-VOLTA

A PEU. 3 juny

11h. Volta a Peu Infantil,
a l'Àvinguda Josep Alba i Alba.

19h. Gran Fons Massanassa,
a l'Àvinguda Josep Alba i Alba.

GIMNÀSTICA RÍTMICA

21 juny

18:30h. Exhibició de Gimnàstica Rítmica i Balls Infantils,
al Pavelló Esportiu.

FUTBOL. 25 maig

21:00h. Partit del Massanassa CF

10 i 11 juny

Torneig Internacional de Futbol-7, categoria Alevins,
al Poliesportiu Municipal.

21 juny

20:30h. GRUP D'ESPLAI MASSANASSA celebra amb un partit de futbol la XVII EDICIÓ TROFEU CIUTAT DE MASSANASSA.

JUDO. 8 juny

17:00h. Exhibició de Judo,
al Pavelló Esportiu Municipal.

TENNIS. 17 juny

09:00 a 14:00h. Clínic de Tennis,
al Poliesportiu Municipal.

BALL LLATINS. juny

10h. Màster Class de Balls Llatins, per a tota la població,
al Pavelló Esportiu Municipal.

19:30h. Màster Class de Balls Llatins, per a tota la població,
al Pavelló Esportiu Municipal.

FUTBOL SALA

12, 13, 14 i 15 juny

De 16:30 a 20:00h. Torneig infantil Futbol Sala, diferents categories,
al Pavelló Esportiu Municipal, per l'Agrupació Esportiva Atlètic de Futbol Sala Massanassa.

17 juny

08:00-16:00h. FINALS Lliga Provincial de València de Futbol Sala Femení Amateur, pel club de Futbol Sala La Iguana de Massanassa, al Pavelló Esportiu Municipal.

EXHIBICIÓ CLUB

BAILE DEPORTIVO

GIROS DANCE

20 juny

18h. Exhibició de diferents modalitats de ball, al Pavelló Esportiu

DIA DE LA BICI. 18 juny

Eixida a les 10:00h, des de la Plaça Escoles Velles. Recorregut pels carrers de la població fins arribar a Santa Anna (Albal), on es rifarà una bicicleta, esmorzarem i tornarem a la nostra població.

PETANCA

31 de maig i 1 de juny

10h a 13h. Torneig Festes Sant Joan,
en el Poliesportiu Municipal.

TIR I ARROSSEGAMENT

1 de juliol

Des de les 10h al Poliesportiu Municipal de Massanassa

BUCHON VALENCIANO

17 de juny

De 10h a 12h. Exhibició de Buchón Valencià, en la població de SENYERA (en el col·legi públic)

AMPA LLUIS VIVES - AUSIAS

MARCH CURSO 2016-17

En este año tan especial, en el que celebramos el centenario de nuestra "Terreta", no podemos dejar pasar la ocasión que se nos ofrece para saludar a los vecinos de Massanassa, a nuestros asociados y, cómo no, dar las gracias a todos aquellos que colaboran con la asociación de una forma u otra.

Como ya sabéis, somos madres y padres de alumnos, que nos hemos asociado con la finalidad de apoyar la educación de nuestros hijos, mejorando, en la medida de lo posible, el entorno educativo de los mismos y ayudando a las familias en la conciliación familiar y laboral.

Colaboramos activamente con los equipos directivos y resto de equipo docente de los dos centros escolares, de infantil y primaria, en las actividades que se programan a lo largo del curso y, por supuesto, participamos en los Consejos Escolares de los dos centros y en la toma de decisiones, consiguiendo de esta forma que los padres participen en las decisiones de las escuelas y del Consejo Escolar Municipal.

Desde la asociación trabajamos, de forma desinteresada, por y para nuestros asociados facilitando, para ello, el acceso a las familias a unos servicios de calidad con el consiguiente beneficio para nuestros hijos y nuestros asociados.

Son ya "clásicas" nuestras actividades, como:

- Reserva y distribución de **LIBROS** (con la consecuente preparación de lotes).
- Reparto de carnets y **AGENDAS** a los socios.
- Organización de la **ESCOLA MATINERA** desde el primer día de clase.
- Organización de la **LUDOTECA** para las tardes de septiembre-junio.
- Organización de las **EXTRAESCOLARES** anuales tanto a mediodía cómo todas las tardes durante el curso escolar.
- Organización de la **"ESCOLA DE PASQUA"** durante los 4 días laborables de las vacaciones escolares de los niños.
- Organización de la realización y reparto de **FOTOS** de alumnos y la orla de sexto.
- La **DECORACIÓN** del centro escolar para NAVIDAD con la colaboración de las familias.

- **RECOGIDA DE JUGUETES Y ROPA**, a favor de asociaciones benéficas y ONG's y tapones a favor de Mario Quintanilla.
- Organización de la visita de los **REYES MAGOS** con reparto de golosinas.
- La celebración de la **"FESTA DE NA-DAL"** para los socios, con la rifa solidaria cuya recaudación, este año, fue entregada a **"ASPANION"** Valencia.
- Colaboración con la campaña del kilo que se organiza para el **"DIA DE LA PAU"**. ▶

- Preparación y organización de **"CARNESTOLTES"** (consignas, disfraces, pasacalle, reparto de golosinas y almuerzo para madres/padres colaboradores).
- Venta de las camisetas de las **"TROBADES"**.
- Reparto del chocolate en **FALLAS**.
- Ayudamos a organizar la **"CURSA PEL VALENCIÀ"** (en la que participan Ausiàs March, IES Massanassa y el Lluís Vives).
- Colaboramos con los padres en la fiesta de **GRADUACIÓN** de los alumnos de sexto.
- Y cerramos el curso repartiendo a todos los alumnos horchata y fartons y celebrando **LA FIESTA DE FINAL DE CURSO** para nuestros socios.

Y a éstas se añaden otras nuevas, como:

- **"XARXA LLIBRES"**, hace un año que se puso en marcha el banco de libros

y el **AMPA** ha colaborado, en todo momento, con el centro para conseguir la puesta en marcha de un banco de libros de los que se han favorecido las familias del centro.

- Resaltar el gran éxito que ha tenido este año **"L'ESCOLETA DE PASQUA"** que se puso en marcha el año pasado como "experiencia piloto" y de la que, este año, han podido disfrutar alrededor de 100 niños gracias a la colaboración y apoyo del ayuntamiento que desde aquí agradecemos.
- Informar al mismo tiempo de nuestra participación en la **"FIRA EDUCATIVA MUNICIPAL"** de Massanassa con un divertido taller.

Como podéis observar en el AMPA, se trabaja de forma altruista por y para nuestros hijos, hay mucho trabajo que hacer y por hacer, y ello es cosa de todos sus asociados.

Somos conscientes de que hoy en día todos tenemos muchas obligaciones y poco tiempo pero, *SI CONSIDERAS IMPORTANTE LA EDUCACIÓN DE TUS HIJOS, ANIMATE Y COLABORAAA!!!!*

Puedes contactar con nosotros a través de:

Web: ampacpmassanassa.com

Facebook: Ampa-LluísVivesAusias-March-Massanassa

Email: ampacplluisvivesausiamarch@yahoo.es

Saludos y Felices Fiestas a todos.
La Junta Directiva

▲ Visita escolar a la Biblioteca dels alumnes del C.P. Ausias March, 29 de abril de 2014.

LA BIBLIOTECA MEMÒRIA DE LA HUMANITAT

Tots som conscients que una societat culta, justa i lliure no pot desenvolupar-se sense biblioteques, un espai amb llibres i ordinadors i per damunt de tot amb el concepte de pública: un lloc d'encontre de la cultura i les persones que es mantindrà mentre els ciutadans, els habitants de la ciutat en el concepte medieval: *"l'aire de la ciutat fà lliure"*, vullguen pertanyer no a una tribu, sino a una espècie que es va aixecar fa dos milions d'anys en la gorja d'Olduvai i es va escampar per tot el planeta.

Eixa espècie, coneguda com humana, va inventar l'escriptura per conservar els seus pensaments en un suport material i en conseqüència va tindre la necessitat de guardar eixa producció com

a memòria del que s'havia fet i com a reserva intel·lectual pel que es voldria fer en un futur. Neixien així les biblioteques i els arxius.

Una de les característiques específiques dels humans es aquella que ens permet fixar els nostres coneiximents i transmetre-los a les generacions venideres. La memòria personal de cada persona pot ser curta, alterable pel pas del temps, però la memòria de la humanitat fixada en documents esdevé llarga i inalterable. Si ningú els toca, romandràn per sempre com a testimoni del que un dia uns homes van pensar i dir. Seràn el seu record al llarg dels anys, viuràn i els faran viure pels segles dels segles. Eixos documents, eixes paraules pronunciades un dia per alguna persona i guardades en pedra, en paper, en tela, en paper, en cinta magnètica o disc òptic,

són el testimoni de la seua existència, de les seues vivències i inquietuts, alegries i reflexions, descobriments i fracassos. Són la seua veu que ens acompanya o ens persegueix, segons els casos, són la mostra de la seua vida.

Els llibres conserven el saber i la memòria de la humanitat; ens donen les claus per aprendre i avançar amb tot el que això comporta. Tal vegada per eixe motiu, l'any 213 abans de Crist, l'emperador de la Xina Qin Shihuangdi va ordenar el primer "Auto de Fé" del que tenim constància: va ordenar cremar tots els llibres perquè, segons ell, els llibres no eren més que vanes especulacions i a més a més incitaven el poble a criticar els governants.

Tots coneguem la Biblioteca d'Alexandria, fundada i mantinguda pels ►

▲ Conferència sobre l'Albufera, 23 d'abril de 2015

ALGUNES DADES ESTADÍSTIQUES SOBRE LA BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL DE MASSANASSA, REFERIDES A 31 DE DESEMBRE DE 2016:

Llibres:	25.134 (1.416 llibres més respecte a 2015)
Audiovisuals:	33.391 (111 DVD més respecte a 2015)
Altres:	1.200 (51 jocs més respecte a 2015)
Total de documents a disposició del públic:	29.725 (el que representa un increment de 1548 documents respecte l'any anterior).
Publicacions periòdiques, entre diaris i revistes:	29
Usuaris amb carnet de la Biblioteca:	2.446 (232 usuaris més)
Ciutadans que han visitat la biblioteca:	44.700 (4.700 visites més)
Prèstecs de documents als usuaris:	16.000 (3.670 préstecs més respecte a 2015)

ALTRES ACTIVITATS DUTES A TERME PER LA BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL DE MASSANASSA SON:

Formació d'usuaris:	60
Visites escolars:	45
Animació lectora:	70
Conferències:	25
Cursos:	7
Exposicions:	30
Representacions teatrals:	35
Audicions:	17
Concursos:	4
Bibliopiscina:	1
Hores d'apertura setmanal al públic:	35

Un any més tenim que agrair l'ajuda totalment desinteressada dels voluntaris que col·laboren amb la Biblioteca realitzant activitats de lo més variades: Paco Castelló en pintura i Herminio Jiménez Martínez amb el tema de l'exposició de fotografies antigues de Massanassa.

Rafael Agustin

Ptolomeus farà més de 2.000 anys. Allí les millors ments de la antigüetat establiran les bases de l'estudi sistemàtic de la matemàtica, la física, la biologia, l'astronomia, la literatura, la geografia i la medicina.

Va ser el centre intel·lectual més important del món antic. Es potenciarà la investigació científica i es generaren nous coneiximents: Hiparco afirmà que les estrelles naixen, creixen i moren; Eratòstenes va calcular amb gran precisió el tamany de la Terra; Euclides i Galeno sentaren les bases de la geometria i la medicina respectivament. Durant 700 anys la Biblioteca d'Alexandria il·luminà científicament el món fins que l'última bibliotecària, Hipatia, matemàtica, física, astrònoma i filòsofa va ser assassinada l'any 415 per una turba fanàtica de feligresos de l'arquebisbe Cirili. Les seues despulles van ser cremades i les

seues obres destruïdes, Cirili va ser proclamat sant. Poc després la Biblioteca d'Alexandria va ser igualment cremada perquè el saber que atresorava era representant del món pagà. Encara que solament era ciència.

Eixe és el valor dels llibres i eixe ha estat el seu pecat, compartit a parts iguals amb les Biblioteques com a dipositaries de la memòria col·lectiva de la humanitat.

Com és possible que un grapat de fulls de paper, plegats i enquadernats, plens de signes que representen paraules puguin significar un perill tant gran per alguns homes? Sols podem entendre si els considerem el testimoni de la memòria, la veu de tots els qui ens han precedit, la materialització dels seus somnis i la seua realitat transmesa a través dels anys en eixos humils plec de paper.

Les Biblioteques s'erigixen, per tant, en el contrari del "ministerio de la verdad" descrit en la novel·la 1984 de George Orwell. Són les dipositaries de la memòria, del llegat cultural de qualsevol civilització, però són també al mateix temps entitats generadores de cultura, espais públics d'encontre i portes d'accés a la societat de la informació obertes a totes els ciutadans sense cap mena de discriminació. Tenen per tant dues vessants importantíssimes: conservar la memòria i potenciar la cultura i eixe és el nostre gran repte com a professionals: construir biblioteques dignes continuadores de la tasca iniciada en Alexandria. Que siguin el far que trenca les tenebres de la nit il·luminant amb el seu raig de llum la mar dels navegants, indicant-los el camí al port segur.

Francesc Rodrigo Comes
Bibliotecari Municipal

▲ Taller d'animació a la lectura, 20 octubre 2014

Biblioteca Pública Municipal

La Biblioteca Pública Municipal de Massanassa és un Servei públic i com a tal pot ser utilitzada per qualsevol persona. La biblioteca ofereix tota una sèrie de serveis gratuïts com són:

Acces gratuït a Internet

Desiderata de documents: per demanar llibres.

Activitats foment de la lectura: Destaquem les visites regulars dels col·legis; les activitats del SARC i Benvinguts a la lectura

Formació dels usuaris: cursos per familiaritzar-se amb les noves tecnologies.

Tallers animació lectora: Els dilluns de 17'15 a 18'15 h. i de 18'15 a 19'30 h.

Bibliopiscina

KIABI
COLOREA
LA VIDA

P. C. ALFAFAR

KIABI
la moda a medida de tu vida

Cooperativa V. Agrícola

SAN PEDRO DE MASSANASSA

Domicilio Social: Calle Valencia, 43

46470 MASSANASSA (VALENCIA)

Oficinas: 96 125 24 22

Fax: 96 125 07 27

Almacén de Suministros: 96 125 24 38

Secadora: 96 125 10 34

Local Social: 96 125 00 48

***“Venta al público en general de
carburante en la Estación de Servicio”***

AMPA IES MASSANASSA

Un any més, un grup de dones formen l'AMPA de l'IES Massanassa. Treballem per tal que els nostres fills i filles puguin gaudir d'una escola pública de qualitat dins de les nostres possibilitats, donant-li suport per si sorgeix cap problema.

També hi estem presents en jornades especials, com ara les que es realitzen per Nadal, oferint xocolata i ensaimades, o el dia de les activitats esportives de Pasqua, patrocinant els esmorzars.

Així mateix organitzem altres esdeveniments més institucionals, com ara el sopar anual dels socis de l'AMPA i la festa de graduació de quart d'ESO i de segon de Batxillerat.

Aquest curs vam rebre els alumnes italians de l'intercanvi del projecte Erasmus+, en el qual participa el nostre centre, i l'AMPA els oferí, com cada any, tant als alumnes com als professors participants, un esmorzar típic mediterrani (amb suc de taronja, pa amb tomata i pernil, etc.).

Per tal que siga possible continuar amb aquestes tasques i d'altres que realitzem, cal que tots vosaltres us animeu a col·laborar-hi, ja que és una experiència molt enriquidora.

Una salutació.

Francisca Muñoz

ESCOLA INFANTIL AUSIÀS MARCH

L'Escola Infantil Ausiàs March, dins de la formació en comunitats d'aprenentatge ha encetat l'aplicació d'actuacions d'èxit, ja que està demostrat que s'aprèn més a través de les interaccions entre escola, família i comunitat.

El curs passat varem treballar les *tertúlies literàries* i enguany al tercer trimestre estem iniciant-se als *grups interactius*.

Per a poder posar en marxa l'actuació d'èxit grups interactius, prèviament hem organitzat una sessió formativa amb les famílies. La sessió va ser impartida pel ponent Jose Luis Chofre, mestre d'infantil i expert en el tema que va explicar què són i com s'organitzen els grups interactius.

Anem a contar-vos què són:

- Els grups interactius són agrupacions heterogènies a l'aula on més d'un adult dinamitza el treball de l'alumnat. Els adults s'anomenen voluntariat.
- Consisteixen en treballar en equip i cada equip està moderat per una persona adulta que són els voluntaris.
- El professorat ha d'organitzar i planificar la sessió que es portarà a terme. Ha de preparar una activitat diferent que es pugui realitzar en poc temps. A l'hora d'organitzar-se es coordina amb el voluntariat.
- Durant la sessió es fan 4 activitats diferents, els xiquets i xiquetes van canviant d'activitat en un temps determinat pel tutor/a de la classe.

- El professorat coordina i resol dubtes que poden sorgir durant el desenvolupament de l'activitat.
- Els voluntaris són els encarregats de facilitar la interacció entre l'alumnat, l'ajuda entre iguals i el diàleg, incidint en la millora educativa de l'alumnat.
- Al final de cada sessió, cada voluntari anota en el full de valoració els aspectes a tenir en compte i propostes de millora.

El professorat ha estat planificant les activitats que es van a realitzar tant de matemàtiques com de lectoescriptura amb diferents jocs elaborats en alguns casos amb material reciclat.

Són molts els beneficis dels grups interactius, potencia la interrelació entre els alumnes, el treball cooperatiu, s'acceleren els aprenentatges, es porta un seguiment més individual de l'alumne i millora la convivència escolar.

Aquesta experiència esperem que siga molt enriquidora per a les famílies, mestres i especialment per als xiquets i xiquetes.

Amb molta il·lusió encetem esta nova experiència educativa!!!

Colegio San José y San Andrés

HOY HACE 400 AÑOS "UNA HISTORIA INOLVIDABLE"

El pasado 24 de marzo, toda la comunidad educativa, celebramos el acto inaugural del 400 aniversario del carisma vicenciano, razón de ser de nuestro colegio.

Iniciamos la jornada unidos, en la Iglesia de San Pedro, con un pregón a cargo de la directora titular, seguido de un acto procesional de traslado de la llama del cirio pascual, prendida simbólicamente por San Vicente de Paúl en una antorcha (llama del carisma vicenciano como respuesta evangélica de San Vicente) que fue transportada por diferentes testigos (representantes de todas las asociaciones de la familia vicenciana vinculadas al pueblo de Massanassa) hasta el colegio. Una vez allí, nos esperaba una gran sorpresa, la directora titular, an-

tiguas maestras, profesores y alumnos pasaron la llama mano a mano, por el patio, hasta hacerla llegar a los representantes de los alumnos de 4º de la ESO (alumnos finalistas responsables de transmitir el carisma vicenciano más allá de las fronteras de nuestro colegio) que prendieron las velas de una gran tarta de cumpleaños. Tarta que simbolizaba la historia del carisma desde el nacimiento hasta nuestros días. Desde 1617 al 2017, el corazón de San Vicente emergía desde una tierra que manaba leche y miel, hecha de chocolate, meringue... como símbolo de su carisma. La tarta venía acompañada por globos gigantes que formaban el número 400 y que lanzamos al aire como símbolo de nuestro compromiso y deseo por seguir transmitiendo el espíritu de San Vicente por todo el mundo, durante al menos 400 años más.

Al final de la celebración todos pudimos saborear y degustar un trocito del GRAN CORAZON DE SAN VICENTE DE PAUL.

Fue una fiesta entrañable y emotiva que nos va a recordar siempre el compromiso de vivir y transmitir el carisma vicenciano, de servicio a los más necesitados, como respuesta y legado de San Vicente de Paúl.

Hoy, después de 400 años comprobamos que el carisma heredado de San Vicente sigue siendo actual y desafiante en la entrega a la evangelización y el servicio que hacemos a las personas más necesitadas. Mientras predicaba san Vicente en la iglesia de Chatillon, Vicente exhortó a los feligreses a tomar responsabilidad por una familia pobre de la parroquia que estaba gravemente enferma, y que necesitaba comida y consuelo. La familia se salvó gracias a la respuesta a esa llamada para que le ayudasen Vicente de Paúl comprendió que la

Caridad para ser efectiva, debía de estar bien organizada. Y esta forma de ayuda y de servicio a los demás ha cambiado al mundo en los últimos 400 años.

Hoy hemos sido convocados todos los que formamos la Familia Vicenciana: Hijas de la Caridad, Profesorado, alumnos, padres, todas las Asociaciones Vicencianas del Centro, AMM, JMV para celebrar este acontecimiento Todo empezó en Folleville.

El Papa Francisco nos dice: Salir a las periferias y eso es lo que San Vicente comenzó a hacer, él sale fuera, a San Vicente le gustaría llegar a cada uno de nosotros, a cada miembro de la Familia Vicenciana y ser tocados por él como lo hizo hace 400 años.

Folleville y Chatillon nos está esperando en todas las partes del mundo pueblos y ciudades en todos los lugares esta Folleville está experimentando de pobreza material y espiritual también está ahora en el mundo de hoy.

En esta experiencia que tuvo San Vicente se cumple el Evangelio de Mateo 25:35 Fui forastero, y me recibiste ¿Quiénes son hoy los forasteros de nuestro entorno?

- Los refugiados que huyen de la opresión y la pobreza.
- Los desplazados de sus países debido a guerras civiles.
- Los emigrantes que buscan una nueva vida.
- Los que no tienen hogar.
- Los que sufren enfermedades físicas o mentales, aquellos que afrontan discriminación por su fe, raza o color... el niño, el joven o anciano solitario y vulnerable.

Muchas de estas personas ya son atendidas por la Familia Vicenciana (Las Hijas de la Caridad, Los Padres Paules, JMV, AMM,AIC, MISEVI... y todas las personas que tienen el carisma vicenciano).

El año de acogida al forastero, lo estamos celebrando del 1 de enero al 31 de diciembre del 2017.

Esta fecha es especialmente significativa para nuestra familia, la colaboración y la acción invitándonos a descubrir maneras

concretas para ir a buscar al forastero de nuestro entorno, el que más necesita de nuestra ayuda, nos preguntamos.

¿Quiénes son los forasteros de nuestro entorno?

Con ayuda de nuestra familia, las Hnas. los profesores, catequistas... pensamos quién es el forastero que necesita ayuda, en que proyecto nos podemos implicar y llevar a cabo las acciones, con las personas que necesitan de nuestra ayuda. ¡ATREVAMONOS!

Desde aquí damos la bienvenida a todos los forasteros que comparten nuestra misión y nuestros valores vicencianos .

FELIZ ANIVERSARIO PARA TODA LA FAMILIA VICENCIANA!

Sor Pilar Ramo
Directora Titular

Colegio San José y San Andrés

VÍA VERDE DE OJOS NEGROS

El pasado día 3 de Abril los alumnos de 1º y 2º de la ESO del colegio San José y San Andrés de Massanassa, realizamos una salida complementaria en bicicleta a la vía verde de Ojos Negros entre las localidades de Barracas y Jérica, para disfrutar del paisaje y experimentar una actividad de cicloturismo por un paisaje inédito.

La actividad se organizó desde el área de Educación Física con el objetivo principal de disfrutar del deporte ocio en un medio natural.

es cuesta abajo. A lo largo del camino a travesamos diversos túneles, puentes, estaciones de tren antiguas, actualmente acondicionadas como áreas de descanso para los cicloturistas y los municipios de Masanes Blanques y Caudiel. Aunque hay que decir que nosotras/os solo hicimos 30 km, y terminamos agotados, ¡pero la experiencia no la cambiaríamos por nada!

Antes de la actividad complementaria estudiamos y aprendimos las partes de un bicicleta, cómo funcionan los cambios o velocidad, reparar pinchazo..., porque durante la ruta nos pueden surgir todos estas dificultades e incidencias.

También aprendimos que esta vía verde se ha hecho aprovechando el recorrido del antiguo ferrocarril minero que transcurría entre las minas de Ojos Negros y los grandes hornos del Puerto de Sagunto.

El camino de la vía verde está en buen estado, y es muy cómodo para ir en bicicleta. La ruta es bastante larga (180 km), pero es amena y buena parte

Alumnas de 1º de la ESO:
Lucía Ferrer Codoñer.
Elena Sanjuan Muñoz.

Profesor:
Daniel Gimeno Alabau

▲ Els alumnes de 3r ESO al Museu del Prado a Madrid, el passat 4 d'abril de 2017.

Colegio San José y San Andrés

91 anys AL SERVICI DELS DEMÉS... i molts més

"Si no es viu per als altres, la vida no té sentit"

Mare Teresa de Calcuta

Molts anys han passat des d'aquell dia llunyà de 1926 en que la il·lusió de dos meravelloses persones, n'Andrés Maria Pastor i na Josefa Cantos van fer realitat el seu somni de crear un lloc de servici i estudi a càrrec de les Filles de la Caritat a la població de Massanassa.

La gent de Massanassa ha gaudit d'aquest regal durant molt de temps. Generacions de pares i fills han passat per les dependències del col·legi arropades per les germanes que infatigablement han donat la seua vida al servici dels demés en aquelles tasques on han fet falta, especialment a l'educació i l'assistència.

Tota esta herència ha quedat reflexada en l'esperit de molts massanassers i massanasseres que han continuat vinculats al col·legi des de les Juntes d'exalumnes, APA o especialment JMV.

Molts esdeveniments històrics s'han viscut a la població en estos 91 anys i el col·legi, junt a les germanes, n'han sigut testimonis: des de la catàstrofe d'una Guerra Civil, diverses reformes educatives i diverses ampliacions de les instal·lacions... No obstant, el col·legi sempre ha sabut adaptar-se als temps que els ha tocat viure i les germanes han posat tot de la seua part perquè l'herència del seu esforç arribara als nostres dies.

El segle XXI era el nou desafiament i el col·legi San José i San Andrés s'ha adaptat als nous temps, s'ha dotat de més servicis i modernitat, tot mantenint la idiosincràsia i el seu carisma vicencià, basat en una missió, visió i valors propis. Cal destacar que amb el continu treball de tota la comunitat educativa s'ha aconseguit incorporar noves metodologies d'aprenentatge al centre, amb una educació basada en el plurilingüisme, les innovacions educatives, el treball co-

operatiu, la gestió de qualitat... amb la finalitat de fer un ensenyament complet al servei dels nostres alumnes.

A més, es realitzen nombroses activitats, algunes de les quals ja arrelades, com la Setmana Expodidàctica, la celebració de la Falla, el Dia del Llibre, el Dia de la Pau, la Carrera Solidària, el Dia del Medi Ambient, i diverses competicions esportives.

El nostre Projecte Esfera ha participat en nombroses campanyes d'ajuda davant de catàstrofes naturals com a Haití, projecte solidari a Burundi i Moçambic i altres llocs on més falta ha fet l'ajuda...; sense oblidar els necessitats de la població amb Caritas, Projecte Rehoboth, etc. L'esperit vicencià d'ajudar els més pobres dels pobres està present sempre entre nosaltres.

De la mateixa manera, els nostres alumnes han tingut un complet procés ►

d'aprenentatge on els valors han sigut una part fonamental, reforçat, a més, amb unes activitats complementàries destinades a millorar el seu procés educatiu.

S'han visitat llocs emblemàtics de la nostra Comunitat Valenciana (i de fora) com la basílica de Morella, el castell de Xàtiva, el teatre romà de Sagunt, l'Escola de Cosmofísica de Titaigües, l'Albufera, el Museu de les Ciències, l'Oceanogràfic, el monestir de Sant Jeroni de Cotalba d'Alfauir, les pintures rupestres de Tírig, el jaciment de Parpalló a Barx, el monestir de Poblet a Tarragona, o el Museu del Prado a Madrid... I així moltíssimes més que fan que els alumnes obtinguen una visió més acurada de la nostra cultura i el nostre patrimoni. També, en estos anys, s'han fomentat les activitats esportives com senderisme, neu, vela, ciclisme, etc; com part de l'aprenentatge en el marc natural.

Cal no oblidar els viatges de fi de curs a Canàries, Illes Balears, els Pirineus o París, on els alumnes han gaudit d'una

activitat que representa el fi d'una etapa amb els seus companys de sempre i els seus professors. S'ha de recordar també l'intercanvi d'alumnes amb un col·legi de Grècia, que va permetre als nostres alumnes conèixer amb alumnes d'altra cultura i visitar este meravellós país.

Tot este esforç ha tingut la seua recompensa amb la participació dels nostres alumnes en una gran quantitat de concursos a nivell autonòmic i nacional, en els quals han pogut demostrar les seues habilitats amb més o menys sort, com les Olimpíades Matemàtiques, el concurs Odissea, el Concurs Reacciona, Concurs d'electricitat d'UNESA...

Una menció especial mereix el nostre concurs literari de narrativa en valencià, Ploma i Paper, el qual ja va per la seua VI edició, amb un gran èxit de participació dels nostres alumnes, qui sap si futurs escriptors.

Així, els darrers 17 anys han marcat un itinerari que ha actualitzat aquell projecte de 1926 i l'ha posat en plena vigèn-

cia per a encarar els reptes del futur. De fet, els més majors poden dir que Massanassa ha canviat, que la gent ha canviat, fins i tot que la vida ha canviat; però el que no canviarà mai és l'objectiu pel qual en 1926, de la mà de dos benefactors i amb les Filles de la Caritat, es va inaugurar el col·legi San José i San Andrés, és a dir, oferir una experiència de servei als més necessitats.

El centre, les Filles de la Caritat, i la Miraculosa sempre seran una icona de Massanassa.

José Antonio Asins Expósito
Cap Departament d'Humanitats
Col·legi San José i San Andrés

Ascensió al Micalet dels alumnes de 4t ESO

Colegio San José y San Andrés

FINALISTES EN EL CONCURS REACCIONA!

en el nostre organisme per tal d'obtenir l'energia necessària per poder realitzar totes les nostres funcions vitals. Tanmateix, incideix en la importància d'una dieta sana i equilibrada imprescindible per a la nostra salut.

Enhorabona als nostres alumnes!

Amb el codi QR a peu de pàgina es pot visualitzar el vídeo del projecte presentat.

Maribel Gutiérrez

Professora de Física i Química

Els alumnes de 4t d'ESO del col·legi San José y San Andrés, **Beatriz Cardona, Vicent García, Josep Martínez, Joan Raga i Sergio Serrano**, han quedat finalistes en el Concurs Reacciona organitzat per la secció territorial de València de la Reial Societat Espanyola de Química i la Ciutat de les Arts i les Ciències.

Este concurs pretén incentivar als estudiants de qualsevol cicle d'Universitat, Batxillerat, cicles formatius de Formació Professional, Grau Mitjà i segon cicle d'ESO de tota Espanya a presentar un material multimèdia que expose, de forma didàctica, creativa i original, algun procés químic; especialment, aquells la contribució dels quals al benestar de la societat siga més patent o resulten més formatius i il·lustratius. Esta iniciativa pretén incrementar l'apreciació pública de la química com a eina fonamental per satisfer les necessitats de la societat, promoure l'interès per la química entre els joves i generar entusiasme pel futur creatiu de la química.

El projecte presentat pels nostres alumnes amb el títol *Química, fuente de energía y salud*, ha sigut realitzat des de l'assignatura de Física i Química i explica la importància de les reaccions químiques

Colegio San José y San Andrés

FINALISTAS CONCURSO REACCIONA

Sara Bou Aguilar, Juan Manuel Romero Lechiguero y Irene Larrosa, Burguet Larrosa, alumnos de 3º de la ESO del colegio San José y San Andrés de Massanassa, han quedado finalistas en el Concurso REACCIONA con su proyecto **“Ecología y Química en el cultivo del arroz”**

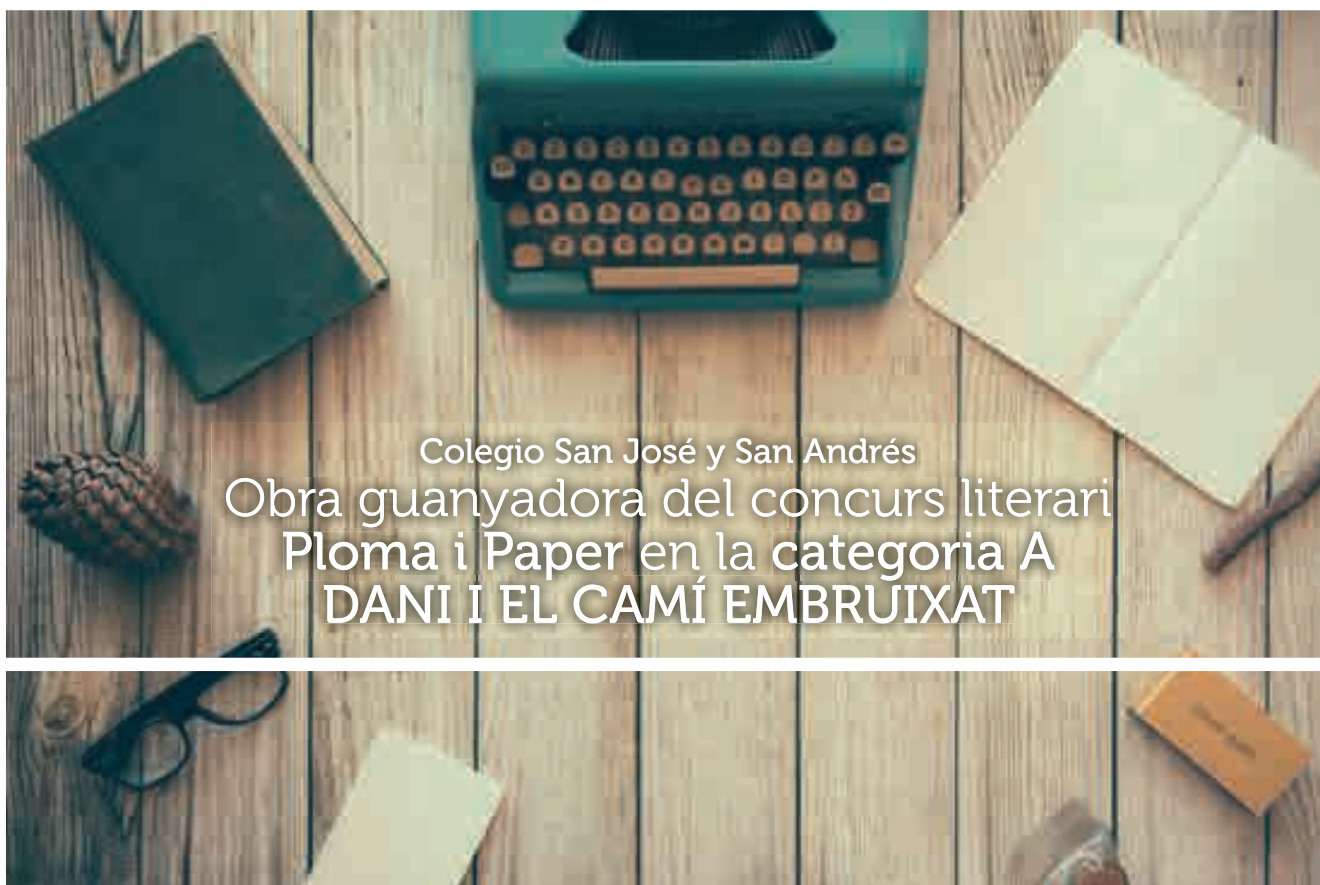
De los más de 50 proyectos presentados han quedado entre los 7 finalistas. Por este motivo el pasado 20 de mayo acudieron al acto de entrega de los premios, que tuvo lugar en el auditorio Santiago Grisolfá del museo de las ciencias Príncipe Felipe, acompañados por un grupo de alumnos y profesores del colegio.

Durante el acto recibieron una mención honorífica, un regalo y un diploma acreditativo.

¡Enhorabuena a los tres!

Maribel Gutiérrez
Profesora Física y Química
Col. San José y san Andrés

Colegio San José y San Andrés
 Obra guanyadora del concurs literari
 Ploma i Paper en la categoria A
DANI I EL CAMÍ EMBRUIXAT

Era una vegada un menut dragonet anomenat Dani, que vivia amb els seus pares i la seua germana major a les Muntanyes Rocoses. Era verd i més menut del normal, però així i tot era molt llest i simpàtic.

Un dia estava buscant la casa de la seua iaia, que s'acabava de mudar, i volia saber com li anava en la seua nova casa. El dragó anava tan distret, que quan es va adonar es va perdre.

Va veure un esperit del bosc, i li va preguntar:

- Saps com es va al poble del Vell Arbre?
- Sí, però per desgràcia, l'únic camí que hi ha des d'ací fins al poble del Vell Arbre és perillós i una miqueta llarg. Però si eres intel·ligent et serà fàcil creuar el camí –va dir l'esperit en veu baixa i greu.
- Crec que podré seguir el camí –va dir el dragonet en veu dubtosa-. On està?
- És el camí de la teua esquerra –va dir l'esperit de forma amable.

I llavors el dragonet es va endinsar en el camí.

Al principi, el camí semblava tranquil i bonic, però a poc a poc, es feia més obscur i solament l'enllumenava uns menuts rajos de llum. De sobte, una menuda fada i el seu exèrcit li va preguntar al dragó:

- Hola! Com et dius?
- Dani –va respondre el dragonet espantat

La fada va poder pressentir el seu temor i li va dir:

- Mira menut, ací hi ha tres camins, on vols anar?
- Al poble del Vell Arbre a veure a la meua iaia –va dir el dragó somrient una miqueta.

- Vols que et diga quin és el camí correcte? –va dir la fada somrient

- Sí, sí – va dir el dragó

- Doncs puja en aquest tronc i et portaré a un lloc especial. Però abans, eres llest?

- Sí, tot el món m'ho diu –va dir el dragó amb una miqueta d'orgull

- Llavors em vals... –va dir la fada somrient encara més. ▶

Sense dir res, el dragó es va pujar al tronc i l'exèrcit alçà el tronc i el varen portar entre els arbres... Uns pocs minuts després, el dragó aplegà al seu destí.

- Ja hem aplegat –murmurà la fada
- Què és aquest lloc? –va dir el dragó mirant a una paret antiga en una espècie d'endevinalla.
- Els nostres avantpassats van amagar ací una pedra de vida...
- Va dir quasi murmurant.
- Què és una pedra de vida? –preguntà el dragó amb curiositat.
- És una espècie de llavor màgica –va dir en veu seca–, quan l'enterres tota la zona es converteix a poc a poc en un bell paradís –després de dir eixes paraules es va quedar callada uns segons, fins que va seguir– el meu poble s'està morint de sequera perquè un bruixot malvat ens va llançar una maledicció.
- Llavors necessiteu una pedra de vida per a tornar la vida al teu poble –va dir el dragó endevinant els pensaments de la fada.
- Sí. Però per a aconseguir-la primer cal respondre a esta pregunta. És una endevinalla, es tracta d'una pregunta i cal elegir la resposta correcta –va dir en amabilitat i va seguir parlant–. Ningú ha sabut respondre a la pregunta i si tries l'opció incorrecta, et transformes en un escarabat platejat –va dir la fada en cara de tristor. Llavors el dragó va tragar saliva i es va acostar i va veure uns pocs escarabats en closca platejada i mirà les respostes...
- Quantes opcions tinc! –va pensar creient que ho va dir en veu baixa.

Quan el dragó mirà la pregunta posava: "Sempre mira avall i no és per tristor, pot volar i no té cua. Què és?" El dragó va pensar quasi un minut mentre mirava les respostes i al final es va decidir...

- L'escarabat! –crijà mentre polsava el botó del costat de la paraula "escarabat". De sobte el mur es va evaporar i caigué una pedra ovalada una miqueta corba i molt verda, en les seues mans.
- Esta és la pedra de vida? –preguntà el dragó.
- Sí!!! –crijà la fada molt contenta. De seguida va agarrar la pedra i li va donar un bes en la galta i va fer un gest ràpid al seu exèrcit. El dragó va reconèixer el gest i Dani va pujar al tronc molt content i els guàrdies li va portar fins on la fada i el dragó es van trobar la primera vegada. La fada li va murmurar a l'orella:
- És el camí de la dreta. –després la fada li va donar una claueta i el dragó va preguntar:
- Què és açò?
- Ja ho veuràs... –va dir la fada.

El dragó seguia el seu camí pensant en la claueta de la fada. Veia que tot estava tranquil... Massa... Va veure una enorme pedra que bloquejava el camí, no podia rodejar-la perquè en les vores hi havia un matoll amb espines, fulles que picaven si les tocaves i flors verinoses; tampoc podia sobrevolar-la perquè Dani no era un dragó volador; i desafortunadament la pedra era alta, dura i plana. Dani va pensar quasi mitja hora i va recordar que era un dragó excavador, així que va córrer i excavà per baix de la pedra i aplegà a l'altre costat sense problemes.

Quan seguia el seu camí va veure a un ídol musical al costat d'un mur enorme i el jove ídol va dir:

- Si desitges seguir el teu camí hauràs de respondre a esta endevinalla...
- I quina és? –preguntà el dragó.
- Esta: què ve després del sol? –pregunta l'ídol lentament.

El dragó va pensar sabent que era un ídol musical, llavors la pregunta podria estar relacionada amb la música.

- "La", la resposta és "la" –va respondre el dragó. Llavors l'ídol sense dir res, va obrir una porta en el mur en una cançó greu. El dragó entrà pel passadís i uns minuts després va veure una llum ataronjada i quan es va acostar hi havia un esperit de foc li va dir:

- Per a seguir el teu camí has d'elegir un dels dos camins que hi ha, un és una cova amb un fossat de lava i un altre és una porta que per a obrir-la necessites una clau que pocs posseïen. Llavors el dragó sabia que no podia volar i que havia d'obrir la porta com fóra, i es va adonar que tenia la clau de la fada. Amb una miqueta de pressa la va introduir en la porta i es va obrir amb un soroll molest, i va veure una senda ampla, bonica i molt calmada i va seguir el seu camí. Uns minuts després no podia creure el que veia: era el poble del Vell Arbre! Així que va anar al poble i va veure la seua iaia regant les flors que estaven davant de la seua nova casa.

Quan Dani i la iaia estaven en la seua casa van estar un temps parlant i menjant galetes. Dani li va contar totes les aventures que havia passat per a aplegar fins allí. I durant eixe temps tenia moltes preguntes en el cap sobre la fada: cóm es deia? Va aconseguir tornar la vida al seu poble? La clau que li va donar serviria per a una miqueta més? Possiblement no tornaria a veure-la, però així i tot la buscarà. Però això és una altra història...

Raúl Argente Cortés

Guanyador del concurs literari Ploma i Paper en la categoria A. Col·legi San José i San Andrés

Colegio San José y San Andrés
 Obra guanyadora del concurs literari Ploma
 i Paper en la categoria B
ELS GUARDIANS DE LES LLETRES

NAIXEN ELS GUARDIANS

A Lluís, Sergi, Carme i Sol els encanta llegir i per això són molt amics des que tenien tres anys. Sempre es reuneixen a la biblioteca els divendres a les cinc de la vesprada per a llegir un poc perquè és la seua major passió.

Com que avui ja és divendres, els quatre amics s'han reunit en la biblioteca per a llegir, i quan han obert els llibres, sorpresa!!! no han vist cap lletra. Estranyats, han rebuscat algun llibre que en tinguera escrita alguna. Lluís n'ha trobat un que té escrita una sola frase: "INVOCU LLIBER MAGICUS".

Com que Lluís és el més valent, és el que s'ha atrevit a pronunciar la frase.

Tot seguit, han aparegut quatre llibres. La portada de cadascun tenia dibuixades quatre cares diferents. Al fons de les cares, hi havia dibuixades els seus escuts particulars. Sorpresos, han començat a escoltar paraules que eixien dels llibres:

Jo em dic Lustre, i sóc la valentia. El meu escut és una llança que representa la valentia dels guerrers que poden morir.
 Jo sóc Venocte, i sóc la timidesa. El meu escut és una armilla que representa la protecció que necessita un tímid.
 El meu nom és Flori, i sóc la delicadesa. El meu escut és una flor per com de delicades són aquestes plantes.
 I jo, la increïble Sphera, represente la duresa. El meu escut és un diamant perquè és el mineral més dur que hi ha.
 Els quatre amics, s'han quedat bocabadats. No entenen res.

COMENÇA LA MISSIÓ

Durant una estona els ha costat reaccionar, però després els xiquets han preguntat als llibres el perquè de la seua apari-

ció. Aquestos els han explicat que les lletres han desaparegut perquè un monstre les ha capturades. Ho ha fet perquè ningú puga llegir, ja que ell odia la lectura, i a més perquè està cansat que en totes les històries els monstres són sempre els malvats.

Amb aquesta actitud, no m'estranya que els monstres siguem sempre els malvats de les històries –diu Sergi.

Sí, però no sé com podem recuperar les lletres –comenta Lluís.

Tens raó, com podríem fer-ho? –afirma Carme.

Tot això és molt molest –es preocupa Sol.

La solució és, ENTRAR EN EL MÓN DELS LLIBRES! –diuen els quatre llibres a cor.

I, com ho podem fer? –pregunten els amics.

En eixe moment els llibres s'obren formant un quadrat perfecte que es converteix en un portal al Món dels llibres. Els diuen als amics que eixa és la porta d'accés al Món dels llibre i que l'única manera de derrotar al monstre, és entrant-hi.

No saben què fer, però al cap d'una estona i després d'haver-ho parlat, els quatre amics, una mica sorpresos, entren al portal.

EL MÓN DELS LLIBRES

Una forta llum els tomba cap arrere. Quan recuperen la visió s'adonen que estan en un lloc desolat i gris, i s'atreveixen a preguntar als llibres on es troben. Aquestos els contesten que estan en el Món dels llibres, un lloc que abans estava ple de llibres i de lletres, però que ara no hi ha res per culpa del monstre Analfabeta.

Els habitants l'anomenen així perquè no sap llegir ni escriure. ▶

Ni tan sols sap parlar correctament. Solament sap menjar, devorar i llançar babes.

Ara que els llibres han trobat als guardians han de pensar un pla per a recuperar les lletres. Lustre recorda que els seus avantpassats deixaren a la seua família un manual amb instruccions per si ocorria alguna cosa pareguda.

De seguida, tots comencen a buscar el manual i quan el troben, molt feliços comencen a llegir-lo. Allí s'hi troba la resposta per a derrotar al monstre.

LA TRAVESSIA FINS AL MONSTRE

El monstre viu en una cova molt apartada del Món dels Llibres i per això han de recórrer molts quilòmetres per la selva més gran d'eixe món, travessada per un riu, que també és considerat el més gran. La clau per a derrotar al monstre es troba al centre de la selva, en un llac que té una extensió de quilòmetres i quilòmetres, així com una profunditat que també és quilomètrica.

Els amics pregunten als llibres com és la clau que es troba al fons del llac, i aquestos responen que ho esbrinaran quan la troben. Després d'agafar les provisions necessàries, comencen la travessia.

Fins a arribar al llac, es troben amb molts perills: animals salvatges, plantes carnívores gegants, allaus de roques, etc. Quan arriben al llac, s'escabussen i naden fins el fons. Allà baix, troben quatre camins. Cada xiquet, acompanyat per un dels llibres, agafa un camí diferent. Al final del camí, tots troben peces d'una espècie de canó màgic.

Quan es reuneixen, els llibres els informen que eixe canó s'anomena "el canó de l'equip" i que quan ajunten les quatre peces, pot llançar un raig màgic molt poderós i que eixa és l'única forma de vèncer al monstre.

EL MONSTRE ÉS VENÇUT

Quan arriben a la cova del monstre, se'l troben menjant tones i tones de carn. Sense fer soroll, intenten arribar fins on s'hi troba aquest. En eixe moment el monstre olora la carn que més li agrada, la carn de xiquets humans.

Sense perdre ni un moment, els amics trauen les peces del canó de l'equip que, davall d'un núvol de llum, s'ajunten màgicament.

El canó llança un raig màgic que destrueix al monstre. Tot es fa fosc i silenciós.

De sobte, els xiquets i els llibres escolten moltes paraules pronunciades alhora. Quasi ni s'entenen.

Quan arriben al focus d'aquestes, veuen a les lletres que s'ajunten per a formar de nou les paraules. Algunes d'aquestes paraules són: AUXILI i AJUDA. Algunes lletres formen la frase " QUE ALGÚ ENS AJUDE".

Aleshores, els xiquets troben la clau i trauen les lletres de la gàbia on estan presoneres. Tot el món està molt feliç. S'abraçen, riuen i ploren. Tot és alegria. Els llibres s'acomienen dels guardians i els donen les gràcies per haver-los salvat d'aquella terrible fera.

Ha arribat l'hora de tornar a casa –diu Lluís.

Sí, sí –afegeix Carme.

Els llibres es posen en posició i tornen a formar el quadrat perfecte per a convertir-se en portal.

En mig d'un profund silenci, Sergi, Lluís, Carme i Sol, desapareixen pel portal. Tornen al punt de partida.

Corrents, els quatre se'n van cap a la biblioteca. Obren un dels llibres, i... està ple d'històriesss!!!

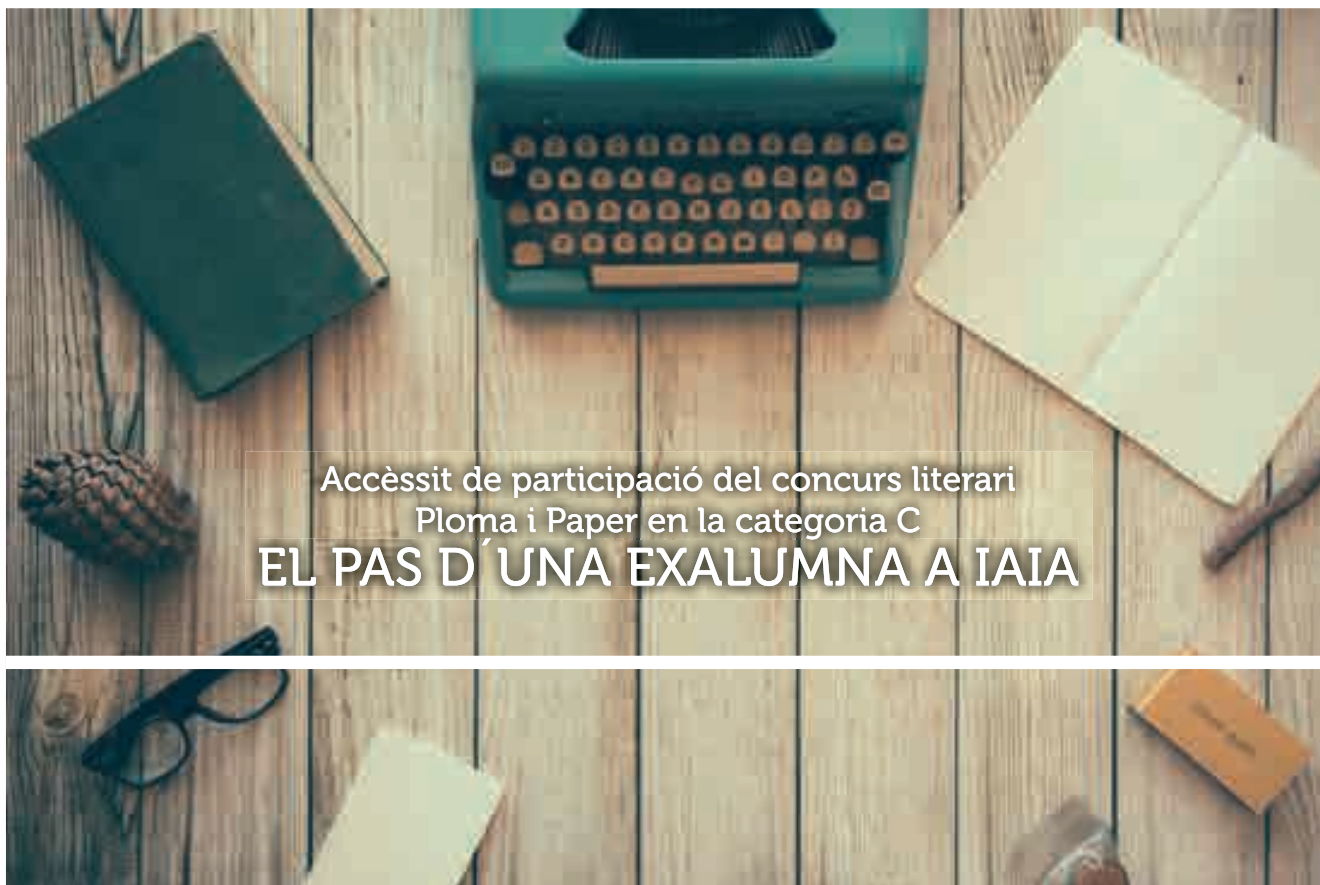
Visca!, ho hem aconseguit! –diuen tots a una.
ELS QUATRE AMICS ESTAN MOLT CONTENTS!

Guillem Madrigal Gallud

*Guanyador del concurs literari Ploma i Paper en la categoria B.
Col·legi San José i San Andrés*

Accèssit de participació del concurs literari
Ploma i Paper en la categoria C
EL PAS D'UNA EXALUMNA A IAIA

Vaig a contar el meu pas per el col·legi San José i San Andrés. Sóc una exalumna de fa 58 anys. Ara en tinc 72 i vaig anar a l'escola fins als 14 anys. La meua experiència va ser estupenda. Guardo bons records. I ara contaré alguns dels records que tinc del meu pas pel col·legi.

Féiem teatre on hui és el centre parroquial, i recorde el mes de Maria, en què a cada classe, quan li tocava, li deia una poesia a la Mare de Déu. Aleshores la capella estava en la planta baixa. També recorde que un diumenge havíem d'assajar una funció de teatre, però totes les amigues ens ficàrem d'acord per anar al cine. Anàrem a veure una pel·lícula el títol de la qual encara recorde: es deia "La Hermana San Sulpicio". Vam riure molt ja que tractava d'una monja molt alegre que cantava i es tirava per la barana de l'escala amb els seus hàbits de monja. Vam contar a les monges del col·legi la pel·lícula, però no els va vindre bé el comentari que vam fer, així que ens castigaren a totes a escriure la pel·lícula un parell de vegades. Jo recorde que sí que ho vaig fer, però algunes de les meues amigues no ho van fer.

Un dia vaig anar a fer-me una foto de classe, fet que no era tan habitual com és ara. Encara eren en blanc i negre. Com érem moltes xiques ens van dividir en dos grups, i jo estava en el primer grup. D'aquells records en blanc i negre recorde també que féiem tómboles i anàvem d'excursió a la Cartoixa, els diumenges, i també podíem anar al pati del col·legi a jugar, ja que tenien les portes obertes.

Tinc present a la memòria que les germanes cultivaven un hort xicotet, amb les seues verdures. A més, tenien un arbre fruiter. Em recorde dels albercocs que es queien al terra quan estaven madurs i el deixaven perdre. També hi havia una bassa que els servia per a regar l'hort. Hi havia tantes coses que no teníem lloc per fer esport, i el fèiem al pati.

D'aquells dies a l'escola vaig fer moltes amigues que hui encara conserve. És de molta alegria poder recordar totes estes vivències, ja que ara hi van les meues nétes, i quan vaig a per elles em recorde del meu pas pel col·legi. En fi, tinc molts bons records de totes les germanes que estigueren en el col·legi durant els anys que vaig estar estudiant allí. Mirant-ho ara, he de confessar que estic molt agraïda per tota la meua etapa al col·legi.

Josefa Juan Cortés
Col·legi San José i San Andrés

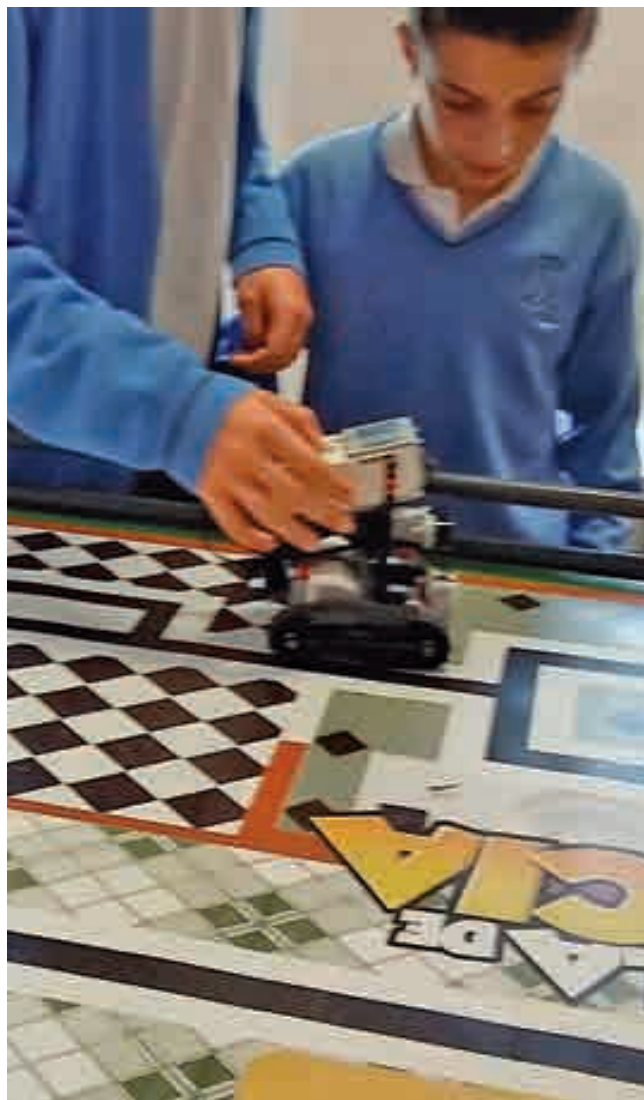
Colegio San José y San Andrés

LOS ROBOTS EN LAS AULAS DEL COLEGIO SAN JOSÉ Y SAN ANDRÉS

¿Quién no tiene algún robot en casa? Ya sea ese robot de cocina que nos hace la comida sin casi darnos tiempo a poner la mesa, o esa lavadora que detecta las manchas y no se queja si encuentra demasiadas, o esa pequeña aspiradora que se empeña en tener los suelos impecables paseándose por toda la casa. Y así podríamos pensar en muchos más robots que tan solo pretenden facilitarnos la vida. ¿Y en el colegio qué tenemos? ¿Cómo afrontamos en el ámbito educativo entender los conceptos de la robótica?

Desde hace varios años, con este curso sería el tercero, acercamos a los alumnos y a las alumnas al campo de la robótica y a la programación, no solo desde la teoría, sino desde la práctica con unos talleres que se realizan en la "Escuela de Ciencia" de Valencia. En estos talleres trabajando con la versión más avanzada de LEGO MINDSTORM EV3, los alumnos y las alumnas por equipos aprenden a montar un robot, a programarlo y a superar una serie de retos, como por ejemplo, evitar obstáculos, seguir un circuito, etc.

En las siguientes imágenes podemos ver al alumnado actual de 2º de ESO en algunas de las fases del taller, más un par de fotos de otros años.

Curso 2016-2017

Curso 2014- 2015

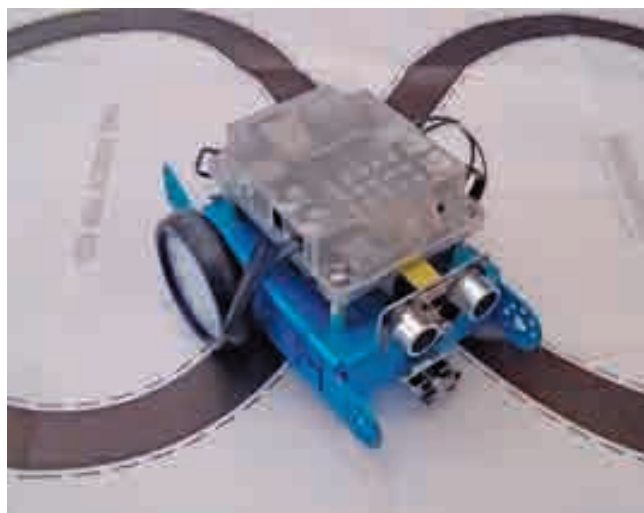

Puede parecer que tan solo nos preocupa que nuestro alumnado conozca los principios de la robótica, pero no es así, realmente buscamos potenciar la curiosidad y el conocimiento por la Ciencia y la Tecnología a través de la experimentación en primera persona. Así mismo trabajamos el sentido crítico hacia los avances de la Tecnología, valorando las repercusiones sociales, económicas y medioambientales del desarrollo de las mismas.

Para finalizar presentamos nuestra nueva incorporación, el robot Makeblock, que hemos bautizado con el nombre de Vicentico y que será mostrado en breve a los alumnos y a las alumnas como un nuevo recurso para profundizar en este campo lleno de posibilidades.

Manuela Hinnekens Min
Jefa del Dpto. de Ciencias

Curso 2015-2016

IES Massanassa

L'IES MASSANASSA, UN INSTITUT AMB LES PORTES OBERTES A EUROPA

▲ *Visita de la ciutat de Verona*

Des de fa uns anys, l'institut de Massanassa participa en el **Programa Erasmus Plus**, fent projectes que permeten que els alumnes aprenguen i compartiquen experiències amb alumnes d'altres països europeus i els prepa-

ren per al seu futur acadèmic i laboral. Continuem el projecte que vam iniciar en 2015 amb els nostres socis de França, Alemanya, Itàlia i Anglaterra sobre el tema *"Europa, motor de progrés: creació i innovació"*. Si durant el primer any ens

centràvem en els invents europeus que s'han fet icònics i indispensables en la nostra vida diària, en el curs 2016-2017 estem treballant en el present, en quines coses de la nostra vida estan millorant gràcies a invents com ara el wifi, ►

▲ *A casa de Giulietta*

▲ *Preparats per a jugar a pilota valenciana al trinquet de l'IES MASSANASSA, amb la samarreta roja o blava, gràcies, Ajuntament!*

la fotografia digital, les comunicacions, aplicacions o la cuina creativa amb plats *deconstruïts*, major importància de la ciència o la tecnologia a casa, etc.

Durant este curs hem fet intercanvi i activitats conjuntes amb un centre de San Bonifacio (Itàlia), amb el qual ja vam treballar fa dos cursos.

Però, com funciona el Projecte?

En 2015 vam redactar un projecte i ens el van aprovar, ens van concedir una subvenció europea per a fer viatges i activitats. L'any passat vam treballar a Alemanya, enguany a Itàlia i l'any que ve a França.

En octubre es van dissenyar les activitats a la reunió transnacional de França, amb representants dels quatre centres

▲ *Grup d'alumnes participants al Projecte ERASMUS PLUS 2017*

▲ A la porta del Liceo Statale Guarino Veronese, San Bonifacio

escolars. Un grup de professorat del centre s'encarrega de preparar activitats i organitzar un intercanvi d'alumnes dels dos centres. Durant tot l'any escolar es reuneixen i seleccionen els alumnes que desitgen participar en l'experiència Erasmus Plus.

En març els nostres alumnes van anar a Itàlia d'intercanvi i en maig hem rebut el grup d'estudiants italians per continuar les activitats.

Es tracta d'un Projecte, és a dir, un treball conjunt sobre un tema que hem de tractar, amb activitats de classe junts, visites a museus, ciutats i espais naturals que ens ajuden a aprendre, a entendre les nostres vides, a compartir el que som i el millor que tenim per crear lligams i construir Europa, tal i com diu un dels objectius del Programa.

En este sentit, el Programa Erasmus Plus ens ofereix moltes possibilitats com a centre, i enguany els professors també han participat en un intercanvi "d'observació de bones pràctiques o *shadowing*" anant al centre italià una setmana i rebent dos professors al nostre centre. Van estar una setmana entre nosaltres, amb els professorat i l'alumnat del nostre centre, vivint el dia a dia, compartint moments i activitats per aprendre i reflexionar junts.

Una de les coses bones del projecte és que involucra tant professors com estudiants, però sobre tot les famílies de Massanassa que decideixen acollir un estudiant a casa, compartir una setmana amb ell, amb tota la seua amabilitat i hospitalitat.

També crea connexions amb el poble, el dóna a conèixer a l'exterior i rep influències que el fan més obert i l'enriqueixen. L'Ajuntament col·labora facilitant-nos material i samarretes de record, l'AMPA de l'IES Massanassa ens organitza un "esmorzar saludable" a base de productes de la terra i amb la col·laboració de famílies i professorat, els alumnes passen una setmana entre nosaltres que a tots se'ls fa curteta, perquè des del dia que prenen la decisió de fer un intercanvi amb "un altre estudiant" fins al dia que agafen l'avió de tornada a casa, han compartit tants moments que ja se senten part de la família, ja tenen nous amics en un altre poble europeu i ja estan fent plans per a tornar a quedar ací o allà. Moltes gràcies a tots per participar en l'experiència Erasmus Plus, que continueu descobrint, aprenent i compartint!!

IES Massanassa - Equip Erasmus Plus

▲ Un bon esmorzar saludable i valencià després de la partida, gràcies AMPA!

IES Massanassa

CONTES DES DE L'AMISTAT

Un treball solidari i compromés amb la sanitat pública al si d'un projecte interdisciplinari.

Fa uns mesos encetàrem amb l'alumnat de segon d'ESO de l'IES Massanassa un projecte de treball que tenia com a objectiu conèixer i reconèixer la importància de la sanitat pública i de les persones que la fan possible. Pensàvem -i pensem- que en un temps en què es qüestiona el paper d'allò públic (educació de qualitat, sanitat pública i gratuïta, serveis socials dignes...) era necessari que els nostres alumnes conegueren la importància que té comptar amb una sanitat pública com la que tenim al nostre país.

Dins d'aquest projecte de treball, els departaments de València i de Castellà pensàrem que potser estaria bé escriure relats i fer-los arribar als xiquets i xiquetes que han de passar un temps a l'hospital per a recuperar-se d'alguna malaltia. I,

a poc a poc, van veure que eixos relats anaven prenent forma i millorant en qualitat, i que els nostres alumnes es convertien en joves escriptors i escriptores.

"I si fem un llibre? Un llibre de debò, un llibre igual que els que es poden trobar a les llibreries de València o de qualsevol altra ciutat."

I així, com si tal cosa, és com va sorgir aquest llibre de cent relats -distribuïts en dos volums- que ara us presentem. Un llibre de contes fets des de l'estima i l'amistat, com diu el títol, i que farem arribar a les biblioteques de les unitats pediàtriques dels hospitals valencians perquè pugua ser llegit per totes les xiquetes i xiquets que alguna vegada passen per allí.

IES Massanassa

COMPROMESOS AMB LA IGUALTAT

Cap a finals de novembre, amb motiu d'unes jornades que l'Ajuntament de Massanassa va dedicar a la figura de la dona, a la igualtat entre sexes i a l'eliminació de la violència contra les dones, el nostre alumnat hi participà amb la lectura d'un seguit de

microrelats elaborats per ells mateixos, la temàtica dels quals girava al voltant d'aquesta temàtica.

Aquest tema, transversal a les nostres programacions didàctiques, a causa de la seua gravetat i impacte social,

s'ha convertit en un tema cabdal per a nosaltres, en un tema constant de reflexió, ja que els nostres alumnes d'ara seran les dones i homes de demà i, en definitiva són ells els que hauran de fer que la societat es conscienci i canvie.

IES Massanassa

La Setmana que el nostre IES es va convertir en un Hospital

Ambans de les vacances de Pasqua, al nostre centre es va desenvolupar una activitat consistent a transformar l'institut al llarg de dos dies en una mena d'hospital públic.

En diferents espais del centre, l'alumnat de 2n d'ESO, recreà el funcionament d'un hospital i explicà algunes característiques d'aquest i la importància de la sanitat pública als seus companys de 1r d'ESO.

Així, disposarem d'una zona de **Consultes**, on els alumnes comprovaren

com és de necessària la comunicació en diferents idiomes; la **d'administració**, on van conèixer quina és la inversió en sanitat que es fa al nostre estat i quant els costaria una consulta mèdica si la nostra sanitat no fóra pública; o la de **Manteniment**, on van conèixer els diferents aparells presents en un hospital i van reflexionar al voltant del seu cost, així com de la seua disponibilitat per a la realització de diferents proves mèdiques.

També hi havia la zona de **Rehabilitació**, on, amb l'ajuda dels professors d'Educació Física els alumnes experimentaren la reducció de la mobilitat i de la independència davant de diferents deficiències físiques; o el **Laboratori**, on van conèixer el procés d'elaboració dels medicaments a partir d'experiències de laboratori.

Per últim, una àrea molt interessant va ser la **Biblioteca**, on els alumnes llegiren diferents contes elaborats per ells mateixos als seus companys, tot i simulant una sessió de contacontes per als xiquets i xiquetes que passen per una hospitalització de llarga durada. Amb aquests contes el centre ha editat dos llibres.

Totes aquestes activitats són el resultat d'un treball i d'una formació del professorat que, durant el present curs, ha treballat de manera conjunta des dels diferents departaments de l'institut per tal que el nostre alumnat acabe sent conscient de la importància que té poder disposar d'una sanitat pública. Una sanitat pública moderna, universal i gratuïta.

IES Massanassa

DE NOU PREMIATS EN ELS SAMBORI

El passat 28 d'abril, al Teatre Germanies de Manises, es van lliurar els premis *Sambori* de l'Horta Sud 2017 de la fase comarcal. Dels nou premis que s'atorguen en les tres categories en les quals es pot presentar el nostre alumnat (primer i segon cicle d'ESO i Batxillerat), cinc han recaigut en alumnes de l'IES Massanassa.

Els guanyadors en aquesta edició ha estat els següents:

DE PRIMER CICLE D'ESO:

- Álvaro Hamann Rosaleny amb *Agreste per sempre*.
- Manolo Masià Peris amb *Un músic valencià*.

DE SEGON CICLE D'ESO:

- Àngela Fresneda Pons amb *I és que no ens adonem...*

DE BATXILLERAT:

- Maria Lara Tolosa amb *Unió crucial*.
- Maria Seguí Pellicer amb *Ell o ella*.

L'acte de lliurament tingué lloc en un ambient festiu, com tots els anys, i els guardonats reberen un premi consistent en un lot de llibres, unes mostres de música en Valencià i material escolar, a més d'una placa acreditativa del premi rebut. Aquests treballs guardonats en la fase comarcal es presentaran a la fase següent –la de país.

En aquesta activitat –inclosa en el Pla Lector del centre– participa activament cada any el nostre alumnat, com també en d'altres activitats de les Trobades d'Escoles en Valencià, que enguany han tingut lloc el 20 de maig a Manises.

Ens enorgulleix que hagen sigut tants els treballs premiats, així com també l'alta participació del nostre alumnat en aquest certamen literari, per la qual cosa els donem la més sincera enhorabona i els animem a participar-hi en edicions successives.

IES Massanassa

CONNECTATS AMB LA IGUALTAT

Batxillerat i Cicles Formatius, sota el lema *Connectats amb la igualtat*.

El nostre alumnat –dins del marc del Pla Lector del centre i de les activitats programades contra la violència de gènere– hi participa activament des de fa quatre edicions, ja que trobem que és un mitjà molt útil i que ens ajuda a acomplir dos objectius cabdals per a nosaltres: iniciar els nostres alumnes en el món de la producció literària i de la lectura, i fer-los reflexionar al voltant d'una de les lacres socials amb la qual vivim diàriament, la violència de gènere i la discriminació per raó de sexe.

Amb l'objectiu d'estimular la creació literària entre els joves, promoure la igualtat en qualsevol de les seues formes, reflexionar al voltant de la discriminació per raó de gènere i fomentar l'ús de les noves tecnologies en la literatura, l'Associació Tirantianes de l'IES Tirant lo Blanc de Gandia, en col·laboració amb l'associació cultural i literària Saforísims, convocà la 9a edició del premi de microrelats *Tirant@net*, que s'adreça a l'alumnat de Secundària,

Enguany ha resultat finalista, en la modalitat de Batxillerat, la nostra alumna Elena Sedano Simarro, del Primer de Batxillerat científic amb el microrelat *La disfressa de Halloween*. El premi té una dotació econòmica i, a banda, els treballs guanyadors són publicats per l'associació organitzadora i la seua lectura és enregistrada i difosa radiofònicament.

Des d'ací donem l'enhorabona a Elena, el relat de la qual reproduïm a continuació, juntament amb la portada de l'edició.

LA DISFRESA DE HALLOWEEN ELENA SEDANO SIMARRO

S'apropa la festa de Halloween i ma mare s'ha oferit acompanyar-me a la tenda per a comprar la disfressa que he de portar l'endemà a escola. Una vegada en la tenda, ma mare va directa al corredor dels zombis, dels fantasmes i d'altres monstres desconeguts, assenyalant aquelles disfresses que més li agraden, però jo sols puc mirar a terra.

El professor ens ha dit que per superar els nostres temors, hem de disfressar-nos d'allò que més ens fa por, però tot el que ma mare m'ofereix no m'espanta. Encara no sé com dir-li que el que jo em posaria és una corbata i una camisa de mon pare.

IES Massanassa

US VOLEM DONAR LES GRÀCIES

Història del projecte TEI a l'IES Massanassa

A principis de l'any 2016 un grup de professors vam tindre coneixement en profunditat d'un projecte innovador que s'està portant endavant en alguns centres escolars del país des de fa alguns cursos amb resultats positius; l'objectiu del qual és millorar la convivència i ajudar els nous alumnes en aquelles dificultats que els vagen sorgint durant el període d'incorporació als centres.

Atesos els bons resultats i l'interès que va suscitar entre un grup de professors aquest projecte, i, amb el suport de la direcció, decidírem començar la Tutoria entre Iguals. Es tracta d'un projecte dirigit especialment als alumnes que es matriculen per primera vegada al nostre institut: els alumnes veterans, amb tota la seua experiència, tutoritzen alguns alumnes menuts, aprofitant l'espai de comunicació i complicitat que es pot crear més fàcilment entre els adolescents.

La convocatòria ha estat un èxit. Un grup d'alumnes de quart d'ESO i primer de Batxiller s'oferiren voluntaris per participar-hi; així és que des del mes de novembre estan formant-se i col·laborant desinteressadament en totes les activitats programades. Han dedicat part del seu temps lliure a sessions de formació

amb l'orientadora, i una hora de pati setmanal a ajudar els seus tutoritzats.

Per tot això moltes gràcies. Gràcies al grup d'alumnes de quart i primer de batxiller pel vostre esforç i el vostre interès. Us estem molt agraïts de veritat perquè vosaltres sou una part

important del nostre projecte. A alguns de vosaltres us esperem el curs vinent i per als que esteu a punt d'acabar la vostra participació esperem que haja estat una experiència valuosa en la vostra formació. Sempre sereu els pioners de la Tutoria entre Iguals a l'IES Massanassa.

IES Massanassa NADAL SOLIDARI

Cada any, bona part del nostre alumnat participa en el concurs de targetes que organitza l'Associació de Dones Progressistes de Massanassa amb la redacció d'un text al·lusiu a Nadal. Els beneficis que s'obtenen de la venda de les targetes i dels textos originals es lliuren cada any a una ONG.

enguany ha estat guardonada amb el primer premi la poesia de Víctor Vidal Casany de segon de Batxillerat Humanístic. També ha estat premiat el treball d'Álvaro Furió Alarcón.

Agraïm a tot l'alumnat participant la seua implicació en aquesta iniciativa tan solidària i felicitem des d'ací els premiats.

CENTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL MENUTS

El passat dia 19 d'abril del 2017 el Centre d'Educació Infantil Menuts va complir 18 anys. Com passa el temps, encara recorde quan prenem la decisió d'instal·lar una escola infantil en el centre de la població de Massanassa. Va ser la primera escola infantil autoritzada de tota la zona ja que fins a eixe dia únicament existien guarderies.

Ens ha costat molt de temps demostrar la diferència entre guarderia i escola infantil. Una guarderia és un lloc on deixar el teu fill a cura de persones que estan preparades per a això i que allí compartirà jocs amb altres xiquets. Les escoles infantils van molt més enllà, estan obligades a tindre un projecte educatiu, han de tindre aules dividides per edats i cada una amb un mínim de metres quadrats. Les persones a cura dels xiquets hauran de tindre formació tècnica superior i una autorització especial per a oficialitzar la seua atenció dels menors. Són sotmeses a inspeccions educatives de forma periòdica i els pares poden tindre accés a diferents beques o ajudes d'educació. Posteriorment en 2012 es van ampliar les instal·lacions fent un total de 450 m² i donant a dos carrers, amb una sala multiusos, amb dos patis i més aules.

Tot els nostres esforços s'han vist reconeguts en diferents mitjans de comunicació:

L'any 2006 el periòdic "El Mundo" ens va seleccionar entre les **200 millors escoles d'Espanya**.

L'any 2009 la revista Pares seleccionà 30 centres de tota Espanya dels quals ens quedarem en la posició octava i va fer entrega del **certificat de Col·legi Saludable** per promoure l'Educació per a la Salut.

El 15 de febrer del 2013 ens van entrevistar sobre el Pijama Party que celebràvem en el nostre centre escolar el dia dels enamorats en les **notícies de Canal 9**.

Participació en el programa **Societat Anònima** de Canal 9 amb el tema "Web Cam en les Aules" amb la participació de pares i alumnat. Entrevista en **la notícies de Canal 9** sobre el tema "L'empremta digital". Tots estos vídeos els podeu visitar en el nostre Canal de You Tube "Escuela Infantil Menuts Massanassa".

L'any 2016 el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport ens va concedir el **"Distintiu de qualitat Segell Vida Saludable"**.

Enguany l'organització dels **Premis Excel·lència Educativa**, promoguts per la prestigiosa Fundació Món Ciutat, amb la col·laboració amb l'Associació Espanyola d'Escoles de Negocis AEEN, han dut a terme un exhaustiu anàlisi de les pràctiques i funcionament de milers d'escoles de negocis, universitats i centres educatius a nivell internacional i les nostres escoles han sigut guanyadores de premis excel·lència educativa en la categoria de:

MILLOR ESCOLA INFANTIL MÉS INNOVADORA 2017 i MILLOR PROJECTE EDUCATIU INFANTIL 2017.

El pròxim 2 de Juny tindrà lloc la gran Gala dels Premis Excel·lència Educativa en l'històric i espectacular Ateneu de Madrid. On Elena Morales (Directora) i Carlos Cosme (Subdirector) arreblegaran els premis concedits a les nostres escoles. Vull donar les gràcies a totes aquelles famílies que ens han confiat els seus fills i filles en els nostres centres escolars. La qual cosa ens ha permès aconseguir al llarg de tots estos anys els mèrits que ens han atorgat. La nostra intenció és continuar sent un centre innovador en els nostres mètodes d'ensenyança i poder compartir-ho amb totes les famílies de Massanassa

Elena Morales Peñarrubia
Directora Escola Infantil Menuts 1 i

**Red
BUS**
academy

ACADEMIA DE INGLÉS VIAJES AL EXTRANJERO

960 077 226 - 676 497 095 (Sabrina Burguet Martínez)
info@redbusacademy.com | www.redbusacademy.com

HIGHLIGHTS!

- CIUDAD MÁS ANTIGUA DE IRLANDA, CON COSTA QUE PERMITE EXCURSIONES Y ACTIVIDADES EN EL MAR, COMO PRACTICAR SURF!
- LAS FAMILIAS DE ACOGIDA VIVEN CERCA DE LA ESCUELA

WATERFORD 12-17
AÑOS

en vanguardia de la creatividad

Fábrica y oficinas: Partida La Foya s/n. Bélgida (Valencia)
Dirección Postal: Ap. Co. 150 - 46860 Albaladea Tel: 96 213 51 10 - Fax: 96 239 00 60
Dep. Comercial: Salvador Armengol: 630 92 32 30 - Francisco Martínez: 670 30 05 13
E-mail: pirotecnia@europala.com

**Fabricación y disparo de todo tipo de
Fuegos Artificiales.**

C.D.B. MASSANASSA

El C.D.B. MASSANASSA continua una temporada més formant a esportistes, en el nostre cas futbolistes, seguint el nostre lema "entrena, aprèn i diverteix-te".

En la present temporada són 235 jugadors integrats en 15 equips: 2 juvenils, 1 cadet, 2 infantils, 4 alevins, 4 benjamins, 1 prebenjamí i 1 querubí.

Tots els equips segueixen una bona evolució dins de les possibilitats dels diferents jugadors que els formen.

S'han realitzat els **CampusMassFutbol** en Pasqua i Estiu perquè els jugadors es divertisquen i milloren les seues habilitats quan no hi ha partits de competició.

Els dies 6 i 8 de desembre en el **II Massanassa Cup Nadal** van participar 48 equips de 19 clubs amb un total de 650 jugadors en les categories de Benjamí i Aleví de 1er i 2on any respectivament. En la categoria Benjamí de 1er any el Campió va ser el C.D. Sant Marcelino, en Benjamí de 2on any el Campió el C.D. Massamagrell, en Aleví de 1er any es va

proclamar Campió el C.D.B. Massanassa, i en Aleví de 2on any el Campió va ser el Col·legi Salgui.

El dimecres 12 d'octubre es va celebrar el "**Torneig Solidari tots amb Diego**" que estava destinat a ser un dia de festa en el qual Diego i la seua família sentiren el suport i afecte de participants i col·laboradors. Però la destinació és impredecible i el dimarts a la vesprada se'ns comunicava el fatal desenllaç com a conseqüència de la seua malaltia.

La Directiva i tots els integrants del club expressem nostra més sincera condolència als familiars, amics i a tu Diego, que segur estàs jugant a futbol en el cel.

Per a finalitzar la temporada es disputa el **XIX Torneig "Paco Lerma Penella"** en categoria Juvenil i el **XIII TIFUT** (Torneig Internacional de Futbol) en la categoria Aleví.

L'agraïment a les persones i entitats col·laboradores que durant la temporada ens recolzen no pot faltar, i especialment a l'Ajuntament per mitjà de la Regidoria d'Esports.

La inscripció per a la temporada 2017/2018 està oberta i tota la informació la poden sol·licitar en l'oficina del club en el Poliesportiu tel. 96 125 02 34, de dilluns a dijous de 18:00 a 21:00h., i també visitant nostra web: www.cdbmassanassa.es

Complint amb la Llei de la Generalitat Valenciana de l'Esport de la Comunitat Valenciana s'ha convocat la renovació de càrrecs per a la Directiva 2017/2021, quedant constituïda com segueix:

C.D.B. MASSANASSA

President

D. Luis M. Giner Ibor

Vicepresident

D. Vicente Ballester Perpiñá

Vicepresident

D. Vicente Moreno Peris

Secretari

D. Miguel Ángel Catalá Codoñer

Tresorer

D. Francisco Gutiérrez Martínez

Director Esportiu

D. Francisco López Marín

Vocal

D. José Jorges Villarreal

Vocal

D. Miguel Ángel Peris Gimeno

Vocal

D. Jesús Esteban Zaragoza

XII TIFUT-2016

La Presentació del **XII TIFUT-2016** es va realitzar el dimecres 8 de juny en la Sala de Plens de l'Ajuntament, presentant l'acte el periodista esportiu Paco Lloret acompanyat pel Director Esportiu Paco López, el President del C.D.B.M. Luis Giner, el regidor d'Esports Paco Comes i l'Alcalde Vicent Pastor, coincidint tots en l'important i al seu torn complex que és realitzar un Torneig d'estes característiques, però que amb l'esforç de l'organització, dels col·laboradors i sobretot de l'Ajuntament es puga continuar disfrutant en la nostra localitat del bon futbol base que han practicat els jugadors dels equips que fins a la data ens han visitat.

Gran cap de setmana (11 i 12 de juny) de futbol el viscut en el Poliesportiu Municipal de Massanassa amb la celebració de la XII Edició del TIFUT, trofeu que s'el va emportar l'Aleví A del València C.F. després de derrotar per 1-0 al Vila-real C.F. El tercer lloc va ser per al Màlaga C.F. que es va imposar en la tanda de penals a l'Elx C.F. després d'haver finalitzat el partit amb empat a 2.

Ha sigut un cap de setmana d'èxit generalitzat, èxit en nivell esportiu, en afluència de públic, en animació des de la grada,...desde el primer minut del Torneig cada afició va portar en volandes als seus jugadors fins al final del mateix. L'organització agraiix als Clubs participants, U.E. Gandia, Elx C.F., Llevant U.D., València C.F., Vila-real C.F., Getafe C.F., Màlaga C.F. i F.C. Porto (Portugal) el que decidiren participar en el Torneig a pesar del poc de temps amb què va comptar l'organització per a confeccionar l'esdeveniment.

El nivell esportiu aportat pels Clubs participants ha sigut molt alt, amb futbol de molta qualitat, prova d'això la igualtat que va haver-hi en la fase final on diverses eliminatòries es van decidir des del punt de penal.

A partir de hui comencem a organitzar la XIII Edició, amb la que intentarem superar-nos com cada any i continuar mantenint al TIFUT com un torneig referència a nivell Nacional.

The poster for the XII TIFUT 2016 tournament features a blue background with a grid pattern. At the top, it displays the TIFUT logo and the text 'XII TORNEIG INTERNACIONAL DE FUTBOL massanassa2016 VALENCIA ESPANYA'. The dates '11-12 Juny 2016' are prominently displayed in large white letters, with 'camp municipal d'esports' written below. The poster includes several club crests and a central image of a soccer player in a white silhouette. At the bottom, there is a website address 'www.cdbmassanassa.es' and a Facebook icon with 'CDB Massanassa'. A row of logos for sponsors and partners is at the very bottom, including 'ENTRADA LLIURE', 'GRATUIT + DE 200 VEHICLES', and various local businesses.

▲ Corporació Municipal

▲ Querubi

▲ Prebenjami A

▲ Benjamín A

▲ Benjamín B

▲ Benjami C

▲ Benjami D

▲ Alevín A

▲ Alevín B

▲ Alevín C

▲ Alevín D

▲ Infantil A

▲ Infantil B

▲ Cadete A

▲ Juvenil A

▲ Juvenil B

▲ Director y Técnicos

▲ Campió Valencia C.F.

Classificació:

CAMPIÓ:	VALENCIA C.F.
2º classificat:	VILA-REAL C.F.
3r "	MALAGA C.F.
4t "	ELX C.F.
5t "	GETAFE C.F.
6t "	U.E. GANDIA
7e "	F.C. PORTO
8e "	LLEVANT U.E.
9e "	C.D.B. MASSANASSA
10 "	COMBINAT ALEVI
Millor jugador:	Leandro Duarte (Vila-real C.F.)
Millor porter:	Sergi Torner (Vila-real C.F.)
Maxim golejador:	Antonio Sánchez (Málaga C.F.)
Equip ideal	
Porter:	Sergi Torner (Vila-real C.F.)
Defensa:	Gustavo Coelho (F.C. Porto)
Defensa:	Hugo Gonzalez (Elx C.F.)
Defensa:	Jose I. Bustos (Getafe C.F.)
Centrecampista:	Leandro Duarte (Vila-real C.F.)
Centrecampista:	Marco Peña (Malaga C.F.)
Centrecampista:	David Muro (Elx C.F.)
Davanter:	Antonio Sanchez (Malaga C.F.)
Entrenador:	Luis Oliveira (F.C. Porto)
Tota la informació, resultats i fotos en: www.cdbmassanassa.es i en www.tifut.es	

**CURSO AUXILIAR
PELUQUERÍA CANINA**
maskokotas Academy

100%
PRÁCTICO

HORARIOS
FLEXIBLES

CERTIFICADO
IV SAN BERNARD

SALIDA
LABORAL

¡CLASE DE PRUEBA GRATUITA!

infórmate
672 770 362

Avinguda Generalitat Valenciana, 18. Massanassa. Frente a Ikea

Neumáticos Asensio

Alineado de dirección

**Neumáticos para camiones
motocicletas, automóviles**

Mecánica general e inyección

963 21 73 98

Pol. Ind. El Bony C/30, Norte nº1 - Catarroja, Valencia
www.neumaticosasensio.com

53

MASSANASSA

G.R.E. FUTBOL SALA ATLÈTIC MASSANASSA

Tots els components del Grup de Recreació Esportiva F.S. ATLÈTIC MASSANASSA volem felicitar a La Terreta pel seu centenari, esperant que continue endavant per molts anys més. Felicitats!

Futbol Sala Atlètic Massanassa naix en 2016 a iniciativa d'un grup de pares i mares de Massanassa amb l'objectiu de crear una Escola de Futbol Sala Base per a les xiquetes i xiquets del nostre poble. La iniciativa va ser àmpliament acollida ja que s'ha passat de 27 membres en 2 equips en 2014 a comptar a l'actualitat amb 65 jugadores i jugadors dividits en 6 equips:

Querubí: 5 anys.
Prebenjamí 1er any: 6 anys.
Prebenjamí 2on any: 7 anys.
Benjamí: 8 i 9 anys.
Aleví: 10 i 11 anys.
Infantil: 12 i 13 anys.

Les competicions de les que formen part els nostres equips (a excepció dels Querubins que sols juguen partits amistosos) són: els equips Prebenjamins participen a una lliga organitzada per diferents escoles de la ciutat de València. Per la seua part, els equips Benjamí, Aleví i Infantil, competeixen als **Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana**.

En 2017 hem aconseguit portar en Setmana Santa el **Campus FUTSAL Valencia Ricardinho&Ortiz** a la nostra població, del que formen part: RICARDINHO (el millor jugador del món de futbol sala), Carlos ORTIZ (capità de la selecció espanyola de futbol sala) i Coerver Coaching España.

L'objectiu principal del Futbol Sala Atlètic Massanassa és crear un ambient de **convivència i familiaritat** on els xiquets i xiquetes, mitjançant el futbol sala, es desenvolupen tant esportivament com personalment amb l'adquisició dels valors que transmet l'esport: **cooperació, respecte, superació i disciplina**; a través de la competició.

Animem a tots/es xiquets i xiquetes de Massanassa que vinguen a participar del nostre esport i que comproven de primera mà tots aquest valors que ofereix el futbol sala.

Es per això que volem donar l'enhorabona als pares i mares que pertanyen a la nostra associació. El seu comportament és exemplar tant en entrenaments com en partits. Per a nosaltres es imprescindible que continueu amb eixe respecte des de les graderies, el vostre exemple és el que segueixen els vostres fills. Serem implacables cap a comportaments

contraris al joc net, com les faltes de respecte cap a àrbitres, entrenadors o jugadors.

Per últim, també volem agrair tant a l'Ajuntament de Massanassa per la seua cessió d'espai municipal, com als nostres col·laboradors: Maskokotas, Caixa Popular, Horno San Miguel, Farmàcia Vicente Boix, OKColchones, Restaurante Poli Massanassa, Sucre Massanassa, Orient Express cafeteria, El Racó de Roseta, Restaurante Azahar, Vicamp Recambios, Escuela Infantil Menuts, La Iguana, Café-Bar Stella, deviscafé, Alexsha Estilistas, GS2 García Seguros, Restaurante Alhambra i AMG Consulting C.B.; sense la seua ajuda no seria possible portar endavant el nostre projecte. Moltes gràcies!

Més informació:

fsatleticmassanassa@gmail.com
 facebook.com/fsatleticmassanassa

Equip directiu:

President: Rafael Bravo.
 Vicepresident: Aníbal Arocas.
 Secretari: Jorge Blesa.
 Tresorera: Anna Sorribes.
 Vocal: Karen Giner.

EQUIP QUERUBÍ

(Anna, Pablo C., Héctor, Luka, Jose, Sara, Karen, Miquel, Pablo, B. i Diego; falta Adrián).

EQUIP PREBENJAMÍ DE PRIMER ANY

(Albert, Pau, Jorge, Svety, Anna, Alejandro, Samuel i Aaron; falten Lionel i Izan).

EQUIP PREBENJAMÍ DE SEGON ANY

(Pablo G., Adrián, Yousef, Hugo, Izan, Pablo R., Karen, Pau, Jacobo, Lucas i Abid; falta Jaime).

EQUIP BENJAMÍ

(Anna, Ismael, Xavi, Alexis, Aarón, Adrián, Pau, Karen, Ivan, Javier, Nicola, Dubán i Arnau; falten Gabriel, Mateu i Iker).

EQUIP ALEVÍ

(Anna, Lucas, Inés, David S., Pau, Karen, Leire, Leticia, Carles i Marc; falten Iker, David M. i Víctor).

EQUIP INFANTIL

(Karen, Juan Antonio, Néstor, Adrián, Isaac, Brayan, Anna, Albert, Sebas, Juan i Sofía; falta Anás).

CLUB FUTBOL SALA FEMENÍ LA IGUANA MASSANASSA

▲ CFS La Iguana Massanassa

En primer lloc, donar l'enhonorabona a La Terreta pel gran treball realitzat durant aquests cent anys fent el gran esforç i imprescindible labor perquè el major número possible de persones puguin contribuir en esta iniciativa tan bona, respectada i volguda pel poble. Felicitats!

En segon lloc, hem d'agraciar altra vegada a la Terreta per deixar-nos poder escriure un any més sobre el nostre club. També a l'Ajuntament de Massanassa per la seua col.laboració amb nosaltres durant aquests quatre anys.

El Club Futbol Sala La Iguana Massanassa vol informar a tota la població que el proper dissabte 17 de juny es celebraran per primera vegada a Massanassa les finals de la Copa Autonòmica de futbol sala de València. Tindrà lloc al Pavelló Municipal del nostre poble.

Esteu tots i totes convidats a disfrutar d'una jornada de futbol sala femení molt emocionant.

Volem agrair a la Junta Directiva el treball realitzat des que existeix el club, per l'esforç i sacrifici que significa la responsabilitat d'un club i per voler sempre el millor per als seus socis i socies.

També donar l'enhonorabona a l'entrenadora Anna Martínez per la seua labor aquest any amb l'equip. Per portar-les a la quarta posició de la lliga provincial i, per descomptat, poder optar a ser les possibles guanyadores de la copa; fent un equip competitiu i amb valors positius i d'aprenentatge, respecte, companyerisme i igualtat tant en el fútbol com en el dia a dia.

BONES FESTES. ▲ CFS La Iguana Massanassa

MASSANASSA C.F.

TEMPORADA 2016/2017

▲ Plantilla

Com cada any per aquestes dades el Massanassa club de futbol es mostra davant les pàgines que La Terreta ens brinda per desitjar unes bones festes als nostres massanassers-eres i per resumir una notable temporada al nostre club. Una temporada més, el repte de la regional preferent s'esperava: després de l'ascens anterior i de tindre per fí a les nostres vitrines la copa com a campions de la primera regional, les dificultats econòmiques i la confiança amb la plantilla de l'ascens ens dona lloc a mantindre el 80% del mateix equip que competia l'any anterior i per descomptat del cos tècnic. El calendari ens castigà una mica al principi jugant davant els dos primers del mateix grup de la temporada anterior i una voluminosa derrota a l'inici lliguer ens va fer vore que la temporada s'aveïnava dura. Però aquesta plantilla si algo té és una competitivitat grandiosa a qualsevol camp i davant qui siga i ens referim als pròxims partits, sols les dos primeres jornades l'equip va estar en lloc de descens i van acabar signant una primera volta molt prop de la promoció d'ascens. Amb la fí de la primera volta i després del paró es multiplicaren les dificultats: 4 baixes sensibles (una per línia) i la pressa econòmica per no poder reemplaçar-les ens va deixar una plantilla molt curta i nugada amb pinces. Per sort

al nostre filial fins a cinc jugadors en algun moment anaren convocats al primer equip i sempre completàvem convocatòries donant utilitat al nostre equip "B" que la veritat els xavals sempre han donat la cara i han entés la prioritat del primer equip. Al tancament d'aquestes línies i a falta de 4 jornades el nostre equip blavet es manté a la meitat de la taula classificatòria i sempre més prop de la promoció que del descens pel que l'objectiu del club esportivament està més que cobert. El que més ens preocupa és el futur del club com a institució, una temporada més encara i ficar facilitats: abonaments a 20€, horaris matinals en hivern, etc...el poble no

acava d'enganxar-se i les ajudes externes no donen per a tot. La directiva és molt curta encara i la nostra il·lusió és tindre més col·laboració per tindre un equip en preferent i estar tots a l'altura de la plantilla que gaudim. A tots els que si ens han recolzat aquesta temporada: socis, aficionats, familiars, entitats col·laborants, Ajuntament, personal del poliesportiu, etc...moltíssimes gràcies a tots per mantindre viu el nostre escut. Que tot el veïnat de Massanassa i els nostres convidats gaudisquen de les nostres festes patronals. AVANT MASSANASSA!!!

La directiva

▲ Massanassa C.F.B.

CLUB DE BASQUET MASSANASSA

▲ Club Basquet

Un año más la revista, la Terreta proporciona a la junta directiva del Club Básquet Massanassa, el poder dirigirnos a todos vosotros jugadores, familiares y aficionados al Básquet en general.

En primer lugar queremos felicitar a la revista la TERRETA por su centenario. Enhorabuena por estos cien años de información al pueblo de Massanassa, muchas gracias.

También queremos felicitar a nuestros equipos de sénior.

El sénior Preferente, que se ha quedado a una sola victoria para poder subir a la categoría de Autonómica. Y al Equipo de 2º zonal que a pesar de ser su primera temporada ha realizado una temporada excepcional y en general felicitar a todos los equipos que forman la escuela por su participación y su esfuerzo para que cada año sea más grande nuestro deporte.

También para contaros que en este nuestro noveno aniversario, nuestra labor más importante y nuestro compromiso es, el de seguir trabajando para fomentar el depor-

te del Básquet en nuestro pueblo, poniendo al alcance de nuestros jugadores los mejores medios para mejorar su educación y formación física.

Seguimos contando con un gimnasio para las categorías Junior, Sénior y Cadete, como en las temporadas anteriores, seguimos poniendo a disposición de los jugadores un preparador físico en estas categorías, para mejorar su rendimiento y su estado físico.

Como en todos los deportes, las lesiones no se pueden evitar y por esa misma razón el Club sigue teniendo a disposición de todos los jugadores una fisioterapeuta, para que se recuperen lo antes posible de cualquier lesión y puedan volver cuanto antes a la práctica del Básquet.

El pasado mes de noviembre, el Club Básquet Massanassa hizo la presentación de sus equipos para la temporada 2016-2017 que forman parte de la escuela municipal como del Club, en el Pabellón Municipal de Massanassa. Una ocasión perfecta para conocer a todos sus jugadores, junto a sus entrenadores. Una tarde de muchos nervios

y diversión especialmente para los más pequeños que viven el evento con mucha intensidad. Con el éxito obtenido en la temporada pasada, de nuevo contratamos a una empresa de entretenimiento que cuenta con unos profesionales que divirtieron a los deportistas, a pequeños y mayores, como al público en general.

Desde esta Directiva nos gustaría dar las gracias a todos los familiares y aficionados que llenaron las gradas del pabellón.

El actual equipo de entrenadores, Fisioterapeuta y P. Físico están compuestos de:

Equipos Pre-Benjamines y Benjamines: ..... Juan Carlos y Manu
Equipo Alevín: 1º Año ..... Pau
Equipo Alevín: 2º Año ..... Sara
Equipo Infantil: ..... Manu
Equipo Cadete: ..... David
Equipo Junior: ..... Nacho
Equipo Sénior 2º zonal: ..... Jesús
Equipo Sénior Preferente: ..... Nacho
Fisioterapeuta: ..... Raquel
P. Físico: ..... Juan Carlos

Como cada año al finalizar la temporada y llegar las fiestas de Massanassa,

▲ Club Basquet

organizamos nuestro IX torneo de Massanassa, que este Año tendrá lugar como todos los Años a mediados de junio. Invitando a equipos de nuestra comunidad en las categorías de Alevines, Infantiles, Cadetes, Junior y Sénior.

Os animamos a que vengáis a los partidos de este torneo para que os divirtáis y animéis a todos los equipos.

Os animamos que sigáis inculcando a vuestros hijos en el deporte, y por supuesto que sea el básquet.

Y esperamos que este año se apunten todavía mas chicos a este divertido deporte (el Básquet) **¡¡¡ OS LO PASAREIS GENIAL!!!!**

Nuestro agradecimiento al Ayuntamiento por su colaboración y contribución al deporte en nuestro pueblo.

Por último el Club Básquet Massanassa quisiera desearles unas Felices Fiestas de San Juan y unas Felices Vacaciones.

Muchísimas Gracias

La Junta Directiva

COLLA DE CÓRRER EL PAROTET

▲ Colla Córrer Parotet

Estimats veïns:

Per què algú es calça unes sabatilles, es posa un pantaló curt o unes malles si fa més fred i arranca a córrer, per la marjal, els marges del barranc, els camins entre tarongers o per la senda del "colesterol" cada dia, de bon matí o a poqueta nit quan torna del treball?

Chema Martínez, popular fondista amb un impressionant palmarés, té la resposta molt clara: Perquè " córrer és vida" i així ho explica en el llibre que ha publicat amb eixe títol. En ell tracta d'animar que altres persones córreguen també. Córrer requereix disciplina. Córrer invita a menjar millor i de manera més equilibrada. Córrer és posar el cos en moviment i evitar el sedentarisme. A més és una forma d'establir vincles socials amb altres persones que fan el mateix.

Fer exercici és sempre una de les principals recomanacions dels especialistes per a mantindre'ns en òptim estat de salut i una de les formes més senzilles d'exercitar-nos és córrer i això en la Colla de Córrer El Parotet ho tenim ben clar i sabem que córrer de forma regular és realment una font de joventut, perquè pot aconseguir retardar el

declivi psicològic associat a la vellesa espectacularment. Els experts diuen que fins quasi un 50%.

Esta activitat és la millor de la vida..., quan corres t'estàs regalant anys; la carrera pot ser realment el nostre elixir de joventut, a més que pràcticament ens acostarà a una vida on estiguem combatent l'obesitat, malalties del cor, diabetes..., patiments que per desgràcia es tornen cada vegada més comuns.

Córrer i endinsar-se en el món de running enganxa i ja ens té entre les seues "urpes" als 183 parotets que som en el club actualment, 151 hòmens i 32 dones.

L'ésser humà es perfecciona a través dels valors, i perquè siga més complet, ha d'integrar en el seu si una sèrie de valors, com la solidaritat, l'amistat, la convivència, la tolerància, la paciència, la perseverància... I precisament la carrera, contempla i desenrotlla en l'individu estos valors. La carrera ens fa millors, més persones integrals. Corrent no sols millorem la nostra salut i la nostra ment, sinó que a més ens fem millors, ens perfeccionem èticament.

Hi ha persones que corren per superació, altres que ho fan per pur instint competitiu, moltes per afició i prou per mera diversió, per la passió de disfrutar donant camallades entrenant amb els amics, o amb un dorsal en el pit.

Per a aconseguir els objectius esportius de cada u, comptem amb una sessió a la setmana d'estirades i tècniques de carrera a més de les quedades en grup diverses vegades a la setmana, tenint quasi tots els dissabtes o diumenges alguna carrera, en els diferents

circuits: Albufera, Carreres Populars de la Diputació de València, carreres Populars Divina Pastora...

En el passat setembre, vam realitzar el clàssic Macrofons, que ens va portar des de Massanassa a Checa, 245 Km, com ja vam fer fa 10 i 20 anys, en relleus de 6 corredors ininterrompudament, nit i dia, superant multitud de trams amb gran dificultat.

En un altre orde de coses, vam tindre la 27 Volta a Peu a L'Albufera el passat 5 de març, amb 110 parotets donant la volta al llac (43'5 Km) .

Les carreres van proliferant per tota la nostra geografia, no hi ha poble que no tinga la seua, així que és prou normal trobar algun parotet/a defenent els nostres colors per eixos paratges de vegades llunyans.

Seria enormement llarg citar totes les carreres en què hem participat, com a mostra tenim que un nombrós grup ha estat en les maratons de: Munich, Barcelona, Madrid, Sevilla, Ulls Negres Barraques- Navaixes, Castelló i per descomptat a València. També en prou mitges maratons: València, Elx, Almansa, Albacete, La Vall de Segó, Xirivella, Moncada... o en grans fons com: Massamagrell, Puçol, Paterna, Llíria..., sense oblidar carreres de menor quilometratge per multitud de pobles.

Enguany hem tornat a quedar primers per equips en el XIX Circuit de Carreres Populars de la Diputació de València.

Tenim un nou apartat dins del club, el de triatlón, en el que 9 companys ja han participat en diversos competicions.

En l'apartat de carreres de muntanya, cada vegada s'estan enganxant més parotets, participant en exigents carreres com: GTP Penyalara 114 Km, Trail Bronchales 42Km/21 Km, Camins de Cabres 45 Km, Ultra Cerdanya 85 Km, MUT Masclotes trail 78 Km, Ultra Guara Somontano 102 Km, Trail de Montanejos 55 Km, Marató dels dementats 43 Km, UCAM Falcó trail 45 Km, GR 10 xtrem 96 Km, Marató d'Espadà 42 Km, Infern Trail 43,8 Km, Perimetral de Benisa 73 Km, Gàtova Trail 42 Km, GSP Penyalosa 118 Km i TES 60 Km.

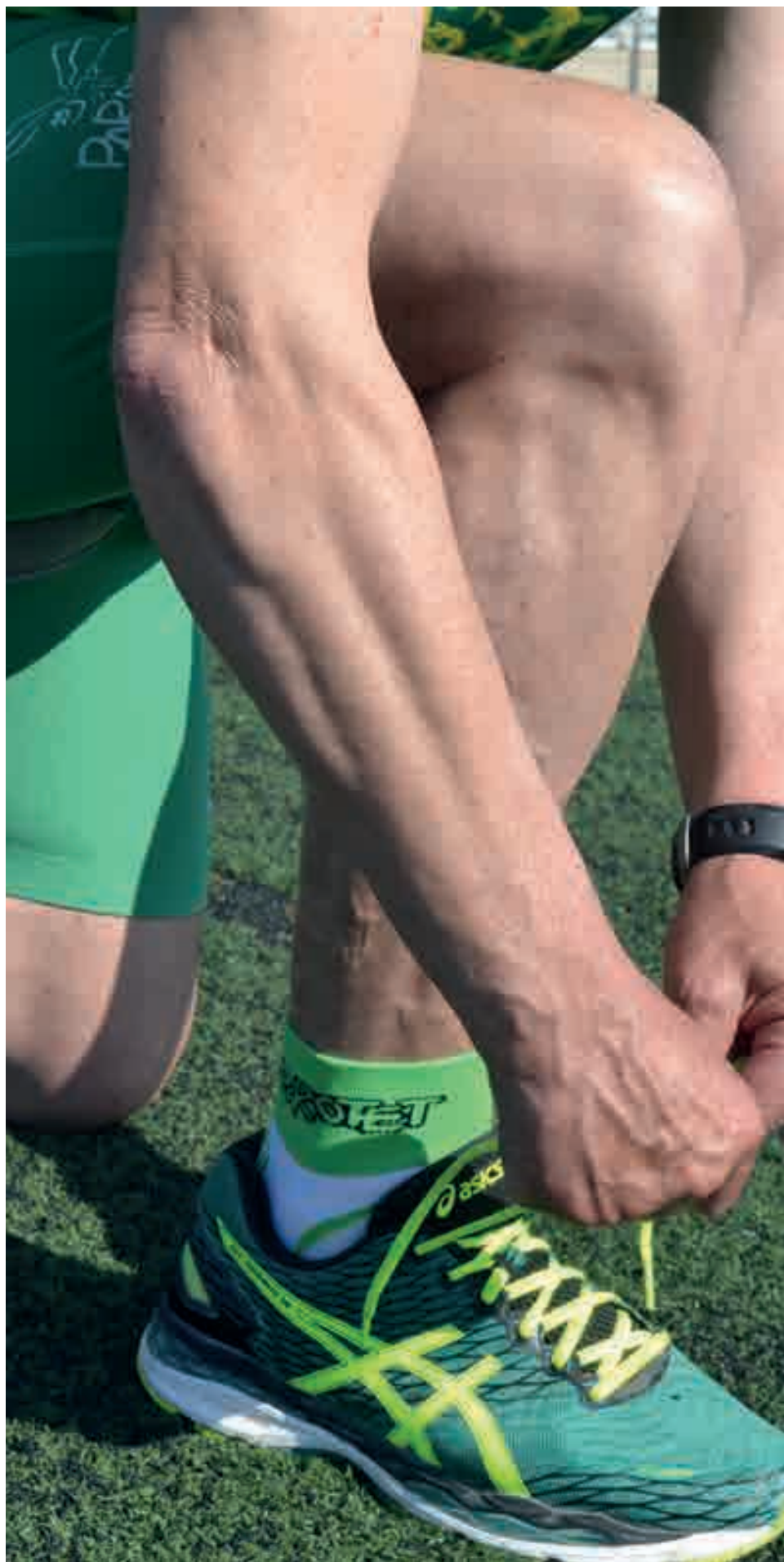
El passat XXVIII Gran Fons de Massanassa, va ser un èxit de participació, amb més de 1500 atletes, corrent pels nostres carrers i la marjal; les categories menors al matí i a la vesprada els majors.

Ara estem preparant el nostre XXIX Gran Fons a Massanassa, que quan estes lletres isquen a la llum, ja s'haurà realitzat, serà el dissabte 3 de juny de 2017. Esperem que, com sempre, tot el poble participe en esta gran festa de l'atletisme popular, ajudant a l'organització o aplaudint els atletes al seu pas pels carrers.

Tots compreneu que un esdeveniment com és esta carrera, representa molt esforç, sacrifici, planificació, organització i treball, així com col·laboració, per la qual cosa voldria acabar donant les gràcies a tots els que ens ajuden: persones, entitats, indústries i comerços i sobretot a la Policia Local i al nostre Ajuntament, que sense el seu suport seria impossible fer una carrera d'estes característiques.

En nom de tota la Colla de Córrer El Parotet, un abraç i bones i esportives festes patronals.

Pascual Pastor Codoñer
www.collaelparotet.org

▲ Colla Córrer Parotet

GIMNÀSTICA DE MANTENIMENT

▲ Carnavales GYM.

Arriva carnestoltes i l'alumnat de gimnàstica de manteniment s'implica amb Juan Carlos -el profe-, que cada any es supera en el seu treball diari, amb la seua disfressa i passant tot el nostre entusiasme ho passem estupendament.

AUTOMÓVILES
MEXUR

VEHÍCULOS DE OCASIÓN

- **TOTALMENTE REVISADOS**
- **KILÓMETROS CERTIFICADOS**
- **PRUEBA DE CONDUCCIÓN**
- **GARANTÍA 12 MESES**
- **FINANCIACIÓN**
- **ACEPTAMOS TU COCHE**

COMPRAMOS

TU COCHE

WWW.MEXUR.ES

Sede Massanassa
Carrer de la Sèquia del Primer Braç, 4
46470 Massanassa (València)
Tel. 961 218 119 Mòvil 619 069 852

Sede Central Beniparrell
C/ Paiporta, 72 46469 Beniparrell
Taller multimarca, Lavadero manual
y Venta de Vehículos de Ocasión

**MEDIADORA
ABOGADA**

MAYTE FERRER MONFORT
610 24 33 32 · mferrer@icav.es

**ESPACIO DE MEDIACIÓN
GESTIÓN INTEGRAL DE CONFLICTOS**

Av. Blasco Ibañez 96 4ªA · 46470 Massanassa, Valencia
www.mediaciongrupod.es

GIMNÀSTICA DE MANTENIMENT SEGUNDA EDAD

▲ *Gimnasia manteniment segona joventud*

Los alimentos y el aire son los únicos elementos que penetran en el interior del cuerpo.

De su calidad y cantidad va a depender la calidad de nuestros tejidos, funciones biológicas y pensamientos. Si tuviéramos que elegir tres alimentos para ir a vivir a una isla desierta, podríamos elegir: frutas, yogur y pan y sobrevivir perfectamente.

Las terapias preventivas contra el cáncer recomiendan la incorporación en la dieta de alimentos ricos en fibras y productos fermentados, especialmente de origen lácteo, que contienen bacterias probióticas viables.

El cáncer y las enfermedades cardiovasculares provocan el 60% de muertes en España.

Una alimentación ligera, rica en vegetales y pobre en carne, podría disminuir estas cifras. El yogur posee un efecto antitumoral por su efecto regulador y restaurador de la respuesta inmune-inflamatoria alterada por los carcinógenos.

Conchin Ballester

Gimnasia de mantenimiento de la Tercera Edad EN PLENA FORMA

▲ *Grupo Gabriel Cuallado*

Como cada año y aprovechando la oportunidad, que la revista festivo literaria "La Terreta" nos brinda, os informamos sobre la gimnasia de mantenimiento de la tercera edad.

Como ya informamos el año pasado, tenemos tres grupos:

- El primero a las 08:15, allí somos un grupo. En la polivalente del Socio cultural.

- El segundo a las 09:15 en el Polideportivo
- El Tercero a las 10:15

Ya os podréis imaginar el trajín del monitor (o sea que Juan Carlos de almorzar nada!). Este año hubo un acontecimiento poco usual, ya que nos visitó la tele Valenciana. Nos rodó y nos hizo entrevistas y luego nos vimos en el canal y fue divertido vernos a través de la tele.

Bueno ya sabéis!. Si queréis tener articulaciones en forma no dudéis en apuntaros y estaréis ágiles.

Las clases son: Martes y Jueves. Os informaremos.

Y además son gratis gracias a la cortesía del Ayuntamiento. Desde aquí nuestro agradecimiento.

Lola Oleaque

▲ *Grupos Pavelló*

YOGA NIRVANA

▲ *Yoga Nirvana*

Un año más desde esta Terreta, la asociación de Yoga Nirvana, os ofrece sus clases de yoga.

El Yoga es la unión del cuerpo y mente, con el yoga sabrás respirar y te encontraras más flexible.

Desde la Asociación le queremos dar un adiós a Maruja que fue compañera nuestra y también a otra compañera que en estos momentos se está recuperando.

Las clases de yoga son los martes y los jueves de 19.30 horas a 20.45 horas, en el local municipal situado en la calle Germanias.

Os deseamos unas felices fiestas de San Juan 2017.

Teléfonos de contacto

691562637

961252347

ESCOLA MUNICIPAL DE TEATRE

El arte, cuando es bueno, es siempre entretenimiento.

Bertolt Brecht

▲ Grup majors

A bans de començar a contar-vos les nostres coses teatreres, volem des de L'Escola Municipal de Teatre, felicitar i agrair a tots i cadascú dels que, amb els seus articles o qualsevol altra col·laboració han fet possible que "La Terreta", arribi al número 100.

És tota una gesta i em d'afetgir que tot el que ajuda a obrir camí i fer cultura al nostre poble, per a nosaltres que estem en la mateixa tasca, és important. La Terreta a estat al llarg d'aquestos anys un rèflex de la vida de Massanassa i les seues gents en les bones i en les roïns. Per la nostra part, seguim fent camí i ja estem l'any 22 d'aquest periple. Aquest curs està sent fructífer. Des del taller infantil arrancarem les festes nadalenes amb el muntatge titulat "Per començar els nadals molt cal treballar", i estem preparant per a estrenar en festes de Sant Joan, l'obra "Pau en Parpania", esperem que no falteu a la seua estrena.

Tant el taller d'adults com l'infantil vàrem participar en la cavalcada de reis. L'Escola d'adults va estrenar per a la setmana de la Dona l'obra titulada "Da-

▲ Grup infantil

rio Fo i la princesa", en aquest moments estem assajant una adaptació de l'obra de Enrique Jardiel Poncela, "Cuatro corazones con freno y marcha atrás", que estrenarem al tornar de les vacances d'estiu.

Com sempre des de l'Escola Municipal de Teatre de Massanassa desitgem que

el nostre treball arribi a les vostre vides aportant cultura, entreteniment i un bon viatge pel món de les emocions.

Vos esperem al teatre

Elsa Nácher,
Directora de L'EMT de Massanassa

Centre Instructiu i Musical de Massanassa

EMISSARIS DE CONVIVÈNCIA I CULTURA

▲ *Concert banda d'Àvila a l'auditori Massanassa*

▲ *Àvila exterior*

▲ *Àvila concert a l'Església*

Una de les funcions importants que fan les bandes de música és la de ser ambaixadores del seu poble allà on actuen.

De manera que al cap de l'any el nom del nostre poble, Massanassa, ha estat present en molts i diversos indrets, a prop uns, distants altres. Massanassa ha ressonat en les oïdes de milers de persones.

A penes fa uns dies, el 22 d'abril del present any, ens visità la Banda del Conservatori "Tomàs Luís de Victoria" d'Àvila.

Una setmana després, la Banda del C.I.M.M. viatjà a ÀVILA, on celebrà un concert en el marc esplendorós de l'Església de Sta. Teresa, dintre de la setmana cultural abulense "ARTE EN EL ARTE".

Prèviament al concert passejarem els carrers d'ÀVILA amb cercavila musical

Al mes de juliol, tres foren les eixides que les nostres bandes realitzaren:

Un concert al poble de MORAIRA - Teulada- (La Marina Alta)

A la CIUTAT DE VALÈNCIA -al Cap i Casal-, en un espai molt conegut i estimat: al voltant del Mercat Central i la Llotja, amb motiu de la celebració del "Certamen Internacional de Bandes Ciutat de València".

La Banda Jove participà junt a tantes altres bandes de la Comarca en la "Trobada Solidària de Bandes Joves", celebrada a ALCASSER (L'Horta Sud).

A setembre fou la tornada de visita a MELIANA, a l'Horta Nord, prèviament la seua Banda havia actuat ací a Massanassa en el Concert de les Festes Majors

▲ *Moraira*

▲ *Mercat de València*

▲ *Alcasser*

▲ *Meliana*

Ens sentim orgullosos que el nom del nostre poble Massanassa resone en espais d'art i cultura, espais que aproximem, agermanem, uneixen als pobles en la convivència i el diàleg. Creguem estar

prestant un bon servei al nostre poble i a la resta de la humanitat. En un món en que amb tanta freqüència ressonen els sorolls de guerres, atemptats, conflictes entre persones i pobles promoguts

per la intolerància i interessos espuris, és molt important i necessari promoure estos espais de proximitat entre les persones, de coneixement i reconeixement mutu.

Centre d'Estudis Musicals de Massanassa

LA NOSTRA ESCOLA DE MÚSICA

Un any més, continuà el treball a l'Escola de Música. Seguim, amb esforç, educant músics per a que algú dia puguem pujar a la nostra banda, anar al conservatori, triomfar a les orquestres i bandes nacionals, i perquè no, internacionals. Amb esforç i perseverància tots els nostres somnis poden fer-se realitat.

Inculcar la música desde que els xiquets i xiquetes són menuts és extremadament beneficiós, ja no sols per a que puguem desenvolupar el seu sentit musical ben prompte, sinò també per a millorar tots els demés aspectes cognitius.

A la nostra escola, els vostres fills i filles poden vindre a iniciació des dels 3 anys, i anar amb jocs i diversió, formant-se any rere any sense quasi adonar-se'n de que el que realment estàn fent és aprendre les nocions bàsiques musicals que més tard podràn fer servir a l'hora de tocar l'instrument, anar a cor, i assistir a les classes de llenguatge musical.

Un dels objectius de la nostra escola és estar més presents a la vida cultural del poble, per això la nostra participació als actes culturals ha estat incrementant-se durant els últims anys, fent actes a l'auditori, acudint a la fira del comerç i a la fira educativa, realitzant les portes obertes de l'escola, i esperem realitzar moltes més activitats per a poder acostar la música a tots els xiquets i xiquetes del poble.

Però no treballem sols per als menuts, com molts ja sabreu, també comptem amb l'escola d'adults, on iniciem, amb qual-sevol edat, a totes aquelles persones que viuen formar part del món musical.

Vos esperem a tots aquells que viuen adentrar-se en aquest meravellós món que és la música.

Maria Morellà Cebrian
Directora CEMM

ORFEÓ POLIFÒNIC DE MASSANASSA

Un any més arriben les festes de Sant Joan i el Crist de la Vida i tots es sentim orgullosos de ser massanassers. Cadascú en la seua mida disfruta estos dies. Nosaltres, en l'Orfeó, intentem disfrutar posant el nostre granet d'arena amb el cant.

Estar en un cor és sentir-se profundament unit a altres per un amor comú, descobrir les meravelles que sorgixen quan unim les nostres capacitats, les nostres sensibilitats, els nostres esforços, per alguna cosa que val la pena.

Coneixem la riquesa de la nostra pròpia veu; anem desenterrant-la a poc a poc. Quan et submergixes en l'interés d'aprendre a cantar, el fer-ho es converteix en una necessitat primordial. Les raons es queden curtes per a explicar les bondats de la música per a l'esperit humà, i en particular les del cant coral.

- L'Orfeó durant l'any es dedica a diversos concerts que varien des de les tendres nades a les cançons populars, passant per obres de Polifonia.

- Ja és un clàssic que anem a cantar les mises de Sant Antoni Abat a gener i la del Crist de la Salut al juny a Palmera.

- Com tots els anys realitzarem el Concert de Nadal, junt a la Banda del CIM i la coral del CEM. També varem ser convidats al festival de nades organitzat per la Coral Sant Jordi de Paiporta, on disfrutarem de l'agermanament amb els cors amics.

- L'auditori "Salvador Seguí", va ser el lloc on realitzarem el concert extraordinari "Somnis de Bolero", unint la música i el cant a la interpretació.

- Durant este any passat hem cantat en diverses mises: Verge dels Desemparrats, Final novena del Crist, Sant Joan, Santa Cecilia...

- En Música i Festa tinguerem el nostre XXII Festival Coral a Massanassa junt als Orfeons "Josep Climent" d'Oliva i de la Societat Coral de S. Antonio de Benagéber.

- Des d'estes línies faig una crida a tots els massanassers que disfruten cantant, perquè vinguen a conèixer-nos i perquè s'animen a formar part del nostre grup. L'Orfeó hauria de ser un patrimoni de tots els massanassers i en les mans de tots està aconseguir que arribe a un millor lloc en el panorama musical i cultural i que el represente per tot arreu.

Pascual Pastor Codoñer
President de L'Orfeó Polifònic de Massanassa

GIROS DANCE MASSANASSA

Y cual es mi modalidad?

▲ Ballet

Muchas veces cuando vamos a una escuela de baile sabemos que lo que queremos es bailar, pero cuando tenemos que decidir que tipo de **“modalidad”** nos encontramos a veces con la duda de que es realmente lo que nos gustaría aprender. En este artículo haremos un pequeño resumen de algunas modalidades que se pueden escoger e incluso llevar juntas si se dispone de tiempo, adquiriendo así un mayor número de registros que nos ayudaran a ejecutar mejor nuestro estilo de baile

Ballet: Danza cuyos movimientos se basan en el control total y absoluto del cuerpo, es una disciplina que requiere concentración y capacidad para el esfuerzo. A diferencia de otras danzas, en el ballet cada paso está codificado. Participa todo el cuerpo en una conjunción simultánea de dinámica muscular y mental que debe expresarse en total armonía de movimientos.

El sistema de la **Royal Academy of Dance** es un sistema que posee un material de estudio tangible. Su prin-

cipal interés es que su técnica y su tradicional integridad permanezcan intactas. Los exámenes son realizados por la comisión de exámenes de la RAD, siguiendo un sistema lógico de acuerdo a las capacidades y la edad de los estudiantes. El programa de estudios RAD comienza con el programa de Pre School, Pre Primary y Primary y continúa con ocho niveles o grados. Los estudiantes, una vez terminados los exámenes de grados podrán continuar a nivel profesional con los exámenes vocacionales que constan de seis niveles.

Contemporáneo: Es un estilo de **danza mas libre**, que rompe con la técnica clásica, no sigue pasos, ni movimientos estructurados de antemano. Crea su propio lenguaje de movimiento dando paso a una expresión mas libre y fluida de estados, emociones, ideas, sentimientos, “todo vale”. Por todo esto, cualquier persona es apta para poder realizarla

Urbano: La danza urbana tiene sus orígenes en estados unidos y se caracteriza por tener **energía, fuerza, carisma**.

También existe una técnica dentro de la danza urbana que se encuentra en los estilos pioneros del hip-hop como son el break, popping , locking.... hoy en día dependerá del coreógrafo que este tipo de danza tenga intenciones mas felices, sensuales, agresivas....

▲ Ballet

▲ Contemporaneo

En definitiva la danza urbana es un tipo de danza abierta a todos los públicos independientemente de su edad o nivel

Baile Deportivo o de Competición: Es una forma evolucionada del baile de salón que requiere una mayor técnica y cuyo objetivo es la competición en parejas

Incluye cinco bailes de Latinos (Cha-cha, Samba, Rumba bolero, Pasodoble y Jive) y cinco bailes de Standard (Vals inglés, Vienés, Tango, Slow fox y Quickstep) donde las parejas deben mostrar su técnica, ritmo, energía y sentimientos en las coreografías que bailan ante un jurado y público

Salsa, Bachata, Kizomba: Bailes recomendados para adultos

La Salsa es uno de los bailes sociales mas populares, se baila en todo el mundo con gran variedad de estilos. Es un baile en pareja, pero también se puede bailar solo. La salsa es el resultado de la fusión de todos los ritmos afrocaribeños.

La Bachata es un baile muy romántico y rítmico. Conserva el aire romántico del bolero y tiene un ritmo contagioso. Al igual que otros bailes latinos como la salsa y el merengue, la bachata casi siempre se baila en pareja.

La Kizomba es un joven género musical. Es un baile lento, pausado, cálido, apasionado, con letras románticas, que se baila en contacto con la pareja y es perfecto para cualquier persona que quiera entrar en el mundo de la danza debido a su suavidad y fáciles pasos básicos.

“Modalidades de baile” cada una con sus pasos y su música particular, con movimientos que las distinguen y las hacen únicas, pero con algo en común, una sensación, un sentimiento... y es que poco importa que modalidad bailes, mientras bailes, mientras expreses, mientras consigas sacar aquello que llevas dentro porque en definitiva

“Bailar es un Arte”

Giros Dance

▲ Urbano

▲ Salsa

▲ Deportivo

▲ Deportivo

GRUPO DE DANZAS GENT GRAN

Como cada año y a través de esta revista literaria, tenemos el placer de informar como vamos.

Recordar primeramente que tenemos un año más -y pesan-, pero es tanta la afición, que esto supera lo demás y procuramos no tirar la toalla.

Allí cada lunes y miércoles en la Sala Polivalente del Edificio Socio Cultural, ensayamos cada tarde bajo la batuta del maestro apreciado director Vicente, procurando poner todo de nuestra par-

te para que nuestros bailes valencianos -que son nuestras raíces- no se queden en el olvido.

Este año hemos actuado en la Semana de la Mujer; durante la Semana de nuestros mayores; durante nuestras fiestas patronales de San Juan y también en la semana de Reyes en Navidad, deleitándonos en bailar las danzas y también nuestra danza de Massanassa. Por cierto! en nombre de todos queremos dar un toque de atención a la gente, para que se apunten por igual hombres

y mujeres que tengan actitudes y que den al grupo un soplo de aire fresco.

Bueno, queremos dar las gracias al Ayuntamiento y a sus Concejales por facilitarnos el poder seguir adelante.

Ya sabéis que contáis con nosotros para lo que necesitéis.

Lola Oleaque

MAPFRE

SEGUROS DE:

HOGAR - COMERCIO - DECESOS
INDUSTRIAS - AUTOMÓVILES
JUBILACIONES Y PENSIONES
CRÉDITOS HIPOTECARIOS
FONDOS DE INVERSIÓN
CRÉDITO Y CAUCIÓN

Avda. Blasco Ibáñez, 96
46470 MASSANASSA (Valencia)

CONTRATA LOS
PLANES DE PENSIONES
MAPFRE
Y TU AHORRO CRECERÁ

DELEGADO:
ISRAEL ALFONSO SARGUES

Fax 96 125 02 58
Tel. 96 125 13 16
Tel. 96 125 02 58

CLINICA } DENTAL
n à c h e r } v à z q u e z

Maria José Nàcher Vázquez

Odontóloga nº col. 3015

C/ Julieta I FCI Comunitat nº 111 1011 A
Massanassa (Valencia)

tel. 96 125 27 30

www.clinicanachervazquez.com

JUNTA LOCAL FALLERA

La Junta Local Fallera de Massanassa aprofita l'oportunitat que ens dona La Terreta, per a dirigir-nos al nostre poble en les seues festes Patronals.

Amb el nou exercici faller hi ha nous directius. Wanda continua com a Presi-

▲ Junta Local i Falla Divendres Guanyadora Falles 2017

▲ Falleres Majors de la Junta Local

denta, així com tots els membres que, -de manera altruista- dediquen el seu temps i els seus esforços per a que el nostre municipi tinga el lloc que es mereix.

En este any que ha passat, s'han produït esdeveniments importants nous que han pogut gaudir les nostres Falleres Majors Miriam i Sara, com: la punxà de la flor, "La batalla de las flores", el circ, l'Ofrena, Diputació, acte de lliurament del certificat de les Falles com a Patrimoni Cultural Inmaterial de la Humanitat per la UNESCO, etc.

Una vegada finalitzades les falles, a continuació, ens veiem tots junts altra vegada en festes i harmonia. Us demanem que col·laboreu amb nosaltres per a participar en els actes que aquesta festa ens durà.

UN SALUT I BONES FESTES.

ASSOCIACIÓ CULTURAL FALLA EL DIVENDRES

Un any més tenim l'oportunitat des de la Falla El Divendres de dirigir-nos a tots els veïns y veïnes del nostre poble, Massanassa.

La nostra festa es un llegat del passat que disfrutem en el present, les

Falles son allò que compartim y disfrutem: festes, ritus, tradicions coneixement y art d'espectacle. Y amb la mateixa il·lusió volem compartir les festes del nostre apreciat poble.

Desde aci volem agrair a l'ajuntament de Massanassa que ens fatja particips de la nostra segon festa, la Festa al Nostre Crist

de la Vida, tant volgut per tots els fallers y Falleres de Massanassa. Y que disfrutem com les nostres volgudes Falles.

Desde la nostra Comissió y com no de part de les nostres falleres majors Yeiza y Mª Jesús y els nostres presidents Juanvi y Ramon esteu tots convidats a pasar unes festes inolvidables, y que participeu amb ells tant en la Cavalcada, en l'Ofrena y en la tradicional Processó al Crist de la Vida.

Vixca les Falles.

**Vixca les Festes de Sant Joan.
Vixca el Nostre Crist de la Vida.**

FALLA L'ALQUERIA

Una vegada més, tenim la gran oportunitat de dirigir-nos a tots vosaltres en aquest any tan especial per a La Terreta.

Quan arriba l'estiu, aquesta revista cultural ens dona l'oportunitat d'estar presents en aquestes festes, les quals veïns, veïnes i associacions culturals del poble de Massanassa vivim amb tanta il·lusió.

Així doncs, aprofitarem aquest espai que ens atorguen per a explicar-vos com ha segut el nostre curs faller i per suposat per a dir-vos que, com sempre, la Comissió de la Falla L'Alqueria participarà activament en aquestes festes Majors. Per a nosaltres, són setmanes de molta activitat que incorporem al nostre any faller i per als nostres representats, junt a la setmana fallera, són els dies més intensos del regnat. És la nostra intenció, si més no, fer extensiva la invitació a gaudir de la festa a la plaça de les Escoles Velles a totes aquelles persones que no formen part del teixit associatiu del nostre municipi, de manera que tots i totes es senten integrats a les nostres festes i la nostra plaça.

Però abans de Sant Joan, ve Sant Josep...

L'any passat, com molts de vosaltres sabeu, va ser molt especial per a nosaltres, ja que la falla va complir 25 anys amb l'ajuda de tota la comissió i per suposat dels nostres màxims representants. Els infantils, Soraya Romero i Lucas Martínez, tan menuts com son han demostrat ser dignes representants de la nostra comissió allà per on han hagut d'anar. Com no, el nostre President Borja Esteve, que en el seu primer any ha demostrat la seua serietat i professionalitat, així com la seua capacitat en fer-se càrrec d'una falla que l'ha vist néixer i créixer fins a convertir-se en l'home que és avui. És cert que no hauria pogut fer-ho sense el recolzament de tots els que formem aquesta gran família i sobretot sense la seua companyia i amiga Anna Márquez, que amb el seu sentiment per les falles, i en especial per la nostra, ens ha representat com a Fallera Major amb molt d'orgull.

Per a nosaltres, aquests 25 anys han segut motiu d'aprenentatge i ens han servit per a créixer, però també per a entendre que la nostra falla te força per a continuar endavant molts anys més, sobretot tenint el treball i la col·laboració d'aquesta comissió. Per últim, però no menys important, com no recordar i dedicar-li unes línies a aquelles persones que ja no es troben amb nosaltres però que sempre formaran part de la nostra història, com tu Salva, que sabem que allà on estigues, com sempre has demostrat, et sentiràs ben orgullós de formar part de la teua falla, la falla que t'ha vist passejar el nostre *Estendart* per tots els carrers d'aquest poble.

No volem oblidar-nos de contar-vos algunes de les coses que fem durant l'any, perquè tot i ser una falla, no limitem la nostra activitat al mes de març. Quan arriba la primavera i amb motiu de l'apuntà solem organitzar una festa per a ensenyar-li als veïns i veïnes que és formar part de la comunitat fallera més enllà de la nostra setmana gran, així com també altres tipus de festes com la fira d'abril o el nostre concurs de paelles. Aquest últim pretenem, d'ara endavant, celebrar-lo anualment pel gran èxit que va suposar, a més del bon ambient i germanor que vam aconseguir amb l'assistència de la resta d'associacions culturals del nostre poble.

Hem començat no fa molt un nou exercici faller amb més ganes si cap i amb el mateix President, que mai defrauda. En el seu nom i en el de tots nosaltres, quedeu convidats a assistir a qualsevol acte públic que fem al nostre casal.

I ara sí, és moment de parlar de la festa gran de Massanassa, que per a tots i totes hem d'aconseguir que siga una setmana per a gaudir i compartir, de germanor amb els sopars a la plaça de les Escoles Velles, de nits i cinema a la fresca, playbacks, disco-mòbils i com no de festa amb les associacions veïnes i la tradicional orxata amb fartons que repartim les falles cada any. Però no tot és plaça, no podem oblidar-nos de la part solemne d'aquestes festes amb l'ofrena a la Mare de Deu y la processó en honor al Santíssim Crist de la Vida com un del moments més emocionants per als fallers i falleres de la nostra falla. També ací gaudim, però ho fem d'altra manera. Ens posem la indumentària de gal·la i acompanyats de dolçaina i tabalet acudim a l'ofrena omplint de color els passa-carrers, així com la processó, on la seriositat de l'acte ens convida a fer-ho en silenci però amb la mateixa il·lusió.

Per tot açò que vos expliquem i moltes altres activitats que organitzem les associacions del poble, vos demanem a tots i totes que vingueu a gaudir amb nosaltres de les **FESTES MAJORS DE MASSANASSA, CONVIDATS QUEDEU!**

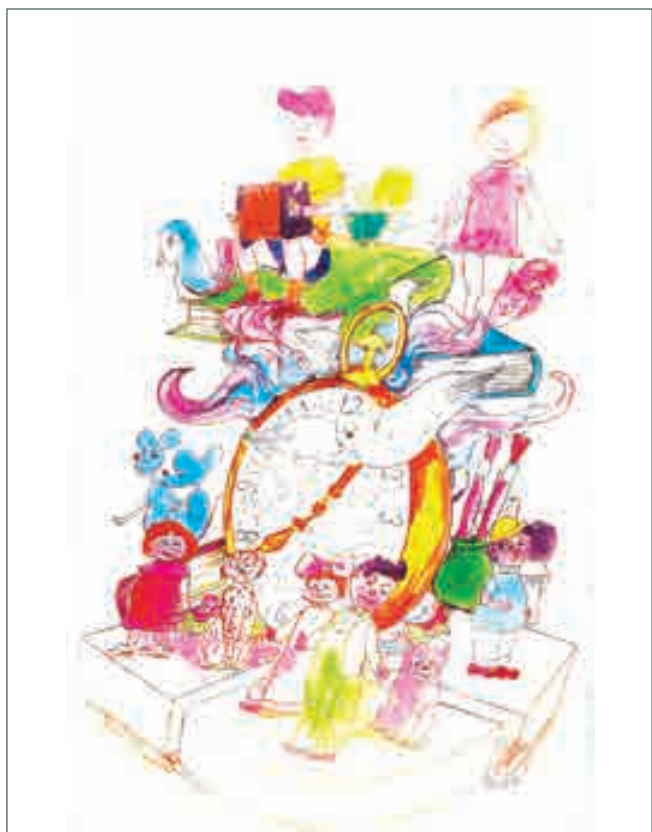

FALLA JAUME I

La comissió de la Falla Jaume I té el plaer de saludar a tots els veïns i veïnes del poble de Massanassa des d'aquest article de la Terreta, el qual aquest any esperem que estiga publicat amb les seues fotos corresponents.

Abans de res voldríem aprofitar per a dir que enguany la Terreta està de festa, ja que es celebra els seu centenari, 100 anys des de la primera publicació d'aquest llibre de festes que any rere any ens acosta a tots els Massanassers no sols la programació festiva si no que ademés ens du un trosset de la cultura i tradició del nostre poble actual i d'èpoques passades, fent saber als més menuts i recordar als més majors, via també en ocasió de bonics homenatges per a veïns i veïnes del nostre poble, per tant des de la comissió de la Falla Jaume I tenim el gust de dir: Moltes felicitats, i esperem que siga per molts anys més.

Un any més l'estiu arriba i amb ell les nostres benvolgudes festes de Sant Joan, en les quals col·laborem tan gustosament per tal de fer-vos a tots gaudir amb totes les activitats organitzades durant estòs pròxims dies.

Convidar-vos a que passeu pel Barracó que la Falla Jaume I té situat a la Plaça de les Escoles Velles, al qual sereu rebuts d'allò més bé, i de segur que heu passareu molt bé gaudint de la festa junt a tots nosaltres.

També recordar-vos de la gran graellada que es realitzarà el dia 23 de Juny i que tant gustosament realitza aquesta comissió.

Per finalitzar no volem acabar aquest article sense dir que enguany també és un any molt especial per a la nostra comissió, ja que en aquest recien inaugurat exercici celebrarem el nostre aniversari, les falles 2018 seran per a nosaltres molt importants ja que farà 20 anys que plantem monument a la nostra demarcació.

20 anys als quals ens a passat moltes coses, moments de moltíssima grandesa i alegria, i per suposat altres de no tan bons, però sempre amb l'essència que caracteritza a està comissió, hem sabut gestionar cada moment per a gaudir de cada any que ha passat. En general si hem de fer un resum o un balanç d'aquests anys direm que fins la data estem molt orgullosos de la nostra trajectoria i de tot lo que hem fet.

Volem fer-vos particeps de la nostra celebració i que viscau amb tots nosaltres aquest aniversari tan important per a nosaltres.

De part de tots els Jaumers i Jaumeres vos desitgem unes bones festes de Sant Joan.

FALLA POBLE MASSANASSA

Com cada any La Falla Poble Massanassa té l' oportunitat de saludar a tots els Massanassers des de les pàgines de esta publicació Revista Festiva i Literaria "La Terreta" amb motiu de les seues Festes Patronals de Sant Joan i enguany és per a mi un Honor com a President d'aquesta Comissió el poder dedicar-vos aquestes línies, donat que estem doblement d'aniversari: per una banda la Comissió que tinc l'orgull de Presidir compleix el seu 40º Aniversari i per altra banda la Revista Festiva i Literaria "La Terreta" compleix el seu 100º Aniversari.

Aquestes Festes en Honor al Santíssim Crist de la Vida són molt importants per als nostres membres de la comissió, ja

que tenim l'oportunitat de col·laborar i gaudir d'una infinitat d'actes tals com berenars d'orxata i fartons, sopars, Verbenes, Discomobils, Play-backs, Cavalcada, L'ofrena, Processó i una infinitat d'actes que l'Ajuntament programa per a tota la població i que de segur seràn del gust de tot el veïnat.

D'es d'ací anime i convida a tot el món a participar d'estes festes que formen part dels nostres arrels i que any rere any deixen en les nostres ments records inolvidables.

Bones Festes

Vos esperem a la Jaima de la Falla Poble !!!

Jorge Julve i Socarrades
President Falla Poble Massanassa

FILÀ MORA ESQUADRA ROJA

▲ *Esquadra Roja Homens*

Sembla que va ser ahir, però ja han transcorregut cinc anys des del naixement de la nostra filà.

Aquest any, tenim l'honor d'ostentar la Capitania; fet que afrontem amb alegria i il·lusió. Encara que és cert que la nostra alegria s'ha vist entelada per la recent pèrdua d'una de les components de la nostra xicoteta gran família: la nostra benlloguda companya Maria.

Ella era una persona valenta, una dona lluitadora i un exemple per a totes aquelles persones que vam tenir la fortuna de conèixer-la. Estimava la festa, i precisament per açò, en compte de sumir-nos en la tristesa, decidim continuar treballant amb la certesa que és

el que ella haguera volgut. I encara que no estiga físicament, el seu record ens acompanyarà en tot moment i sempre estarà en els nostres cors.

Aprofitem l'oportunitat que ens ofereix aquestes pàgines per agrair a la resta de filaes mores i cristianes que participen en la festa pel suport mostrat a la nostra Filà.

També volem agrair la col·laboració desinteressada de les persones que ens acompanyaran en la desfilada. Gràcies de tot cor.

Enviem una salutació molt afectuosa al poble de Massanassa, així com a les

persones que durant aquests dies ens visiten, desitjant que gaudisquen molt dels múltiples actes organitzats per l'Ajuntament i les diferents entitats culturals, esportives i festives que participem en la festa.

Esperem veure-vos a totes i a tots al carrer durant aquests dies en els quals el nostre poble s'omplirà de música, color i alegria.

Si desitgeu visitar la nostra carpa, vos rebrem amb molt afecte.

Salutacions afectuoses.
Filà mora Esquadra Roja

▲ *Esquadra Roja Dones*

FILÀ MORA IBN AL ABBAR

De nou arriba la Festa de Sant Joan i amb ella la Gran Entrada Mora i Cristiana que este any celebrarem el dissabte 17 de juny.

Un desfile que estarà plé de color i de música i en el que participarem junt a les demás filaes de moros i cristians en un ambient d'harmonia i germanor, rivalitzant únicament en els tratges i les marxes mores o cristianes, però amb la idea d'oferir conjuntament un espectacle vistós al poble de Massanassa.

Cada any procurem que el desfile siga millor, més lluït, que siga motiu per a que els carrers de Massanassa s'ompliquen de la música i la vistositat de les filaes, els boatos i les carrosses. En de-

finitiva per a que l'Entrada es mantinga com un dels elements imprescindibles de les nostres festes de Sant Joan, i per a d'això estem segurs de comptar amb la complicitat i el beneplàcit dels veïns i veïnes que eixiran als carrers a disfrutar d'este acte i de tots els demás de les festes.

Volem aprofitar este espai per felicitar a la Capitania d'este any en la persona de Toni Valero Casañ, de la filà Mora Escuadra Roja i desitjar-li lo millor en uns dies d'alegria entre els massanassers i els amics que ens visiten.

FILÀ MORA MANZIL NASR

Benvolguts veïns,

De nou tenim el plaer de dirigir-nos a tots vosaltres des d'estes pàgines de la Terreta, que com cada any ens anuncia la festa.

Volem continuar convidant a tot el poble de Massanassa a participar en les festes majors i poder gaudir de l'entrada de Moros i Cristians que any rere any, es treballa amb molta il·lusió i esforç per a que tot ixca bé.

Per a fer que les nostres festes siguen i segueixquen així de grans, deguem treballar en equip, amb un mateix sentiment ja que la unió fa la força.

Gracies a tots, les festes han creixcut en participació i solemnitat fins a arribar a lo que som hui.

Ens agradaria donar l'enhorabona a la Capitanía 2017, Filà Mora Esquadra Roja, als que desitgem que disfruten i que compten amb nosaltres per al que necessiten.

Per últim, voliem felicitar a la Terreta pel seu 100 aniversari i a totes les persones que fan possible que cada any continue publicant-se.

La Presidenta,
Amparo Perez Cuallado.

FILÀ CRISTIANA "LES FORQUETES"

És per a nosaltres un plaer poder tornar un any més i tindre l'opunitat que ens brinda la revista "La Terreta", que enguany compleix 100 anys, per poder dirigir-nos a tota la població.

Jo, Jose Comes i Tamarit, hem presente com el nou president de la Filà Cristiana "Les Forquetes" de Massanassa.

M'agradaria donar l'enhonorabona des d'aquestes pàgines als nous membres de la Filà com ho són Elena Comes Muñoz i Norberto Soro Gonzalez. Així com també donar-los les gràcies per apuntar-se i confiar en aquesta Filà.

Durant aquestos anys en els que porta formada la nostra Filà hem pogut gaudir dues vegades de la capitania. L'any passat obstentà en nosaltres la capitania 2016. Aquest va resultar ser un any de molt de treball i esforç però, al final, ens vam sentir recompensats per lo bé que s'ho vam passar i perquè va ser de l'agrat de tota la gent que el va vore.

Vos esperem a tots el día 17 de Juny en la nostra gran entrada mora i cristiana. La capitania de la qual ostenta enguany, 2017, la Filà Mora Esquadra Roja.

M'agradaria donar l'enhonorabona a la capitania mora 2017, Filà Mora Esquadra Roja i, sobretot, a la seua capitana Tonyi Valero Casany.

Dessitge que aquests dies estiguen plens d'harmonia, satisfacció i alegria per a la nostra població i resta del veïnat.

Que passeu tots unes bones festes de Sant Joan.

Un cordial salut.

Jose Comes i Tamarit
President Filà "Les Forquetes"

▲ *Escuadra homens*

FILÀ CRISTIANA EL CID

Massanassa a 25 de abril 2017

Desde este espacio que, año tras año, nos ofrece la publicación La Terreta, saludamos al pueblo de

Massanassa y sus asociaciones, y muy especialmente al "Llibret festiu i literari La Terreta" en la celebración del Centenario de su fundación, feliz Centenario.

Queremos dar la enhorabuena a la capitania saliente Les Forquetes por haber representado a las comparsas con alegría y colorido.

Felicitar a la Escuadra Roja que ostenta este año la capitania y desearte lo mejor para su primera vez, aunque tenemos claro que todo saldrá bien por las ganas y el esfuerzo que están dedicándole. Mucho ánimo chic@s.

Dar la bienvenida a un nuevo miembro en nuestra Filá, Fernando Ros Chanco, que desfilará junto a los caballeros cristianos con la ilusión y la alegría de participar en la Gran Entrada Mora y Cristiana del día 17 de junio.

Como en años anteriores nuestra intención es poder disfrutar de las fiestas de San Juan en honor al Stm. Cristo de la Vida junto a toda la población, por lo que esperamos nos acompañen todos los vecinos y vecinas de Massanassa en los desfiles programados.

FELICES FIESTAS 2017

▲ *Escuadra dones 2016*

RENUEVA TU CARNET DE CONDUCIR

EN MASSANASSA

55€
TODO INCLUIDO

- Parking público gratuito
- Tramitación DGT incluida
- Tasas y foto incluidas
- Pide cita previa, sin colas

CERTIFICADOS MÉDICOS

Licencias de armas

Tenencia de animales potencialmente peligrosos

Manejo de embarcaciones de recreo

www.reconocimientoconductores.org

OTP, Oficina Técnica de Prevención, s.l.

Carrer Font Cabilda nº 6 46470 Massanassa (Valencia)
 96 127 80 40 - 647 37 26 85
contacto@reconocimientoconductores.org

COMO LLEGAR

SOLIMAR

RESIDENCIAS de Mayores

solimar.es

MASSANASSA - LA VALLDIGNA - L'OLLERÍA - DAIMUS - SOLLANA - ALZIRA - GUADASSUAR

INTERCOMPARSA MOROS I CRISTIANS

La Intercompasa està composta per les filaes mores (*Ibn Al Abbar*, *Manzil Nasr*, *Esquadra Roja*) i cristianes (*El Cid*, *Les Forquetes*) del nostre poble. Les persones que les integren treballen durant tot l'any amb moltes ganes i il·lusió amb la finalitat de preservar la cultura i tradicions del nostre poble i amb el desig que la nostra participació en les festes resulte del grat del públic.

Aprofitem l'oportunitat que ens brinda aquesta publicació per a saludar als

veïns i veïnes de Massanassa i convidar-los a participar en les activitats organitzades per les diferents associacions del poble amb motiu de les Festes de Sant Joan; invitació que fem extensiva a totes aquelles persones que durant aqueixos dies ens visiten.

El passat dia 1 d'abril va tenir lloc la celebració del Mig Any. Després de la *entradeta*, es va realitzar la presentació de la Capitania 2017 en el Saló de Plens de l'Ajuntament. Enguany, la Capitania

l'ostenta el bàndol moro, concretament la filà *Esquadra Roja*. En l'acte es va acomiadar al capità sortint, de la fila cristiana *Les Forquetes*, i es va nomenar a la nova capitana mora.

Les tropes de la creu i la mitja lluna lluiran les seues millors gales desfilant el pròxim dia 17 de juny. La desfilada l'encapçalarà *Les Forquetes* i la tancarà *Esquadra Roja*. Esperem oferir un bonic espectacle ple de música, llum i color. Vos esperem!

40 AÑOS DE TYRIUS MASSANASSA

Las amas de casa y consumidores Tyrius, nos dirigimos, un año más, a todas las socias y socios y al pueblo en general, para felicitarles las fiestas patronales.

Este año es especial por cumplir 40 años; 40 años que hemos dedicado a ayudar y colaborar con muchas entidades, porque amas de casa y consumidores Tyrius no son solamente comidas, meriendas y viajes. Estas actividades se realizan para agradecer a las socias y socios su colaboración, porque gracias a ellos y ellas podemos ayudar a mucha gente necesitada, que no se oyen ni se ven a simple vista pero que están necesitando una mano tendida donde poder agarrarse.

Gracias a la abnegación de varias mujeres de Massanassa hace 40 años, hemos podido llegar donde estamos. No las

nombramos con nombres y apellidos porque la lista es muy larga y muchas de ellas ya no están entre nosotros, pero a las que ya no están y a las que aun están, muchas gracias en nombre de todas las Tyrius; esperamos que nuestra labor siga adelante por muchos años, porque esa pequeña aportación anual que dais, es para muchas gente el poder vivir con dignidad día a día.

Gracias a todas las personas que colaboran con nosotras, esperando que sigan, y les deseamos de corazón, mucha salud y muy buenas y felices fiestas.

C.M
La Junta

DONES PROGRESSISTES DE MASSANASSA

haviem sigut part de la meua vida. Hem après a créixer recollint el millor de cadascuna.

M.A.

Des de l'inici començarem un projecte en el que hem compartit moltes coses. Crearem una revista, anomenada AVANÇAR, continuem avançant. Dissenyarem un samarreta i una bossa amb les paraules CREIXEM, SOMNIEM, APRENEM, ESTIMEM, continuem fent-ho. Als 15 anys férem un punt de llibre amb les paraules PROGRESSANT, APRENENT, VIVINT, CREIXENT, GAUDINT, LLEGINT, DEBATINT, PARTICIPANT, RIENT, ESTUDIANT... totes continuen vigents. Aquestes paraules, aquestes accions, són les que fan que continue amb la mateixa il·lusió que al 1993 quan vaig començar a formar part de l'Associació de Dones Progressistes de Massanassa.

E.M.

Un espai on donar visibilitat als interessos de les dones. Un foro on parlar i sentir d'igual a igual. Una escola on continuar aprenent i empoderant-me. Un refugi on prendre consciència de la importància de ser dona.

T.M.

Em sent integrada en un grup de dones que creguem en la igualtat. Gràcies a l'Associació puc participar en activitats (curs de lectura, cinefòrum, minut de silenci, activitat física i manual...etc). que per a mi són importants perquè en totes aprenc. Cada activitat m'ajuda a tindre una actitud més crítica davant de la situació de les dones en la societat actual. Per a mi es una sort poder reflexionar, junt a altres dones, sobre temes que ens pertoquen pel fet de ser dones. En la Associació he encontrat un grup d'amigues de veritat.

R.R.

Per a mi L'Associació Dones Progressistes és un àmbit on compartir amb persones que senten el mateix que jo.

M.P.

Fa quasi 25 anys es va posar en marxa l'Associació de dones Progressistes de Massanassa i jo vaig formar part d'aquell primer grup de dones. He participat en tots els actes que m'ha sigut possible i he gaudit cada u d'ells amb intensitat. L'intercanvi d'opinions, les ▶

UN POMELL DE DONES

Va ser Lola la que encengué la flameta d'aquest escrit i així, com fa la florista quan crea un ram de flors variades i diferents, les paraules d'una en una s'han anat relacionant amb les d'altres, formant així un POMELL de paraules.

Aquestes són algunes de les seues veus que expliquen el sentit de ser en DONES PROGRESSISTES

Des de l'any 1993 que es fundà l'Associació, per a mi fou un encontre amb altres dones i amb mi mateix, descobrint una altra amistat amb persones que no

xerrades entre dones sobre la vida, la literatura o qualsevol altre tema són molt interessants i m'han ajudat a créixer i a tindre una visió del món més rica.

M.T.A.

Ajudar a portar un projecte creatiu, i de creixement col·lectiu i personal és molt gratificant. També em possibilita, posar-me al dia en pràctiques com la solidaritat, la lectura, la filosofia, l'ecologia, la cultura, conjugant el que pense, el que sent i el que faig.

P. R.

- Al llarg dels 20 anys en els que he participat, vaig anar descobrint tot un món desconegut per a mi: creixement personal, empoderament com a dona. Algunes d'elles passaren de ser companyes a amigues.

R.A.

Coneixement i aprenentatge amb d'altres dones i sentir-me que faig alguna cosa pel poble i per la gent de l'associació que aprecie moltíssim

F.C.

- Conèixer a un grup de dones molt valentes a les quals jo estime molt i he pogut aprendre molt d'elles i a més participar en actes culturals i socials per a Massanassa

A.V.

Vaig descobrir el sentit de ser dona en aquest grup de dones progressistes. La dona per a mi era un món desconegut i gràcies a elles he pogut sentir què és el món del feminisme, el món des del

ser dona. Els estic molt agraïda perquè m'han mostrat molt de carinyo i comprensió.

M.C.

Vaig arribar de la mà d'una altra dona progressista. Jo assistia als actes col·lectius que podia, però no sostenia el dia a dia. Ara em sent vinculada a cadascuna d'elles i en el que fem totes juntes. Sostenir la vida, la meua, la nostra, la del món.

P.T.

Em sent orgullosa de ser una de les fundadores.

He après que en el grup som una, em sent a gust perquè la nostra trajectòria no té desperdici pensant en els demés i caminem en equip mirant sempre endavant

Espere que dure esta trajectòria i que el nostre sentir perdure,

L.O.

- REFUGI
- INTERCANVI
- CREIXEMENT
- SOMNI
- APRENENTATGE
- LECTURA
- PENSAMENT
- RIALLES
- PARTICIPACIÓ
- AGRAÏMENT
- RELACIONS AMOROSES QUE SOSTENEN LA VIDA. VIVÈNCIES QUE FEM DISPONIBLES PER
- A TOTES AQUELLES QUE VULGUEN COMPARTIR

ASSOCIACIÓ JUVENIL DE MASSANASSA

Les nostres festes són el reflex del nostre poble, de la nostra gent... cada vegada més participativa tant en l'elaboració del programa com en els actes. Són estos uns dels objectius de l' Associació: la integració de la joventut en les festes perquè siguin més obertes i del gust de tot lo món. Tot i que, som sabedors del gran marge de millora que pot haver, tenim un gran empenyorament en millorar i innovar.

Des d' aquestes línies convidem a tots els veïns i veïnes a integrar-se en la nostra associació, així com a seguir-nos en les nostres xarxes socials per a assabentar-se de les activitats que realitzem.

Per últim, vos desitgem que entre tots i totes disfruteu molt uns dies plens d'harmonia i germanor. Vos felicitem, un any més, les festes majors de Sant Joan en Honor al Santíssim Crist de la Vida.

Estimats veïns:

Per segon any, l'Associació Juvenil de Massanassa escriu estes línies en la Terreta, llibret festiu i literari que compleix enguany el seu Centenari. Cent anys la qual ha anat arrelant-se com a part de la identitat del nostre poble i, que de la mateixa

manera volem que les festes s'arraiguen a totes les persones independentment de l'edat.

En estes cent publicacions, l' Associació ha tingut l' immens plaer de dirigir-se a tots els massanassers i massanasseres en dues ocasions i, això, és un motiu d'orgull i satisfacció.

El President,
Ximo Herrero i Zanón
i la Junta de Govern.

COFRADÍA VIRGEN DE LOS DESAMPARADOS

Como presidenta de la Cofradía Virgen de los Desamparados, es una gran satisfacción poder dirigirme a todo el pueblo de Massanassa mediante "La Terreta". En primer lugar, agradecer a cada una de mis 14 compañeras de la Cofradía, por llevar a buen fin el trabajo de todo un año, por el sacrificio del tiempo empleado cada día y el compañerismo que sin duda hace que podamos unirnos aun más si cabe.

Es un honor poder estar al frente de la veneración a la Virgen de los Desamparados, así como, rendirle todo nuestro amor y pleitesía.

El próximo año celebraremos el 35 aniversario de la Cofradía, animamos a toda la población a participar de forma activa y disfrutar de cada momento que está por venir.

Gracias a las abonadas por su apoyo incondicional, a D. Miguel por su disposición para ayudarnos en cada momento y a las familias de todas nosotras, siendo un gran soporte para seguir teniendo

grandes propósitos en nuestra andadura cofrade.

Deseo a todos los vecinos de Massanassa unas muy felices fiestas de San Juan en honor al Cristo de la Vida, dónde la devoción y la fe nos brinda grandes momentos

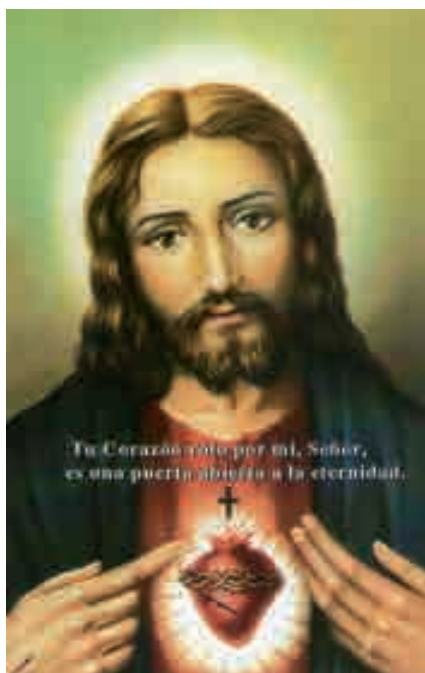
**Vixca la Mare de deu!!!
Vixca el Cristo de la Vida!!!**

Inma Arcas Rodríguez
Presidenta Cofradía Virgen de los Desamparados

Inma Arcas Rodríguez
Presidenta Cofradía Virgen de los Desamparados

COFRADÍA DEL SAGRADO CORAZÓN DE JESÚS

Queridos vecinos y vecinas de Massanassa:

Este año empezamos como nueva junta del "Sagrado Corazón de Jesús", con mucha ilusión y entusiasmo por querer dedicar parte de nuestro tiempo modestamente a cubrir las necesidades que se precisan en esta Cofradía. Queremos agradecer ante todo a las socias abonadas, la participación y su cuota con la

que hacen posible la celebración de la fiesta, así como la participación cada viernes primero de mes en la Misa dedicada al Sagrado Corazón de Jesús. Desde aquí aprovechamos para invitarles a toda la población a estas celebraciones.

La Junta invita a todos los vecinos y vecinas a la Misa en honor del Sagrado Corazón de Jesús que tendrá lugar el

próximo viernes 30 de Junio a las 19:30h en la Parroquia de San Pedro Apóstol de Massanassa.

Sin más, las componentes de esta Cofradía, os deseamos unas felices y cordiales fiestas patronales y que el Corazón de Jesús esté siempre presente en nuestras oraciones.

Les Saluda, la Junta.

FARMACIA
ABRIL

TU SALUD ES NUESTRO
COMPROMISO

Av. Blasco Ibáñez 80 • 46170 • Massanassa • Valencia

Tel/Fax 96 125 00 70 • farmaciaabril@yahoo.es • www.farmacibiaabril.es

SOLICITA TU TARJETA DE CUENTE Y CONSIGUE DESCUENTOS EN TU PARAFARMACIA

NOS TRASLADAMOS EN MASSANASSA

WOW

¿QUÉ PRECIOS TIENEN
EN MAXI CASH!

**MAXI
CASH**
CASH & CARRY

**CALIDAD
Y AHORRO**

Maxi Cash MASSANASSA
C/ Sequia de la Manega, 10
Pol. Ind. MASSANASSA
Tel: 96 125 06 78
www.maxicash.es

VALENCIA Capital • CULLERA • PATERNA
PUERTO DE SAGUNTO • TORRENT
PICASSENT • EL VERGER (Alicante)

**NUEVAS
INSTALACIONES**

Hijas de María y Santa Teresa

Hacia un camino futuro

En estas fechas nos alegramos por la celebración y festejos de nuestras respectivas fiestas locales; vemos como vamos acercándonos a lo que representará una nueva etapa, dentro de nuestras vidas y recrearnos con nuevas ilusiones, no se puede desde nuestro punto de vista analizar en tecnología y ciencia lo podemos apreciar desde las personas sociales y sobretodo en juventud, una cuestión verdadera y fundamental dentro del mundo actual...

Al hablar acerca de estos avances venimos a reflexionar sobre los problemas dentro del mundo actual, podemos destacar; violencias, abusos a la mujer, guerras, que nos complican mundialmente,

convivencias entre las mismas, etc, asignaturas pendientes que tenemos que tener presentes en las personas.

Con la llegada de las fiestas se disfruta de la amistad y de la diversión que las circunstancias nos permitan, no solo pasarlo bien, sino, disfrutar con el prójimo. Debemos estar impregnados de amistad y diversión por partida doble, las cuales nos tienen que hacer felices pero también hay que ser solidarios con los problemas del mundo, darnos cuenta de relaciones humanas graves (que las hay), por las que están pasando muchas personas como nosotros, por todo ello con la llegada de estos días hay que ir mejorando todo: si se consigue

avanzar, en tecnología y ciencia, porque no también avanzar en humanidad, en relacionarnos mejor con los demás, evoluciones sociales son sumamente importantes situaciones que mencionar en cuestión, es esencial para la tal mencionada relación entre personas, esa unión se debe relacionar con las fiestas que representen un pacífico y tranquilo futuro mucho mejor que en el que vivimos; habrá que practicarlo todo el año paso a paso para poder conseguir un mejor camino hacia el futuro que nos espera con motivación y teniendo paciencia, sería una lástima que ese hábito ya creado en Massanassa desapareciese.

Un cordial saludo a la población.

COFRADÍA DE SANTA RITA

Mi lema es coger lo que la vida me trae. Y así fue como me incorporé a la cofradía.

Os cuento. Una tarde me tropecé con alguien que yo aprecio mucho, Pilarín Bou; me dijo:

- Lola un momento! ¿Quieres apuntarte a la cofradía a la cual yo pertenezco?

- Pues no se, le contesté

-¿A ti te gustaría?

- Contesté: Sí! apúntame!

Yo no había estado nunca en ninguna y a los pocos días me avisaron para informarme de los requisitos y pertenecer ya a la cofradía de Santa Rita. En la reunión estábamos unas 14 mujeres del pueblo. La presidenta se llama María Ángeles; gente que yo conocía de saludar; y poco a poco las fui tratando. Ellas dieron un soplo de aire fresco a mi vida, pues son gente encantadora y amable.

A través de la novena en honor a Santa Rita, me enteré de la vida tan complicada que tuvo, y lo dura que fue su convivencia.

Bueno pueblo, ya sabéis un poco más de esta cofradía y desde aquí os invitamos para que os apuntéis a ella. GRACIAS.

Lola Oleaque.

COFRADÍA DEL STMO. CRISTO DE LA VIDA DE MASSANASSA

Queridos vecinos/as de Massanassa:

Ya entrados en nuestro tercer año, nuevamente me dirijo a todos y cada uno de vosotros con la ilusión y la esperanza de que estas próximas fiestas de San Juan en honor al Santísimo Cristo de la Vida – 2017, sean aún más profundas, amenas e intensas que años anteriores, y que nos hagan pasar unos días entrañables, en familia, con los amigos, repletos de buenos momentos, recordando ese amor, cariño y profunda devoción que le tenemos a nuestro Stmo. Cristo de la Vida.

En este tercer saluda, me conmueve tener que despedirme como Presidente, ya que próximamente celebraremos en el mes de Octubre, la Asamblea Extraordinaria para elegir a un nuevo Presidente/a que dirigirá esta querida Cofradía durante los próximos tres años.

Quisiera agradecer profundamente el apoyo que muchos de vosotros me habéis transmitido durante estos tres años, especialmente durante la celebración del 150º Aniversario donde quedó acreditado que este pueblo tiene un profundo fervor y amor por esa venerada Imagen a un Cristo que perduró la "vida" a muchos de nuestros antepasados de una manera milagrosa. Han sido tres años muy intensos, llenos de buenos momentos, de muchos sentimientos, compañerismos, devoción, fiesta, eventos y actos litúrgicos. De los malos momentos ... ya ni me acuerdo.

Durante estos años hemos recibido numerosos apoyos y colaboraciones, pero también críticas que hemos intentado aceptar como constructivas, siempre con nuestra sencillez y en aras de poder mejorar año tras año, porque nadie es perfecto y debemos siempre estar abiertos a sugerencias, mejoras y aportaciones. Gracias a todos por ello.

No quisiera despedirme sin antes tener un breve recuerdo de nuestros familiares fallecidos en estos tres años; en especial, y permitidme que mencione a tres familiares muy cercanos a los miembros de la Junta Directiva: Enrique Iranzo, Francisco Ribes y Vicente Cercós, de quienes nos acordamos con ca-

riño y encomendamos a Dios con nuestras plegarias.

Como Presidente saliente, agradeceremos enormemente el haber estado ahí. Para mí ha sido todo un honor y un privilegio el haber presidido cuantos actos y eventos hemos organizado. Agradecer a las autoridades locales, al Orfeón de Massanassa, al Coro Parroquial Virgen Milagrosa, a la Colla de Campaners y als Costalers del Stm. Crist de la Vida, su innegable apoyo y colaboración en la celebración de cuantos actos hemos desarrollado durante estos tres años.

Espero y deseo perdure la devoción a nuestro Cristo, la confraternidad y la hermandad entre todos y cada uno de los massanasseros, seáis creyentes o no. Vivimos en un pueblo con muchas raíces pero abierto al acogimiento y solidaridad de los que provienen de otras tierras y otras costumbres, especialmente los más necesitados. Demostremos que como massanasseros y valencianos que nos sentimos, y somos capaces de vivir en fraternidad y en paz unos con otros.

FELICES FIESTAS – 2.017
¡VIXCA EL SANTÍSSIM CRIST DE LA VIDA!

Pascual Company Hernández
Presidente de la Cofradía del Stmo. Cristo de la Vida

COLLA DE COSTALERS DEL SANTÍSSIM CRIST DE LA VIDA

Estimats veïns i veïnes de Massanassa, s'acosta la nostra festa major i ens posem amb el goig i l'ànimo de festejar-les amb l'alegria que sempre ens ha caracteritzat als Massanassers, un poble que ens volquem en cos i ànima quant s'apropà la nostra festa de Sant Joan, junt al sospisi del dia mes llarg de l'any. Els actes de la nostra festa han estat sempre admirats per els pobles del voltant, però ha estat la nos-

tra processó la mes comentada, per la seua participació ordre i silenci

Sobre tot al pas del nostre Crist de la Vida. Una imatge que al contemplar-la ens transmet pau tendror i anyorança, Quantes generacions del poble hauran plorat davant dels seus ulls demant la seua ajuda tant de vida com d'ànima. Moltes vegades ens hem queixat de les nostres malalties o contradiccions i no

som capassos de veure que ell encara esta clavat en la Creu amb silenci.

La colla de costalers del Crist de la Vida vos desitja unes bones festes amb pau alegria i germanor i sobre tot a que gaudiu de la familia, amics i veïnat i com nò a reafirmar-mos com a poble que som, eixa forma de ser que ens fa diferents i a l'hora proxims i que es diu Massanasser.

LIGA REUMATOLÓGICA

Así es mi Pueblo

Agradezco al M. I. Ayuntamiento de Massanassa, la atención que ha tenido por pensar en mí para que colabore con un artículo en nuestra querida revista festiva y literaria "La Terreta" tan querida y arraigada en todos los Massanasseros/as.

Massanassa nuestra población, tan cercana a la capital Valencia, pero que aún no ha perdido su idiosincrasia y sigue siendo Pueblo.

Pueblo con servicios:

- Ayuntamiento edificio antiguo y recuperado con gran acierto para nuestro servicio, administrativo, lúdico y festivo
- Centro de salud
- Colegios
- Instituto
- Auditorio
- Polideportivo
- Edificio socio-cultural
- Servicios municipales destinados a despachos y actividades
- Dos iglesias

Y como no la recuperación de La Alquería, destinada a impartir todo tipo de enseñanza para los adultos.

Que recuerdos me trae la antigua Alquería, con su pozo al lateral de la puer-

ta y su gran nogal. Tiempos pasados pero hoy muy provechosos. Siempre en la vida todo es mejorable, pero debemos cuidar y valorar lo que tenemos, que es mucho.

Yo soy consciente que hay otras poblaciones más grandes en extensión y habitantes, más modernas, a lo mejor más "ricas" [Eso lo pongo entre comillas pues no lo sé], pero creo que nunca mejores en trato.

Somos gente acogedora, amable, desinteresada, en fin tenemos buenas raíces. Así es mi pueblo Massanassa. Y además pertenecemos al parque natural de La Albufera, que es un gran privilegio para todos nosotros los Massanasseros/eras.

Mi mayor satisfacción cuando me preguntan de donde soy digo el nombre: Massanassa, y reitero soy de pueblo con mucho orgullo, pues se tiene que tener en cuenta que las grandes ciudades las hicieron los humildes y pequeños pueblos.

Espero que esta conmemoración de los cien años de "La Terreta" tan ilusionante y sin decadencia continúe en nosotros ahora y también en las próximas generaciones por siempre.

Viva Massanassa y nuestra querida Valencia.

Un Saludo para todos.

Massanassa Junio 2017.
Mº Consuelo Andrés

Dichos y Verdades

No es mas rico

No es mas rico
 La persona sencilla
 el que más tiene y
 y educada en todos
 no vive.
 los sitios tiene cabida.
 Sino el humilde
 En cambio
 que sabe vivir
 la déspota y orgullosa
 con lo que tiene
 ella misma se destruye

Mº Consuelo Andrés

ASOCIACIÓN CULTURAL MASSANASSA POBLE

Estimats amics de Massanassa Poble... Enguany la revista La Terra complix el seu centenari des de la seua primera edició i aprofitem estes línies per a felicitar totes les persones que fan que açò siga possible.

Al mateix temps també volem desitjar a tota la població de Massanassa que tinguen unes molt bones festes de Sant Joan 2017 i al seu torn participem que obrir una pàgina web hui en dia no és gens complicat. Amb un poc d'idea i ganes, voilà, ja ho tens. Però Massanassa Poble és més que una pàgina, és un portal de notícies del nostre poble, que dia a dia creix i forma una hemeroteca viva, visual i construïda entre tots i totes.

És cert que una càmera i la voluntarietat arriba fins on arriba, però amb eixa passió i voluntarietat, Massanassa Poble s'ha convertit en el referent digital de les nostres festes, dels actes, de les exposicions, de les misses... tota una memòria

en imatges, en vídeos del nostre poble on tots i totes som els protagonistes.

Aguaitar a la pàgina és mirar-nos, veure'ns reflectits i a poc a poc continuar formant una memòria que és història del nostre poble, perquè cada acte gravat és un acte col·locat en l'arxiu col·lectiu dels esdeveniments que conformen el nostre calendari, el nostre dia a dia.

L'Associació no passa pel seu millor moment. Es busquen fórmules de supervivència per salvar i continuar aportant

valor a la societat. Tot el món pot col·laborar. Les portes de Massanassa Poble estan obertes.

Així, doncs i d'esta manera, ja només ens resta el despedir-nos de tots vostres no sense abans el passar-los la nostra més cordial i respectuosa salutació, i esperant veure'ns per l'esdeveniments d'estes exemplars i entranyables Festes de Sant Joan 2017.

La Junta Directiva de l'Associació Cultural Massanassa Poble

COLLA DESPERTADES 2017

Estimados amigos vecinos y colaboradores.

La asociación Colla Despertades, aprovecha la publicación de la revista La Terreta para saludarles y desearles unas felices fiestas patronales.

DIEZ años han transcurrido desde la creación de la colla despertades, desde el momento de su creación, el objetivo de la colla ha sido la recuperación de las antiguas tradiciones de fuego de Massanassa. La prioridad de la Colla fue la recuperación de la despertà, que durante algunos años no se realizaba. El patrón de la colla es Sant Roc, y como en años anteriores, lo celebraremos el segundo domingo de septiembre con una despertà y una misa a las doce horas.

Con motivo del Décimo aniversario de la colla haremos una exposición fotográfica con fotos antiguas de la fiesta entre los días 4 y 8 de septiembre. Éste año también participaremos en la procesión del Cristo de la Vida llevando a nuestro patrón Sant Roc.

Desde su creación la colla ha recuperado alguno de los fuegos que se hacían en Massanassa. El año pasado se recuperó la Traca correguda, que se realizó desde la plaza de la Iglesia hasta la avenida de Don José Alba i Alba, donde a continuación tuvo lugar la masclètà.

También participamos en la celebración de la cabalgata de Reyes, encendiendo nuestras bengalas, la "roda de Foc" y con una bicicleta hecha por miembros de la colla a la que llamamos "ciclo foc". Un año más recuperamos el Repic del Vespre del Crist, con la colaboración de la Colla de Campaners. Es la unión del "foc i les campanes".

Cómo despedida desearles unas felices fiestas, ya estamos preparando con cariño nuestra tradicional despertà que anunciará la llegada del día 24 de junio Fiesta de Massanassa.

Cómo se formó la colla despertades.

Aproximadamente en el año 2004, Paco López me propuso si podría ir a la despertà de San Juan porque faltaban tiradores. Yo, gustosamente le dije que sí. Los dos años siguientes continuamos con la misma tónica.

En el año 2007 me invitaron a la despertà de la Falla Poble Massanassa, que hacían el día de San José; durante el almuerzo una persona me dijo que podríamos hacer una colla, otro dijo: "vale, yo seré el tesorero", otro dijo que sería el secretario y otra persona dijo que Jesús fuera el Presidente. Y yo dije que sí. Poco tiempo después se fundó y se dio de alta la colla Despertades.

Tiradores de aquella época: Salvador García Aparisi, Paco Rodrigo Comes, Antonio Estarlich, Félix Díaz Belinchón, Vicent Ballester...

El logo de la colla despertades lo elaboró Alfons Ferran.

AGRADECIMIENTO

Queremos agradecer a una persona que desinteresadamente estos diez años ha estado al lado de la colla, haciendo fotos, haciendo vídeos y realizando el mantenimiento de la página web, siempre ha estado nuestro amigo y colaborador el entrañable don Juan Luis Moreno Albert.

Muchas gracias por tu colaboración desinteresada.

En éstos diez años que tenemos de patrón a Sant Roc, no nos podemos olvidar de Sant Roquet en el barrio de l'Orà. Y

sobre todo no nos podemos olvidar de esas mujeres que hacían esa fiesta pequeña pero con el corazón muy grande COLLA DESPERTADES

PRESIDENT: Jesús Esteban Zaragoza
 Juan Carlos Marin
 Félix Díaz Belinchón
 Salvador García Aparisi
 Juan Jose González Gimenez
 Francesc Rodrigo Comes
 Antonio Esteban Lorenzo
 Rafael Catalá Alós
 Francisco Comes Monmeneu
 Jose Manuel Portalés Ruiz
 Francisco Juan Perpiñá
 Francesc Juan Martínez
 Israel Alfonso Bargues
 Francisco Javier García Requena
 Alfons Ferrando Boigues
 Jorge Román
 Víctor Tárrega
 Jose Hidalgo Ortiz
 Carmen Pozo Marín
 Laura Casañ Pérez
 Carlos López Rodriguez

TOLDOS
SORIANO
www.toldossoriano.com
 Tel. 96 121 33 55 - Fax 96 121 33 54

SORI ROTULACIONES
www.sorirotulaciones.es
info@sorirotulaciones.es

FÁBRICA DE TOLDOS (CAMIÓN - FACHADA)
ROTULACIÓN (vehículos, cristales, escaparates...)
DECORACIÓN (fotomurales, vinilos decorativos, lienzos...)

Tanatori
Crematori

Servicio
24h

96 375 11 93

FUNERARIA BORT
 "MASSANASSA: LOS NUESTROS MAS CERCA"

www.funerariabort.es Junto al Polideportivo de Massanasa

ESCOLA D'ADULTS

Un poco de Historia de la educación

Voy a contaros cual fue la primera ley de educación de la cual el gobierno se hizo cargo en su totalidad, no como hasta la fecha en que actuaba de forma subsidiaria.

Esa ley es de 1970 y fue precedida por un estudio que dio lugar al llamado "Libro Blanco" del por entonces ministro de educación Villar Palasí (valenciano de nacimiento). Y aunque se aprobó y puso en marcha en los últimos años del franquismo fue una ley muy progresista y valiente que abarcó y organizó todas las etapas educativas, desde la infantil hasta la universitaria.

Pero antes de hablar de la LGE (Ley general de educación de 1970, también llamada Ley Villar) vamos a recordar brevemente cual era la situación de España en materia educativa a finales de los 60, antes de su aprobación.

En aquellos años teníamos alrededor de un 75% de analfabetismo, mayor en las mujeres que en los hombres. Por otro lado, nuestro sistema educativo estaba prácticamente en manos privadas, teniendo el estado un papel subsidiario. Además la educación solo era obligatoria y gratuita hasta primaria, quedando la educación media y superior fuera del alcance de la mayor parte de la población. Todo ello herencia de la Ley Moyano (1857), la primera ley de educación española que, con algunas modificaciones posteriores, estuvo vigente más de cien años.

Este sistema era muy selectivo, puesto que existían exámenes estatales para pasar de una etapa a otra. El primero al término de la primaria, para poder acceder a la enseñanza media llamada bachiller, de 4 años de duración. Al término del bachiller se hacía un nuevo examen general (reválida) para obtener el título y poder acceder a la enseñanza superior. Después, tras dos años más de estudios y otra prueba de selectividad obtenías la titulación correspondiente y la posibilidad de cursar el PREU, un curso de acceso a la universidad.

En definitiva, toda una serie de escollos (selectividades) a los que sólo llegaban y superaban un mínimo de ciudadanos privilegiados y que, de algún modo, provocaban esa gran escasez de formación en la gran mayoría de los españoles.

Ante este panorama, resulta curioso pensar como fue en un régimen autoritario como el franquista donde vio la luz una ley tan innovadora y, para el momento, progresista. Pero, la explicación no es tan difícil si se piensa en la época. Y es que a finales de los 50' y durante la década de los 60' estaba de moda la teoría del capital humano: en todos los modelos económicos la educación era una "inversión" que potenciaba el crecimiento económico ya que aumentaba la productividad de los trabajadores.

En España los años 60' son una época de apertura y desarrollo económico y los tecnócratas, que eran las élites del momento del régimen y copaban los principales ministerios del gobierno, apoyaron esta ley puesto que el crecimiento económico podía fracasar sin educación.

De esta forma, con el visto bueno de las autoridades, salió adelante la LGE, para cuya elaboración se tomaron como modelos los sistemas educativos de países como Suecia o Gran Bretaña, donde se promovía una mayor igualdad de oportunidades y donde la educación obligatoria era comprensiva.

Un modelo educativo, el comprensivo, que pretende entre otras cosas hacer las estructuras educativas más acordes con las necesidades de la sociedad y del sistema productivo; superar formas de segregación opuestas a las concepciones más democráticas y pedagógicas de la escolarización y convertir a la escuela en un instrumento para lograr un mayor grado de igualdad social, donde los alumnos de diferentes contextos

socio-económicos y de distintos niveles de rendimiento escolar son educados en las mismas clases. De este modo se admite que todos los alumnos tienen el mismo valor como seres humanos, que todos tienen amplias capacidades innatas y también que todos ellos pueden beneficiarse de una educación similar.

Con estos principios como horizonte, la LGE pretendió fundamentalmente proporcionar oportunidades educativas a la totalidad de la población, desarrollando al máximo las capacidades personales. También buscaba ofrecer una preparación que capacitara para la incorporación del individuo al trabajo y trató de facilitar una amplia gama de posibilidades de educación permanente, eliminando las cribas selectivas (salvo aquellas relacionadas con las capacidades de cada individuo).

Tras más de 20 años de funcionamiento, la LGE contaba entre sus principales logros:

- Haber conseguido la plena escolarización y abrir las puertas de la universidad a todos los españoles.
- Regular la enseñanza desde preescolar hasta el doctorado, definiendo y organizando diplomaturas, licenciaturas, la formación profesional y la educación de adultos.
- Introducir, a partir de la aprobación de los estatutos de autonomía, el estudio de la lengua autonómica propia de cada zona, además del castellano y una lengua extranjera.

- Definir el carácter globalizador de las enseñanzas.
- Fomentar la creatividad y los hábitos de cooperación de los alumnos.
- Introducir los estudios psicológicos personalizados, para intentar ayudar al alumno a encauzar sus estudios según sus mayores aptitudes.
- Que se alcanzara la igualdad de oportunidades que preconizaba, ya que no fue acompañada por un buen sistema de becas para la enseñanza no obligatoria.
- Un importante incremento del gasto público en educación, que siguió siendo bajísimo para lograr los objetivos propuestos (un 1,7 % del PIB mientras que en otros países europeos era del 5 al 7% y en Canadá era del 10.2%, era el país que más dedicaba a la educación).
- Sustraerse al poder de la Iglesia, cuya presión obtuvo sus frutos haciendo que parte del dinero que se debía emplear en educación pública pasara a subvencionar la educación privada y concertada, que favorecía y favorece la segregación entre los hijos de las clases privilegiadas y los demás
- Aumentar la duración de la obligatoriedad, que siguió siendo corta (sólo 8 años, respecto de los 10 de los países que se pretendían como ejemplo). Esto hacía que existiera un desfase entre la finalización de los estudios obligatorios (14 años) y la edad legal de inicio de la vida laboral (16 años), lo que dejaba a muchos jóvenes en el "limbo" durante dos años
- Hacer de la FP algo prestigioso y atractivo para los alumnos (realmente sirvió para recoger los fracasos de la EGB puesto que con el certificado de escolaridad se podía acceder al FPI).
- Acabar con el fracaso escolar, que siguió siendo mayor en las clases populares (muchos alumnos no obtenían siquiera el título de EGB, quedándose con el certificado de escolaridad)
- Definir correctamente el concepto de educación permanente, interpretándolo en ocasiones de forma reduccionista, como cuando se interpretó la educación permanente de adultos solamente como un nivel más del sistema educativo.

Pero sin duda, lo más importante de la ley fue que por primera vez el estado asumía su derecho y obligación de controlar, valorar y financiar todo el sistema educativo. Además ayudó a potenciar la educación pública e hizo que esta fuera obligatoria y gratuita desde preescolar hasta final de la EGB. También durante su vigencia se incrementó el número de centros escolares en un 28% y supuso el espaldarazo definitivo a la escolarización femenina.

En cualquier caso, la LGE no fue ni mucho menos perfecta, generando no pocas críticas y controversias. Así, entre otras cosas, la ley no consiguió:

- Acabar con el abandono escolar antes del término de la EGB, que siguió siendo muy alto.

Espero que os haya parecido interesante este pequeño resumen de un pedazo de la Historia de la Educación. A algunos les habrá servido para recordar, a otros para conocer, puede también que os haya parecido un rollo. Nos sentimos satisfechos si lo habéis leído.

L'escola D'adults

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE MASSANASSA

Des de L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE MASSANASSA volem aprofitar l'ocasió per a felicitar a la revista local "La Terreta" per la celebració del seu centenari. Una revista que sempre ha estat al costat de tots els veïns publicant tots aquells esdeveniments d'interès en tots estos anys, fent hincapiu en la festivitat del Santíssim Crist de la Vida.

Tant "La Terreta" com l'associació tenim quelcom en comú i és informar i estar al servei de tots els veïns del poble. Agraïm enormement a la direcció de la revista per brindar-nos l'oportunitat d'aparèixer en esta edició tan emotiva.

Esperem seguir cooperant amb la revista per molts anys més.

L'associació es va crear, per part d'un grup de veïns de Massanassa l'any 2013, preocupats per diverses situacions que observen que poden portar a una millora en la vida de la nostra població i que no estan sent abordades pels polítics que al seu dia vam votar.

Des de la direcció sempre hem portat una esbossa de denúncia reivindicativa seriosa, intentant en tot moment buscar sol.lucions satisfactòries per a tots, evitant en tot moment la via judicial.

Així, els èxits aconseguits simplement els hem comentat on tocava, evitant sorolloses celebracions amb la finalitat de no ferir egos ni terrenys que no ens interessin. Això no vol dir que en moltes ocasions hem expressat la nostra opinió o enuig per escrit o presencialment acudint als Plens de l'Ajuntament. Inclús acudint a la premsa escrita o al mateix Sindic de Greuges per denunciar situacions que pensabem que mai es podrien produir en ple segle XXI i a més a més a Massanassa.

Al llarg de l'últim any s'han realitzat multitud de gestions i propostes front a la Corporació Local que en la majoria dels casos han anat per terra, però lluny d'abaixar els braços, hem seguit ací reivindicant el nostre dret a ser escoltats i informats com a veïns de la població que som. Per que al cap i a la fi tots els

veïns de Massanassa som els amos de Massanassa, i per mitjà del pagament dels nostres impostos tenim el dret a ser escoltats i a d'alguna forma saber què es fa amb les nostres aportacions econòmiques.

Finalment volem comunicar-vos que ens han cedit un local per a poder rebre en condicions a tots aquells que tinguen qualsevol inquietud, problema o que necessiten assessorament, en el Carrer Sant Miquel nº 21. Estem a la vostra disposició tots els DIMECRES de 18:45 h a 20 h. Per a poder disfrutar d'Assessoria Jurídica gratuïta vos recordem que cal demanar cita en el correu:

associaciodeveïnsdemassanassa@gmail.com.

Estem al Facebook en:

Associació de Veïns de Massanassa.

Vos desitgem que passeu unes bones festes.

El president
Rafael Bravo i Díaz

DISMAN

industria de automoci3n
industria aeron3utica
industria ferroviaria
layout & design stores

Cami3n Del Fut, 57 · 46470 Massanassa, Valencia
Tel: (+34) 961 250 011
ventas@dismanvalencia.com
www.dismanvalencia.com

**Clinica Podol3gica
J.V. Millà Bort**

ENFERMEDADES DE LOS PIES

**Plantillas personalizadas
Uñas encarnadas
Pies diab3ticos**

TELEFONO

659 193 301

MARTES, MIERCOLES Y JUEVES

**Avda. Blasco Ibàñez, 80
46470 MASSANASSA**

AA

**DOMINGO
MONFORTE**

ABOGADOS ASOCIADOS

Avda. Marqu3s de Sotelo, 3-Pt 8
46002 Valencia T. 96 394 36 32
F. 96 394 36 31

Rambla de la Independencia, 18-Pt 8
46480 Silla T. 96 120 12 37
F. 96 121 02 60

Whatsapp: 851 141 591
www.domingomonforte.com
correo@domingomonforte.com

▲ *Viatge a Barcelona 19-11-2016*

PENYA BARCELONISTA MASSANASSA

Inscrita el 28 de juliol de 1993 en el Registre d'Associacions de la Generalitat Valenciana.

SEU SOCIAL: C/. València, 46
C.P. 46470 Massanassa (València)

SOCIETAT "LA TERRETA".
Fundador, Soci nº 1 i President

d'Honor a títol pòstum:
Josep Lluís Alonso i Comes
"El Rumbi".

▲ *Viatge a Barcelona 14-01-2017*

- **14/05/2016:** celebració títol de campions de lliga temp. 2015/2016.
- **22/05/2016:** celebració títol de campions de copa del rei temp. 2015/2016 "barça 2 - 0 sevilla".
- **17/08/2016:** celebració títol de campions de la supercopa d'espunya temp. 2016/2017.
- **17/09/2016:** dinar celebració 23è aniversari de la penya (paella, tortà i cava).
- **19/11/2016:** viatge a barcelona per veure el partit de lliga al camp nou "barça 0 - 0 màlaga".
- **10/12/2016:** dinar de comiat d'any 2016 (all-i-pebre, dolç i cava).
- **14/01/2017:** viatge a Barcelona per veure el partit de lliga al camp nou "barça 5 - 0 las palmas".
- **11/02/2017:** assemblea general ordinària 2017.
- **08/03/2017:** celebració remuntada històrica als vuitens de la champions league "barça 6 - 1 psg". A l'anada el barça va perdre 4 - 0 a paris.

La temporada passada (temp. 2015/2016) el Barça va guanyar Supercopa d'Europa, Mundial de Clubs, Lliga i Copa del Rei i aquesta (temp. 2016/2017) ha guanyat la Supercopa d'Espanya, disputarà la Final de Copa davant l'Alabès a l'Estadi Vicente Calderón de Madrid el dissabte 27 de maig i manté serioses opcions de guanyar la Lliga després de la gran victòria al Santiago Bernabeu per 2 gols a 3.

SOM I SEREM!!

BONES FESTES, VISCA EL BARÇA I LA NOSTRA PENYA!!

LA JUNTA DIRECTIVA

▲ *Paella Celebració 23È Aniversari*

Fa 100 anys, concretament el "20 de Chuñ de 1917", es va editar el primer número "Añ I.-Núm. 1" del "Periódich festiu y lliterari LA TERRETA" al preu de "5 séntims", amb motiu de les festes en "HONOR AL SANTISIMO CRISTO DE LA VIDA". Fa mal als ulls i a la intel·ligència veure aquella històrica primera publicació, però sense ella no estariem celebrant el seu Centenari i tampoc podríem comprovar el que hem evolucionat, tot i que encara queda molt camí per recórrer...

Dit això, farem un resum amb les activitats que la nostra Entitat ha realitzat durant els últims mesos:

ESCUELA DE PINTURA Y DIBUJO

En massanassa y concretamente en la biblioteca pública municipal, desde hace varios años nos reunimos un grupo de hombres y mujeres a deleitarnos haciendo lo que nos gusta, es decir dibujando y pintando.

Esta tarea la realizamos ya muchos años, gracias a la gentileza del Ayuntamiento que nos permite practicar nuestra afición que no es otra que dibujar unos y pintar otros.

Allí bajo la dirección de nuestro querido profesor Paco Castelló, quien

con su batuta y amabilidad nos enseña y nos corrige.

Bueno pueblo ya sabéis, estáis invitados a que vengáis a curiosear, seguro que os gustara y más de uno se quedará.

Las clases son los jueves de 18:00 a 20:00 os esperamos. Gracias

Lola Oleaque

CLUB DEPORTIVO DE CAZA DE MASSANASSA

El calor aprieta, el verano ya está aquí. San Juan nos espera detrás de la esquina y por ello el Club deportivo de caza de Massanassa, como agrupación social de vecinos y participantes en los mayores eventos de nuestro pueblo, aprovecha la oportunidad que esta publicación le brinda, como una perfecta ventana, para dirigirnos al pueblo de Massanassa deseándoles, un año más, que disfruten de estas memorables fiestas patronales.

Queremos comunicarles que la actual Junta Directiva continua su mandato para seguir luchando por sacar adelante las propuestas que le llevaron hasta aquí, propuestas que necesitan la colaboración de todos los socios y simpatizantes, para que sus objetivos se lleven a cabo y podamos superarnos día a día con una mejor gestión.

TEMPORADA DE CAZA 2016-2017

Debido a que las temperaturas están siendo más altas de lo habitual, por el cambio climático, la captura de piezas esta temporada ha sido relativamente baja. Estas altas temperaturas provocan que la migración sea menor, por lo tanto las aves no se mueven de los lugares donde se crían. Otro de los motivos de esta disminución de caza se debe a la presencia de animales depredadores, como las zorras y urracas, provocando daños tanto a las aves adultas, como a sus nidos.

La Sociedad de Caza de Massanassa siente preocupación por estos hechos, ya que nosotros somos los más interesados en proteger y cuidar las especies y el medio en el que se desarrollan, al contrario de lo que mucha gente pueda opinar.

TRIANGULAR 2016

Como todos los años, se celebró el tradicional triangular en donde compiten las sociedades de Catarroja, Albal y Massanassa. El encuentro tuvo lugar en el campo de tiro "El Garroferal" de Catarroja, siendo la tirada de 12 palomos por concursante.

La clasificación quedó de la siguiente manera:

• **En primer lugar** la Sociedad de Cazadores de Catarroja, en segundo lugar la Sociedad de Cazadores de Massanassa, ocupando el tercer lugar la Sociedad de Cazadores de Albal. Los ganadores de nuestra sociedad fueron: Alvaro Alabau, joven promesa, y el habitual José Chilet Coscollá.

SEMANA DEPORTIVA DE MASSANASSA

Dentro de las múltiples actividades de la semana deportiva de Massanassa se celebró el ya tradicional "Tir de Guatla" que tuvo lugar en "El Garroferal" (Catarroja). Ese día, se reunieron un nutrido ▶

grupo de tiradores, pasando un día de hermandad y unión.

La competición tuvo un final sorprendente al haber un empate a 4. De estos 4 finalistas salió el campeón del año en curso mediante un reñido desempate.

Los finalistas fueron:

- **4º clasificado:** Joan Martínez Fernández, campeón júnior, dando una agradable sorpresa al estar al nivel de categoría sénior. Ánimo Joan, sigue así.
- **3er clasificado:** Miguel Vega
- **2º clasificado:** Vicente Palomeque
- **1er clasificado y campeón:** José Chilet Coscollá.

El campeón de esta temporada en categoría de veteranos ha sido José Baixauli Guillem. Enhorabuena.

TIRO DE PICHÓN A BRAZO

La jornada del tiro de pichón a brazo se celebró el pasado 5 de marzo de 2017, siendo un día memorable donde se respiraba un ambiente deportivo y de sana competitividad. Tuvo lugar en el campo de tiro "El Garroferal".

Los juniors disfrutaron de una motivadora jornada donde pudieron aprender que los deportes que se practican a la intemperie tienen sus particulares riesgos y deben prepararse a conciencia para hacer frente a los imprevistos. Aunque han sido capaces de rendir como un adulto ya que nuestras jóvenes promesas han dejado de serlo para ser una agradable realidad.

Podium Júnior - Campeón de la tirada, Domingo Fernández.

Podium Veteráneos - Campeón de la tirada, Emilio Martínez.

Podium Sénior- Como sucedió en el Tir de Guatla, hubo 4 finalistas, teniendo que hacer una nueva ronda para el desempate. Desempate que fue lo mejor de la jornada, debido a la emoción que mantuvo a los espectadores en vilo hasta decidirse el ganador, quedando de la siguiente manera:

- 4º clasificado:** Jorge Gris
- 3er clasificado:** Bertomeu Vázquez
- 2º clasificado:** Valentín Espino

1er clasificado y campeón: José Chilet Personat, socio que ha dejado de ser una joven promesa para convertirse en el campeón más joven de tiro de toda la historia de la sociedad. ENHORABUENA JOSE. Ya eres un cazador campeón.

CENA DE ENTREGA DE TROFEOS

La cena y entrega de trofeos tuvo lugar el pasado 7 de abril en los Salones For-sañ. Presidió los actos Vicente Pastor, alcalde presidente del muy ilustre Ayuntamiento de Massanassa, Francisco Comes, teniente a alcalde y concejal de deportes M.I ayuntamiento de Massanassa, José Chilet Coscollá, presidente de la Sociedad de Cazadores de Massanassa junto a su Junta Directiva. Estuvieron presentes los socios, sus acompañantes y los simpatizantes que quisieron disfrutar de una noche tan importante. Con los trofeos se hizo entrega a todos los participantes de diversos regalos, que debemos agradecer a las empresas y entidades colaboradoras, que siempre responden satisfactoriamente cuando les necesitamos. GRACIAS.

José Chilet Coscollá, presidente del Club Deportivo de Caza, en representación de la junta, agradeció tanto a las autoridades como a los cazadores y asistentes su presencia en los actos y su colaboración en el club.

Esperamos que la próxima temporada sea al menos tan fructífera como esta y podamos volver a reunirnos y celebrar los éxitos.

BONES FESTES.

COLLA CAMPANERS

Tocs de Campanes

▲ *Voltejant la Xicoteta*

Es caracteritzen per l'ús de totes o part de les campanes, per construir missatges mitjançant ritmes.

El campaner part d'un esquema rítmic, que transmet el missatge, fent variacions.

Es tracta de la manera més directa de transmetre i construir emocions de la comunitat.

Una de les característiques principals és la seua variació: practicament cada catedral havia construït un llenguatge propi que era interpretat pels campaners de ciutats i pobles del seu territori, cadascú amb les seues peculiaritats.

Es anunciava un naixement una comunió un enllaç o la mort, es comunicava alarma, reunió o la arribada de una troná (toc de tentenublo) practicament aquest llenguatge tradicional ha desaparegut.

Afortunadament la mecanització de les campanes de Massanassa tarda en fer-se.

Els antics campaners dels anys 70 que eren els serenos, varen transmetre la tradició sonora a dos joves del poble, Javi i Toni (servidor) que il.lusionats varen mantindre viva la lliçó de Bienvenido de Ernesto i de Pepe, persones bones del poble que crec que mai se li ha reconegut la seua tasca i aportació a Massanassa.

En 1993 es va constituir la "colla de Campaners de Massanassa" que a pesar de la mecanització de les campanes mantenen els tocs manuals i tradicionals del poble.

Han pasat casi 50 anys desde que Bienvenido, Ernesto i Pepe ens ensenyaren, un fort abraç alla hon esteu...

CAMPANAR DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT PERE APOSTOL DE MASSANASSA			
CALENDARI DE TOCS MANUALS DE CAMPANES PER A 2017			
Dia	Motiu	Hora	Tocs
1 de Març	DIMECRES DE CENDRA	19:00	Repic i Vol
13 d'Abril	DIJOURS SANT	19:00	Repic i Vol
16 d'Abril	DIUMENGE RESURRECCIÓ	0:30	Vol general
3 de Maig	CREUS DE MAIG	19:30	Repic i Vol
13 de Maig	VESPRA MARE DE DEU	20:30	Repic i Vol
14 de Maig	MARE DE DEU DEISAMPARATS	11:30	Repic i Vol
5 de Juny	PENTECOSTA	13:00	Repic i Vol
14 de Juny	VESPRA CORPUS	13:00	Repic i Vol
	CORPUS CHRISTI	20:00	Toc de vespre
15 de Juny	MISSA	11:30	Repic i Vol
	PROCESSO CORPUS	19:00	Vol general
	MISSA NOVENA DEL CRIST	—	Vol general
de Juny	MISSA NOVENA DEL CRIST	21:30	Repic i Vol
23 de Juny	VESPRA SANT JOAN	13:00	Repic i Vol
	MISSA AL CRIST DE LA VIDA	11:30	Repic i Vol
24 de Juny Crist de la Vida	FINAL DE MISSA	—	Vol general
	—	21:00	Joc de repica
	PROCESSO DEL CRIST	22:00	Repic i Vol
29 de Juny	—	—	Vol de processo
29 de Juny	SANT PERE	11:30	Repic i Vol
19 Septiembre	BEATA FRANCISCA CUALLADO	19:00	Repic i Vol
1 Novembre	VESPRA DE DIFUNTS	19:00	Toc de difunts
2 Novembre	DIA DE LES ANIMES	19:00	Toc de difunts
8 Decembre	LA PURISSIMA	19:00	Repic i Vol
25 Decembre	NADAL	11:30	Repic i Vol
		13:00	Vol general

Antonio Salvador Moreno Gradolí
Membre de la colla de campaners de Massanassa i dels campaners de la catedral de València.

▲ Con la copa de ganadores

▲ Foto de equipo

CLUB DE AJEDREZ MASSANASSA: UN GRAN CLUB

El pasado año 2016, fue un excelente año para nuestro club proclamándonos campeones por equipos de Segunda Provincial Centro con un equipo formado en su mayoría por alumnos de la escuela y jugadores locales. El 2017 ha empezado muy bien con una gran actividad por parte del club y la escuela: en el campeonato por equipos el Massanassa- A estuvo a punto de ascender a Segunda Autonómica. El equipo B hicimos un buen papel. Y conseguimos un equipo C formado en su totalidad por los alumnos de la escuela.

También hemos participado en muchos torneos tanto escolares como de adultos, destacando el Torneo Solidario del Autismo con una amplísima participación de nuestro club.

Se celebró el Primer Torneo de Padres e hijos de Massanassa el pasado mes de Febrero, con una gran respuesta de los padres de los alumnos, que participaron con sus hijos en un divertido día de ajedrez. Y sobre todo ha predominado el buen ambiente y la gran participación de

todos en general que ha hecho crecer al club día a día.

Os invitamos a descubrir este maravilloso deporte viniendo a jugar con nosotros al centro de Actividades de la calle Gregori Marganyes nº8 todos los sábados de 12:00 a 14:00. Y a disfrutar sus enormes beneficios tanto intelectual como deportivo.

¡¡¡Os esperamos!!!

▲ Los niños del club

▲ Torneo familiar

SOCIETAT CULTURAL I RECREATIVA LA TERRETA

Jovens, vingueu!

La Societat Cultural i Recreativa La Terreta és una de les entitats històriques amb més arrelament social a la nostra localitat. El temps passa, el casino continua, es reconverteix, s'adapta, obri les portes a les associacions i altres entitats per convertir-se en un centre d'associacions i acollir a gaiters, futbolers, colombaiers, dolçainers... i exposicions de pintura, trobades d'escacs, campionats de parxís, activitats culturals... però faltes tu.

La Terreta necessita que els massanassers i massanasseres del segle XXI creguen que la societat cultural s'ha de mantenir i revitalitzar, s'ha de voler i consentir, s'ha de construir en un present que mira el futur.

Fa anys que des d'ací recordem el valor social, comunicatiu i històric de La Terreta, un edifici que més enllà de les

seues instal·lacions és un nexce d'unió, un motor cultural, un lloc de reunió, de debat i cultural, però cal l'espenta de la joventut, i no només d'edat, sinó també de gent nova independentment dels seus anys, per continuar regant l'essència del poble que vol cuidar la seua arrel.

Com tots els anys il·lustrem l'escrit amb una fotografia. Enguany un xicotet homenatge, perquè ens van deixant amics i amigues. Miquel Vendrell, terretero i membre de la Junta ens ha deixat i ja forma part de la nostra història.

Cal seguir endavant, amb tu, si vols.

GESTORÍA PAYA

CREACIÓN DE EMPRESAS y SUBVENCIONES

ASESORÍA FISCAL - LABORAL - CONTABLE

Herencias · Divorcios · Contratos · Abogados

Avenida Blasco Ibáñez, 41
46470 Massanassa
961 25 29 86

www.gestoriapaya.com

ARROCIERÍAS PONS S.A.

INDUSTRIA - ALMACEN Y SECADORA

C/ Partida de la Dama, 20 (Pol. Industrial) · 46470 MASSANASSA (Valencia)
Apdo de Correos, nº 16 (Catarroja) · Telfs. 96 125 12 75 - 96 125 12 53 · Fax: 96 125 05 90
arroceriaspons@terra.es

sports & games
salón de juegos

¡ LES DESEA FELICES FESTES
DE SANT JOAN
2017!

sports & games
salón de juegos

- C/ ALBALAT, 91, ALGEMESI
- AVDA. BLASCO IBAÑEZ, 60, MASSANASSA
- C/ BUENAVISTA, 36, PICASSENT

Cervi
CABLES Y COMUNICACIONES

www.cervi.es
Cami de la Alquereta, 14
46470 Massanassa
☎ 96 340 49 58

PENYA EL CARRO

Estimats veïns i veïnes de Massanassa, com és habitual per estes dates pròximes a la nostra festa patronal, la Peña el Carro vos desitja unes bones festes amb la pau, l'alegria i l'entusiasme que sempre ha caracteritzat a aquest poble, que s'entrega amb devoció a la imatge del nostre senyor i patró, el Crist de la Vida.

Aquest any és especial doncs celebrem dues efemèrides singulars: el centenari de la revista festiva i literària *La Terreta* i el vint-i-cinc aniversari de la Peña el Carro. Des d'aquestes pàgines, i aprofitant el centenari d'aquest llibret, volem retre un xicotet homenatge a aquell grup d'homes del poble que tenint una inquietud literària i uns basaments valencianistes en aquell moment de Renaixença, varen creure oportú elaborar un llibret que oferia història local, versets, poesies, anècdotes i altres escrits en la nostra llengua. Entre els seus iniciadors es troben: Vicent Nácher, Carmelo Baixauli, Ramon Codonyer, Jose Olmos, Miguel Pellicer, Carmen Lloret, J. Gallud, Ramon Gimeno i d'altres que de segur seran anomenats en algun escrit més documentat.

Per altra banda, sembla l'altre dia quan un grup reduït d'aficionats a les cavalleries ens plantejarem fundar una penya per fer la festa de Sant Antoni al nostre poble. Va ser una decisió molt afortunada ara fa vint-i-cinc anys, en els què hem aconseguit omplir cinc actes relacionats amb la nostra afició consolidant la penya i la festa en el nostre poble i els del voltant. Com a commemoració extraordinària, hem començat l'any en curs intentant donar un poc més

de rellevància als actes de la Peña. El dissabte següent a Sant Antoni, férem el recorregut tradicional de l'entrada del pi, on les nostres cavalleries arrossegaren un tronc d'arbre fins a la plaça de l'església per muntar la foguera. A continuació, i per tercer any consecutiu, els socis que ajuden en el muntatge ens quedarem a degustar del clàssic perol d'horta, on l'amic Vicent Moncholi ens delità amb un succulent arròs amb fesols i naps. Ja de vesprada, i mentre

es munta la foguera, les dones voluntàries dels socis comencen el ritual del xocolate, remenejant el cullerot fins que qualle i s'espesse com cal. En acabar la missa de vuit dedicada a Sant Antoni i als difunts de la penya, començà la traca que donà foc al munt de fustes i branques de pi. Aquets any hem batut el record repartint 80 litres de xocolata i 700 ensaimades que en una nit de fred, i al caliu del foc, celebrem el solstici. Ja sabeu: a Sant Antoni el dia creix un pam de dimoni.

El segon diumenge de febrer, com de costum, celebrem la benedicció dels animals. La nostra penya intenta millorar cada vegada més, oferint als veïns i veïnes del poble i als visitants un mati de festa i d'estima als animals, tant de companyia com a les cavalleries. Els aficionats a aquestes són gent que fent un esforç econòmic manté viva la tradició dels cavalls d'horta i de muntar. La Penya, per allò de la celebració dels 25 anys, ha regalat a tots els participants un taulellet de Manises amb la figura del Sant. També, i aprofitant l'escrit, volem donar les gràcies a Arrocerias Pons per l'atenció que fa tots els anys d'obsequiar amb un quilo d'arròs a cada participant; a la Cooperativa Agrícola Sant Pere de Massanassa per fer el mateix amb una botella de vi; i a l'Excel·lentíssim Ajuntament de Massanassa per fer possible la logística de l'acte. Però sobre tot volem agrair als veïns i veïnes de Massanassa, que són part de l'essència de la festa amb la seua participació. És este un acte que la Penya ha cuidat amb molt de detall i il·lusió. No debades durant estos anys ens hem sentit recolzats i admirats per tota la població, fent que nosaltres sentim l'afició amb més entusiasme i orgull. Hem de dir també que en commemoració de l'aniversari, desfilarèm amb un tir de 25 cavalls escalonats i arrossegant el carro de la penya, propietat de Benjamin Vázquez Penella que popularment el coneixem per el carro del Molí.

La Penya, oberta sempre a fer poble, participà el diumenge anterior a Sant Josep a fer una passejada a tots el xiquets, xiquetes i més majors de la Falla el Divendres fent un itinerari per dins de la població, on es va gaudir de pujar al carro i de tocar el cavall. És aquest un acte que durant tot l'any espera la xicalla amb entusiasme. La nostra penya creu molt interessant esta passejada que acosta el carro i els cavalls a les noves generacions.

També la penya participa amb goig en la tradicional cavalcada de Sant Joan, de tanta anomenada en els pobles del vol-

▲ *Paseig en carro a la Falla Divendres*

tant. En aquesta ocasió, els protagonistes són el carro de la murta i els nostres cavalls, vestits amb les mantes barroques de gala que tanta fama ens dona a Massanassa per tot arreu. Hem de dir que amb aquest acte ens sentim orgullosos per ser el conjunt més aplaudit i fotografiat en tots els anys d'esta desfilada.

La nostra Penya, com una associació més del nostre poble, participa també de la Gala de l'Esport de l'Excel·lentíssim Ajuntament, que aquest any ha celebrat la seua cinquena edició. Nosaltres cada any elegim un soci que destaque per la seua afició i entrega per aquest esport tan nostre i tant valencià. Aquest any ha estat guardonat el amic i soci Vicent Minuesa i Soria "El Papi", home apreciat dins de la Penya i carreter d'afició. Des d'ací la nostra enhorabona.

I tanquem el cicle de participació amb el clàssic " Tir i Arrossegament " o tiro i arrastre. El diumenge següent de les festes patronals i dintre del poliesportiu, en la pista d'arena instal·lada per a aquest esport, celebrem un tir familiar on ens reunim amb altres aficionats dels pobles del voltant per fer una mostra de competició dels nostres cavalls, guardonant al cavall que més mostres ha fet en el recorregut de la pista. Aquest any li ha tocat el premi a Vicent el "Melianero" junior. A més de gaudir de l'afició, la penya organitza un esmorzar i dinar per al soci i visitants que porten cavalleries.

Esperant que passen unes bones festes, la Penya el Carro els desitja de tot bona cosa de salut per continuar celebrant la festa al nostre Crist de la Vida.

▲ *Paseig en carro a la Falla Divendres*

ASOCIACIÓN DE JUBILADOS Y PENSIONISTAS LA PLAÇA

Desde la Asociación de Jubilados de Massanassa queremos felicitar a la revista festiva y literaria La Terreta por su centenario, deseando que siga con la misma ilusión ya que mediante sus artículos, los vecinos y vecinas de Massanassa podemos conocer la historia local, las tradiciones y costumbres de nuestro municipio.

Es un orgullo para Massanassa tener una publicación centenaria de estas

características. Desde nuestra asociación de Jubilados animamos a todos los Massanasseros/as a seguir aportando artículos y vivencias a la Terreta, para que pueda continuar muchos años más cumpliendo esta labor de difundir recuerdos y vivencias de nuestro pueblo.

Muchas FELICIDADES

La Asociación de Jubilados y su Junta Directiva deseamos que nuestros socios

participen en los diferentes actos programados para estas Fiestas (viajes culturales, Teatro, Danza, comida de Hermandad así como los diferentes eventos que se hacen durante el año)

**Felices Fiestas Patronales para todos.
La Junta Directiva.**

POLI MASSANASSA
Bar Restaurante

Disfruta de nuestro entorno

www.restaurantestistafer.es
Restaurante Poli Massanassa
Carrer del Pollesportiu, s/n
46470 Massanassa (Valencia)
96 125 50 80

COMO LLEGAR:

especialidad arroz con bogavante!

**Almuerzos • Eventos
Menú diario**

TERESA COMES
MEDICINA BIOLÓGICA | ANTIAGING

Màster en Teràpia Neural
Màster en Homeopatia i
Homotoxicologia
Biorresonancia i Biofotonterapia
web: www.clinicateresacomes.com

C/ Les Germanies, 7 - 2ª. 46470 MASSANASSA (Valencia). Telf. : 96 125 26 33. E-mail: dracomés@ono.com

ALFAD
ASESORES, ADMINISTRADORES Y ABOGADOS

Ignacio Caurín Laso
LICENCIADO EN DERECHO
Y MÁSTER EN DERECHO FISCAL
Y TRIBUTARIO
633 715 025 · 961 843 803
alfadasesores@gmail.com

C/ Jaume I Conqueridor, 5 bajo · Massanassa · HORARIO DE LUNES A VIERNES DE 8H A 13H · DE 16:30H A 20H · CIF: E-98566771

OBLIGACIONES FISCALES AUTÓNOMOS Y PYMES · GESTIÓN DE COMUNIDADES DE VECINOS Y DEFENSA JURÍDICA

templaval
vidrios templados de valencia

Camí del Fus, 49 · Massanassa (Valencia)
Tel.: 961 250 111 - Fax: 961 250 053 / info@templaval.com

Cent anys de La Terreta

La Terreta que en juny ens anuncia als massanassers que les Festes ja estan ací. La Revista Festiva i Literaria, "Periódich festiu i lliterari", "periódico festivo y literario", "programa de fiestas", "folleto festivo y literario con el programa de fiestas", "fullet festiu i literari amb el programa de festes", "llibret festiu i lliterari", que de totes estes maneres s'ha anomenat, és una part indisoluble de les nostres Festes de Sant Joan i també una part importantíssima de la nostra cultura popular. Per les seues pàgines i al llarg de cent anys es pot mirar la història de Massanassa. Coses que ens han preocupat, que ens han divertit, que ens han unit com a poble, a través d'ella podem vore l'evolució de l'economia, del comerç, de la indústria, de la societat, de l'educació, de la demografia i de l'horatge. És una finestra a la nostra memòria col·lectiva. Per això molts veïns i veïnes l'esperen al principi del mes de juny i la guarden com un tresor cada any. Perquè

és més que el programa de les festes, és allò on qualsevol veï pot escriure, publicar eixa història que li contaren els seus majors, eixa poesia o un conte que espera unes pàgines generoses per vore la llum, és en definitiva la nostra veu i la dels nostres veïns.

Quan els massanassers diem La Terreta, es referim a una revista que es publica des de fa cent anys gràcies a l'estima del poble i a la multitud de persones que al llarg d'esta centúria han escrit les seues pàgines. Són més de 720 les que han aportat la seua escriptura per donar-li cos a les fulles. De la majoria sabem el nom, altres són anònimes. Es possible que en la relació que presentem s'oblidem d'algunes, però a totes elles volem donar-lis les gràcies perquè entre tots han fundat, mantingut, millorat i fet possible la revista La Terreta que és un motiu d'orgull per a tot el poble de Massanassa.

A Fosques, grup fotogràfic de Massanassa
A Quatre Quaranta, Escola de Percussió
A. Baixauli
A. Galan
A. Jorge
A. Muñoz
Acció ecologista-agró
Activus
Adela Pla
Aida Ferri Riera
Aina Vilaplana
Albert Hernández i Xulvi
Albert Pons
Alberto Jumilla Cuadrado
Alberto Porcar Gascó
Alejandrina Baixauli
Alfons Cervera
Alfonso Pujol
Alfonso Ramón García
Alfonso Rodríguez Alcover
Alfonso Vila Moreno
Alfredo Raga i Hervás
Alfredo Sendin Galiana
Alumnos de Pepa Fornet
Amadeu Císcar Penella
Amador Cernuda
Ampa Institut Secundaria Massanassa
Amparo Casañ
Ana Alonso
Ana M ^a Jorge Mejías
Ana M ^a Nàcher
Ana Maria Gómez Gimeno
Ana Zarzo Genovés
Andrés de Sales Ferri Chulio
Andrés F. Pons
Andrés Gómez Nàcher
Andrés Sabater Gay
Andreu Codonyer
Anfons Ramon i Garcia
Àngel Mancebo Jordi
Àngel Sánchez Martin
Àngel Valadés
Angela Cuallado Cebrià
Anna Sorribes García

Anna Zarzo Genoves
Antonella Joyeux Ferrándiz
Antoni Josep Morellà i Galàn
Antoni López Quiles
Antoni Torregrosa
Antonia Alcoy Comes
Antonia Bargues Pastor
Antonia Catalá Ferrer
Antonia Comes Alcoy
Antonia González Mimbrero
Antonia Porcar Moren
Antonio Ariño Villarroya
Antonio Becerra
Antonio Catalá Ferrer
Antonio Estarlich Dauder
Antonio Guillén Sanchez
Antonio Romero
Antonio, Polo, Amadeu, Paco, Vicent, Navarro
Asociación Cultural Colla Despertades
Asociación de Amas de Casa Tyrius
Associació de Dones Progresistes de Massanassa
Associació de Jubilats i Pensionistes de Massanassa
Associació de Mares i Pares d'Alumnes
Associació Juvenil de Massanassa
Associació Xiquets i Adolescents en Massanassa
Asunción Asensio
Ausias March, Massanassa
Beatriz López Mínguez
Benedicta Chilet Llàcer
Benjamín Vázquez Penella
Bernabé Martínez Marzal
Bilbo Bolson
Boro "El amplet"
C.D.B. Massanassa Fútbol
C.F.S La Iguaña Massanassa
C.P. Bonavista Ontenient.
Carabassers (sector crític)
Carla Zamora
Carles Cano
Carles Peñarrocha Martínez

Carlos Argudo Menéndez
Carlos Barrera Alonso
Carlos Gómez Alfonso
Carlos Laza
Carlos Paradis Sanz C.P.Lluís Vives Xilxes.
Carlos Pérez Monzó
Carlos Revert Rodriguez
Carme Lloret
Carmelo Baixauli
Carmelo Morellà Galàn
Carmelo Sala
Carmen Alba Martín
Carmen Andujar Ridaura
Carmen Lloret
Carmen M ^a Hernández,
Carmen Martínez
Carmen Muñoz Codoñer
Carmen Muñoz Codoñer
Carmen Ridaura Alcayde
Carmen Torró Laporta
Carmen Vanaclocha Gastaldo
Centre d'estudis Musicals
Centre Instruïtiu Musical de Massanassa
Centre Municipal de Formació de Persones Adultes
Clavariesses de la Mare de Déu d'Agost
Club Basquet Massanassa
Club de Baile Deportivo Giros Dance
Club d'Escacs Massanassa
Cofradía de Santa Rita
Cofradía del Sagrado Corazón de Jesús
Cofradía Hijas de María y Santa Teresa
Cofradia Restauración
Cofradia Santísimo Cristo
Col·lectiu Font Cabilda
Col·legi Lluís Vives
Col·lectiu de joves
Colla Campaners
Colla ciclista La Cassola
Colla Correr Parotet
Colla Despertades
Comision de fiestas
Comissió d'Ausiàs March
Comissió de Clavaris

Comissió de l'Associació de Dança
Comissió Municipal Informativa de Cultura
Comunidad JMV
Concepción Moreno Alcoy
Concepción Pons Alcoy
Conchín, "La Cartera"
Conchin Alcoy
Conchín Ballester Puchalt
Conchín Gimeno
Consell Rector
Consuelo Andrés
Cooperativa Paleta d'Ocres
Cooperativa Valenciana Agrícola Sant Pere de Massanassa
Daniel Albert, Cura
Daniel Gimeno Alabau
Dario Puig Guillot
David Leal Raga, Fray
David Rosaleny i Moreno
David Soria Cano
Delegación Local de U.R.E. Massanassa
Departament de Biologia
Departament de Prensa, Catarroja
Departament de Valencià
Diego Sevilla Andrés
Dolores Recio
Dr. Gil López García
Eduard Baixauli
Eduard Soler i Estruch
Eduardo Domenech Martínez
Eduardo Martínez Alonso "Fatiga"
Eduardo Rafael Catalá Alós
El burro del Campanar
El Casal Jove
El cavall del Tirant
El del Gayato
El germà de Ramón Codoñer
El mensajero de Corazón de Jesús
El taller de Sara, Centre d'art
El tio Ropilla
El Tronaor
Elena Griñan Haya
Elena Herrero Rojo
Elena Morales Peñarubia
Els Costalers del Crist de la Vida
Elsa Náchter García
Elvira Pons
Emili Ridocci i Miquel
Emilia Náchter Ferrer
Emilio Alvarez Alvarez
Encarna Gimeno
Encarna Gómez
Encarna Pastor
Encarna Villan
Encarnita Vazquez
Enric Alberó
Enric Guinot i Rodríguez
Enrique Alapont Alonso
Enrique Gimeno Soto
Enrique i Ricardo Soro Olmos
Enrique Pérez Llevant
Enrique Puertes Gamón
Enrique Ros
Enrique Sánchis Asensi

Ernesto Raga
Escola Adults de Massanassa
Escola de parxis
Escola Lluís Vives i Ausiàs March
Escuela para la vida
Eva Carmen Martos Ferrer
Eva Such
Ezequiel Baixauli
F. Hernández Casajuana
F. Javier Delgado i Franco
F. Martínez
F. Navarro
F. Pastor
F.M. Cristófol Agedo
Falange Española Tradicionalista y de las J.O.N.S.
Falla el Divendres
Falla Jaume I
Falla l'Alqueria
Falla Poble
Fanny Alfonso Burguet
Faustina Chust Alcoy
Fco. Javier Raga
Federico L. Cúsi
Federico Raga Raga
Fernando Bou Martínez
Filà Cristiana el Cid
Filà Cristiana les Forquetes
Filà Mora Esquadra roja
Filà Mora Ibn Al-Abbar
Filà Mora Manzil Nasr
Fina Martínez Lleó
Fina Paredes
Fina Pons Candel
Florencio Murciano
Fotos J.M.
Francesc A. Cardells Martí
Francesc Caballer
Francesc Capilla Ciscar
Francesc Chardí i Muñoz
Francesc Guillem Chilet
Francesc Lopez
Francesc Ridaura
Francesc Rodrigo Comes
Francesc Sòria i Pons
Francisca Roig Hernández
Francisco Andrés Pons
Francisco Baixauli Candel
Francisco Chisvert Náchter
Francisco Comes Nacher
Francisco Cosme Chirivella
Francisco Escrivá Peiró
Francisco Estupiñà
Francisco Martínez Codoñer
Francisco Moreno Vazquez
Francisco Nuñez Codoñer
Francisco Olmos Baixauli
Francisco Palmero Cantero
Francisco Pastor Alapont
Francisco Pastor Alcoy
Francisco Pérez Garcia
Francisco Pérez Sotos
Francisco Raga Casañ, "Don Paco"
Francisco Royo
Francisco Sòria Cuallado

Francisco Tarazona Arques
Francisco Villaplana
Francismo Moreno Vázquez
Futbol Base Massanassa
Futbol Veterans
Gabinete Psicopedagógico Municipal
Galan i Vicente Escrig Rua
Gema Arribas
Georgina Ossandón Tobar
Gil Manuel Hernández i Martí
Giralt
Giros Dance
Goiceco Ibarra
Gregorio Victoria
Grup Ball Gent Gran
Grup D'esplai Veterans de Massanassa
Guillem Madrigal Gallud
Hijas de la Caridad del Colegio San José y San Andrés
Hilario Casañ Olmos
Hogar Parroquial
Ildelfonso Pastor
Inma Arcas Rodriguez
Inma Olmos
Inmaculada Mora Penella
Institut Secundaria de Massanassa
Isabel Alapont Vila
Isabel Maria Abellan Cuesta
Isidro Martínez Rodenes
Ismael Soria i Valero
J. Domenech
J. Garcia Penella
J. L. Raga
J. Martínez
J. Morante Borrás
J. Moreno Alcoy
J. Olmos
J. Perpiñá Puchalt
J. Raga
J. Ramon
J. Ricart Miquel
J. Rodrigo Alamar
J. Vila
Jaume Morell i Garrigos
Javi, "El Platillero"
Javier Company
Javier Raga
Javier Valiente Gijarro
Jesús Alvarez Aparicio
Jesús Mateo Hidalgo
Jesús Morante Borrás
JMV "Joventuts Marianes Vicencianes"
Joan Lacomba
Joan Miquel Benavent
Joan Quiles i Tarazona
Joan Ricart i Miquel
Joan Ruix Contelles
Jorge A. Marchant
Jorge Catalá Alos
Jorge Mejías, Ana M ^a
Jorge Tello
José A. Galán
José Alfonso Delhom
José Antonio Asins

José Antonio Lucas Asins
José Antonio Toledo Lara
José Ballester
José Chilet
José Codoñer Raga
José Domingo Alfonso Llorens
José Durán
José Fermín Domenech Martínez
José Gonzalbo
Jose León Huertas
José López Selles
José Luis Genovés
José Luís Raga Ballester
José Manuel Puchalt Hernández
José María Chaume
José María Chirivella
José María Ibarra Chabret
José María Ibarra Folgado
Jose María Nácher Raga
José María Raga "El Pobit"
José Martínez Orozco
José Millà Moreno. Sola IV
José Moncholí Baixaulí
José Motilla López
José Olmos
José Orts Guillem
José P. Bedito
José Pascual Cuallado
José Pérez Negre
José Prunells
José Raga Casañ
José Raga Tarazona
Jose Ramon Campos
José Rico Seguí
José Romeu Parra
Jose Salvador
José Tomás Serrador
José Vázquez Uixeda
José Vicente Alamá
José Vicente Cusí
José Vicente Espinosa Casañ
José Vicente Yago Morella
José Vila
Jose y Vicente R.C.
José Zahonero Vivó
Josep Alba Alba
Josep Baixauli
Josep Casany Escribá
Josep Casany i Muñoz
Josep Codonyer Sòria
Josep Lacreu i Sena
Josep Lluís Recatalà Melchor
Josep Manuel Puchalt
Josep María Sánchez Tébar
Josep María Soriano Bessó
Josep Moncholí Baixauli
Josep Nacher i Ferrer
Josep Pascual Costa Bou
Josep Pujalt
Josep Torregrosa i Gómez
Josep Vicent Muñoz i Raga
Joves de la banda de música
Juan Alapont Solano
Juan Antonio Pons Alcoy

Juan Batiste Burguet
Juan Bautista Gallud
Juan Cercós
Juan Comes Nácher
Juan Company
Juan Ferrer
Juan Francisco Núñez Codoñer
Juan García
Juan José
Juan José Muñoz Poquet
Juan Martín Gallud
Juan Olmos
Juan Pons Puchades
Juan Pons Romeu
Juan Ricart Miguel
Juan Rodenes Moltó
Juan Rodenes Plasencia
Juan Romeu Cuallado
Juan Vicente
Juan Vila Vila
Juballan
Julián Beamud Tomillo
Julio Ciges Marín
Junta AMPA Lluís Vives i Ausiàs March
Junta de Ex Alumnas del Colegio de San José
Junta de la Cofradia Virgen de los Desamparados
Junta d'Exalumnes 2012-2014
Junta Directiva de La Terreta
Junta Directiva del C.I.M
Junta Local Fallera de Massanassa
Justo Pérez de Urgel, (Fray)
La comisión del 75 aniversario
La Comisión Fiestas Corpus
La Comunitat Parroquial de Massanassa
La Delegación Local de U.R.E.
La Directiva del Massanassa C.F
La Granota Sabuda
La Terreta
Lidia Peris Bou
Lluís Albert
Lluís Gómez
Lola Oleaque Bustamante
Lola Raga Casañ
Lolita Hervás Pons
Lolita Martínez Marzal
Lolita Muñoz Raga
Lorena Simón i Morellá
Lorenzo Lluch
Lorenzo Molina Ginés
Los maestros de la escuela de adultos
Lourdes García Ureña
Luis Fernando Gimenez
Luis Gimenez Arnau
Luis Hernández
Luis Leal Raga
Luis López Huerta
Luis Ortega Soria
Luis Vila
Lydia Monfort Cifre
M. B. Esqua
M. León
M. Pons

M. Raga Soto
M.ª Carme Sánchez Alonso. (professora)
M.ª Carmen Muñoz Codoñer
M.ª Elvira Mocholí Martínez
Mª Adela Codonyer Nácher
Mª Amparo Hernandez Saez
Mª Antonia Vinuesa
Mª Carmen Martínez
Mª del Pilar Bou Chirivella
Mª José Aberdan
Mª José Borrás Moreno
Mª José Fortea Ramón
Mª José Nacher Pons
Mª Luisa Martinez Teruel
Mª Mercedes Robledo Pons
Mª Morellá García
Mª Teresa Ferrer Monfort
Mafalda Lara Benítez
Mafy Jara
Magdalena Guzman
Maite V.Miravet
Manos Unidas
Manuel Català
Manuel Cervera Pomer, Teniente de Artilleria DCA
Manuel Raga Soto
Manuel Robledo Betoret
Manuel Rodenes Moltó
Manuel Tarancón
Manuela Hinnekens Min
Mara Barberán i Baixauli
Marc Granell
Mari Pura Raga Guillem
Mari Reme Navarro Alapont
Mari Trini Espinosa Casañ
Maria Adela Codonyer
María Antonia Comes Muñoz
María Berasaluce
Maria Carmen Checa Romeu
María Cervera Bou
María Consuelo Andrés López
Maria De l'Encarnació Vila Vázquez
María del Carmen Vázquez Bautista
Maria del Mar Mencheta Tello
María del Pilar Bou Chirivella
Maria Dolors Cuenca Tudela
Maria Domenech
Maria Elvira Moncholí Martínez
María Forner Llimerà
Maria Francesca Estivalis
María José Alapont Muñoz
María Josefa Candel
María Martinez Cofrade
María Martínez Ramón
María Morellá Cebrian
María Morellà García
Maria Pascual Cualladó
María Pilar Bou Chirivella
María Teresa Raga
María Teresa Rosaleny Moreno
Maribel Gutiérrez
Mariló Gradolí
Marivi Boix Orero
Marivi Ferrandis i Olmos

Marolep Opac
Massanassa Club de Fútbol
Massanassa Poble
Matilde Serrano García
Mayte Ferrer Monfort
Mayte Moncholi
Membrillo
Menjador escolar. Col·legi Lluís Vives
Mercé Estrela Tena
Miguel Alejandro [rector de Massanassa]
Miguel Angel Català Codoñer
Miguel Català Chulià
Miguel Cervera Bou
Miguel Martínez Lesmes
Miguel Pálliser
Miguel Piquer Gené
Miguel Rubio Giner
Miguel Tena Pons
Miquel Rosaleny
Miquel Vendrell i Santamaria
M ^o Consuelo Andrés López
Modesta Benach Garcia
Moisés Poyatos Benadero
Monestudi
Monica Torres
Montaraz
Montesanto Chirivella Casanova
Natalia Baixauli Paredes
Norbert Moreno
Núria Baixauli Bermell
Olaya Soria i Sánchez
Onofre Vento Sancho
Orfeo Polifònic de Massanassa
Otilia Muñoz Morellà
Otilia, Maruja, Rafa, Oti, David y Pamela
P. Capella
P. Casañ
P. Llacer
P. Pons
P.M.A
Pablo Vera [Life Albufera]
Paco Comes
Paqui Chisvert
Paqui Cuallado
Paqui M.
Paqui Martínez Casañ
Paquita Bou
Pascual Casany Muñoz
Pascual Company
Pascual Pastor Codoñer
Pascual Raga Díaz
Pasqual Alapont i "El Villano del Zorro ese"
Patricia Estruch García
Pedro Capella
Pedro Lagarica
Pedro Luís Estebán Lopez
Pedro Seguí Rodriguez
Penya "El Carro"
Penya Barcelonista de Massanassa
Penya literaria de la Societat La Terreta
Pepa Fernández
Pepa Monzó Martínez
Pepe Baixauli
Pepe Domingo Puchalt
Pepe Moncholi

Pepe Payà
Pepe Pons
Pepe Raga
Pepe y Vicente
Pepino el Breve
Pepita Olmos
Pepita Salcedo
Pilar Jara
Pilar Palacios Sánchez
Pilar Rotglá Pons
Pilar Tormo
Plácido Casañ
Projecte Esfera
Protea
Pura Alfonso Raga
Pura Raga i Guillem
Quico Pastor Alcoy
R. Moreno Vázquez
R. Peiro Nadal
Racopon
Rafa Guillem Artola
Rafa Roca
Rafael Agustin Moreno
Rafael Bordeira
Rafael Bravo Díaz
Ramón Codoñer Pons
Ramón Coscollà
Ramón Dolç i García
Ramón Draper Miralles
Ramón Gómez Cassanova
Ramón Guillem Alapont
Ramón Ortega Robledillo
Ramón Soto
Raquel Bou Aliaga
Raquel Ramón i Seguí
Reme Sargues
Ricard Vecina López
Rita Lucía Escamilla
Rosa Antonia Pons Alcoy
Rosa Bartual Oliver
Rosa Candalija Alonso
Rosa Gómez Navarro
Rosa Pelegrí
Rosa Raga i Pons
Rosana Megia
Rosario Rodenes Moltó
S. Villaplana
Salvador Barberá
Salvador Garcia i Aparisi
Salvador Nuñez
Salvador Ramón Puchalt
Salvador Seguí
Samuel Boix Heredia
Sandra i Giovanna
Santiago Rubio
Sebastià Moncholí
Secundino Gimeno Rivelles
Sergio Hernández Iranzo
Sergio Lozano i Toledano
Sociedad de Cazadores de Massanassa.
Sodoma
Solimà el magnific
Sonia Soriano Ramón
Susana Perona
Susi Marco

Teo Matamoros Serrano
Teodoro Lorente
Teresa Soria Comes
Tomàs Belaire
Tomas Calvo Navarro
Tomás Diaz
Tomeu Veler
Ton Bogaard
Tonica Moreno
Tonyi Valero Casañ
Tramoia Teatre
U dels "agüelos"
Ú que passava
V. Martínez C.
V. Pazos
V. Perpiñá
Vicent Alapont
Vicent Alonso Sáez
Vicent Arnal i Anierte
Vicent Codoñer Valentinet
Vicent Cucarella Tormo
Vicent Enric Aguilar i Almarche
Vicent Ferrer
Vicent Joan Sáez Luna
Vicent Manuel Alfonso Campos
Vicent Mocholí
Vicent Moncholí Baixauli
Vicent Moncholí Romeu
Vicent Nàcher Casañ
Vicent Peris Baixauli
Vicent Portalés Guillem
Vicent Raga Talamantes
Vicent Raga Talamantes i els seus alumnes
Vicent S. Olmos i Tamarit
Vicent Sánchez Tebar
Vicenta Collado Perales
Vicenta Moreno Sancho
Vicenta Pons
Vicenta Rubio
Vicenta Torromé
Vicente Ballester Perpiñá
Vicente Bou Vazquez
Vicente Campos
Vicente Casañ Chirivella
Vicente Ciscar
Vicente Codonyer
Vicente Luis Pascual Tomas
Vicente Manuel Alfonso Campos
Vicente Martínez Cosme
Vicente Mocholí Lucas
Vicente Nàcher Casañ
Vicente Pascual Tomás
Vicente Raga Vazquez
Vicente Raga Zacarés
Vicente Salvador Pastor Codoñer
Vicente Soler Puchades
Vicente Torregrosa
Vicente Valero Casany
Vicente Valero Montoro
Vicente Valero Porras
Vicente Vila
Xavi i Alfre
Xavier Casp
Xavó
Xelo Calvo
Xelo i Angels
Xelo Pastor

La Terreta 1917

La Terreta 1918

La Terreta 1928

La Terreta 1929

La Terreta 1930

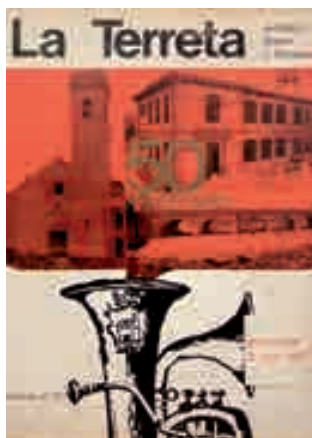
La Terreta 1931

La Terreta 1934

La Terreta 1939

La Terreta 1967

La Terreta 1973

La Terreta 1981

La Terreta 1997

14 D'OCTUBRE DE 1957: VALÈNCIA BAIX L'AIGUA

El dia 14 d'octubre de l'any passat es van complir 49 anys d'un dels esdeveniments valencians més impactants de mitjan de segle XX: la riuada del 1957.

Les fortes pluges acumulades als dies 13 i 14 d'octubre a la conca mitjana i baixa del Túria va provocar dues crescudes, una de matinada i la segona a les dos del migdia que fou la que va fer que el riu es desbordara i afectara tant a la ciutat de València -recollint al llarg del dia 14 125,1 l/m², 90 d'ells en poc més de 40 minuts-, com a altres municipis propers com el nostre, ja que es desbordaren els afluents del Túria, els barrancs i les ramblas que desemboquen en ell.

Són notables els litres acumulats en localitats com Picassent (211 l/m²), Lliria (225 l/m²), Xelva (217 l/m²), Villar del Arzobispo (235 l/m²), Ademús (110 l/m²), Altura (200 l/m²), Begís (140 l/m² en una hora) o Vinaròs (169 l/m²).

A la ciutat de València, la pluja acumulada va arribar a superar els 3 metres d'altura en diferents punts de la ciutat i va afectar a nombrosos edificis, va arrossegar tot allò que es trobava al seu pas: persones, animals, etc. El districte de Natzaret va quedar totalment aïllat de la resta de la ciutat i la gent de Campanar es refugiava als teulats. La pluja

▲ Imatge 2 Portada del periòdic La Vanguardia. 15-10-57

torrencial d'aquells dos dies va acabar amb la vida de moltes persones –oficialment unes 80- entre elles la gent que malvivia a l'actual vell llit del Túria i que es trobava vivint allí per la manca de recursos econòmics i que no figurava ni als censos ni a cap lloc.

En molts edificis de la ciutat encara hi ha cartells i marques on es pot llegir: *Fins ací aplegà la riuada*. Però, aquestes marques també es poden trobar en domicilis particulars de les localitats que es van veure afectades per la riuada.

La catàstrofe a la ciutat era de tal magnitud que l'Exèrcit actuà en la ciutat i des d'Alcoi, Conca, Alacant, Castelló i Albacete s'envià pa a València. Des de Sueca, Cullera i Gandia s'enviaren queviures i barques per a cooperar amb els treballs de salvament. Madrid i Barcelona també es solidaritzaren i enviaren carn congelada.

Els danys foren quantiosos, els magatzems quedaren negats i va afectar inclús a la maquinaria dels periòdics de *Las Provincias* i *Levante* que va quedar impossibilitada per l'aigua. Per a què no es tornara a repetir un fet d'aquesta magnitud es va decidir pel "Pla Sud" que va desviar definitivament el Túria pel sud de la ciutat inaugurat el 19 de gener de 1972.

La riuada va canviar per sempre la ciutat de València, l'Horta Sud, Massanassa i totes les persones que la van viure en primera persona. Aquest episodi és sovint recordat, encara a dia de hui, de forma traumàtica, per la por dels qui la van viure en primera persona.

▲ Imatge 1. Altura dels diferents carrers de la ciutat de València.

Maria José Alapont Muñoz

L'ARQUITECTE VALENCIÀ DE NOVA YORK

Rafael Guastavino Moreno (València, 1842 – Baltimore, 1908) és, sense cap dubte, el primer arquitecte valencià en traspasar fronteres, arribar als Estats Units i fer-se un nom com a arquitecte pel seu sistema que revestia les voltes amb rajoles i capes de morter. La Guastavino Company va marcar una gran època constructiva als Estats Units. Allí, a Guastavino se'l coneix com "l'arquitecte de Nova York" per tindre més de 1.000 edificis que compten amb aquestes voltes i cúpules.

Guastavino tenia una patent el *Guastavino System*. Es tractava de la volta de rajola vista, d'antiga tradició arquitectònica mediterrània –també valenciana i catalana– que consistia en revestir grans voltes amb rajoles i capes de morter i que ELL havia millorat. Realment, estava venent una arquitectura sòlida i ignífuga, molt important per a les construccions d'aquell moment, ja que després dels incendis de Chicago al 1871 i

▲ *Rafael Guastavino portrait*

de Boston al 1872, s'estava cercant noves tècniques que foren incombustibles; el ferro fou una i l'altra fou el *Guastavino System*.

Va nèixer a la ciutat de València al març del 1842 al carrer Punyaleria (actualment la Plaça de la Reina) i era rebesnét de Juan José Nadal, qui fou responsable de la direcció de la primera fase de l'església de Sant Jaume de Vila-real.

Es va formar com arquitecte a l'Escola de Mestres d'Obra de Barcelona on tenia família (el seu oncle Ramón Guastavino) durant la dècada de 1860, sent deixeble d'Elies Rogent i Joan Torras i Guardiola. A Catalunya, molts edificis encara porten la seua empremta, com la Fàbrica Batlló o el Teatre la Massa (a Vilassar de Dalt).

El 26 de febrer de 1881 i als 40 anys, Rafael Guastavino arriba a Nova York deixant enrere l'estafa amb pagarés que va fer per no tindre prou diners per emprendre el viatge. A Nova York i sense saber l'anglès, se'n va amb el seu fill xicotet Rafael, la seua amant Paulina Roig i les dos filles d'aquesta. La seua

▲ *Oyster Bar Restaurant*

▲ Estació abandonada del Metro de Nova York, City Hall

dona Maria Francisca, filla adoptiva del seu oncle i a qui va deixar embarassada i amb qui es va casar a Barcelona, se'n va anar a l'Argentina amb la resta dels seus fills i mai més es tornaren a veure. Ja al nou continent, va guanyar el concurs per construir l'edifici del Progress Club de Nova York, fet que el va donar a conèixer a la zona. Per tal de fer veu-

re l'efectivitat de la seua patent, al 1883 compra un solar a Connecticut on construeix dos cases amb volta de rajola vista i les crema, sent la premsa convocada qui va donar testimoni. L'èxit arriba quan Guastavino construeix les voltes de la Biblioteca Pública de Boston (1889), dels arquitectes *McKim, Mead & White*. El seu sistema va agradar per ser barat, ràpid

de construir i, el més important, ignífug. Va crear la companyia *Guastavino Fireproof Construction Company* centrada en la construcció d'aquest tipus de volta. Pràcticament totes les voltes de pedra de les esglésies nord-americanes construïdes entre el 1890 i el 1940 són de la firma Guastavino. El llegat de Guastavino es pot veure en molts edificis emblemàtics nord-americans com: el *Grand Central Oyster Bar*, el *Great Hall d'Ellis Island*, la *Grand Central Terminal*, el pont de Queensboro, el *Carnegie Hall*, el Museu Americà d'Història Natural, la Catedral de *Saint John the Divine*, l'església de *Saint Bartholomew*, el Museu Natural de Washington D.C, la *Wolfgang's Steak House*, i moltes més.

Els últims anys de la seua vida els va passar a Asheville, Carolina del Nord. El seu fill Rafael Guastaviano Expósito (Barcelona 1872 - Long Island, 1950) va continuar el treball encetat pel seu pare, però la demanda de sostres plans va fer que el treball minvara cada vegada més fins la liquidació de l'empresa al 1962. Es va fer donació dels seus arxius i dissenys al *Catalan Archive of Art and Architecture* de la Universitat Columbia de Nova York.

Maria José Alapont Muñoz

▲ Guastavino sobre un dels seus arcs de rajola

DON JOSEP ALBA, "PARE" DELS FUNDADORS DE LA COOPERATIVA DE VIVENDES POPULARS, DE CONSUM, DE L'ESCOLA LA FLORIDA, I DE CAIXA POPULAR

En este centenari de LA TERRETA trobe oportú fer un recordatori d'una de les persones més influents en la Massanassa d'aquests darrers 100 Anys : don Josep Alba.

L'avinguda més ampla i moderna de Massanassa porta el nom de don Josep Alba, rector que fou de la parròquia de Sant Pere entre els anys 1950 i 1978. A la seua mort, vint anys després, en estes mateixes pàgines de LA TERRETA (1998) se publicaren articles i relats que rememoraven la seua admirable activitat pastoral.

Convide a la lectura d'alguns dels paràgrafs d'aquells escrits, com un resum dels trenta anys viscuts entre els massanassers, i que el convertiren en un personatge mereixedor del carrer que el poble li dedicà en els anys 90 del passat segle. Després, entraré a explicar la relació de don Josep amb estes quatre experiències cooperatives, entre les més destacades del cooperativisme valencià dels darrers cinquanta anys.

Francisco Escrivà, vicari en Massanassa (1958-1961) : "Els primers contactes que vaig tindre amb ell, va ser quan recent ordenat sacerdot, vaig ser destinat a Catarroja en 1957, en les reunions de

l'Arxiprestat. En eixes reunions Don Josep destacava per la seua paraula intel·ligent i de pau tractant sempre de traure-li fruit a la reunió.

Recorde com a anècdota que un dia, vingué a veure'l D. José Vila, primer consiliari de la JOC , i després coordinador de tots els moviments juvenils d'Acció Catòlica, per a proposar-li ser consiliari de la Joventut Agrícola Rural d'Acció Ca-

tòlica (JARC), i hagué d'anar a buscar-lo a la marjal. Això era una indicació de la seua preocupació i interès pels problemes reals del poble.

Al nomenar-lo a ell consiliari de la JARC, jo estava en Sant Antoni de Catarroja i hagué d'anar a Massanassa a ajudar-lo com a vicari, durant poc més de tres anys. Vaig notar en ell una actitud d'humilitat, pobresa i preocupació per les persones i coses del poble.

Ramón Coscollà: La primera nota que sorprenia de la seua forma de ser era la *humilitat*. Don Josep va ser tota la vida un home molt humil, a exemple del seu Mestre. En els anys cinquanta, quan encara ser rector suposava un gran prestigi social, inclús posicions de poder per la situació sòcio-política de l'època, la seua actitud era justament la contrària : la de un home senzill del poble, sense privilegis de cap classe. Amb tots parlava, amb tots es feia, però les seues preferències anaven sempre cap als senzills.

Però ademés, no fugia del treball físic. Recorde en la construcció de la "nova església" com treballà durament com a peó d'obrer. No només organitzava ▶

▲ Pasacalle por la calle de Valencia en comuniones.

la construcció, que ja era treball, sinó que treballà en la feina més dura i humil.

Altre aspecte característic de don Josep va ser el seu *arrelament a la terra*, l'amor al País Valencià en tots els seus aspectes: llengua, cultura, terreny físic, patrimoni artístic, història, etc.. Recorde com em sorprengué, sent un xiquet i en una època en que tot l'ensenyament era en castellà (1955), en anar al catecisme de la primera comunió vostè ens explicava en valencià i com en anar a confessar-nos i començar en castellà, vostè ens deia que ho podíem fer en valencià.

Pepita Olmos: Quan veia entrar a l'església a algú que no solia freqüentar-la, l'acollia amb les seues maneres senzilles i humils i el seu somriure bondadós. A mi personalment em va fer molt de bé, sobre tot espiritualment. Em va treure de les meues pors, m'ajudà ser mare i esposa, en va estimular quan m'enfonsava

Vicent Moncholí: ¡La seua bonhomia! I vot de pobresa que va exercir, fou exemple d'humanitat. Mai estigueren lluny del poble aquells que por motius de treball hagueren d'emigrar i saberen d'ell per mig de l'Aleluya i les felicitacions

que don Josep els enviava per Nadal. La seua parròquia va estar oberta a tota classe de moviments basats en la solidaritat i la tolerància del ser humà.

Josep Casany i Muñoz: Quan el buscàvem, allí estava, on els necessitàvem, allí acudia; per altra part el seu vessant d'home savi, prudent i allunyat de dogmatismes o exclusions, compromès amb la cultura de la nostra terra. La seua estima per la llengua, els seus coneixements i l'ús quotidià que feia del valencià eren evidents. Tant evidents, com el prestigi que tenia entre els capellans valencians: tots els professors de religió amb qui jo parlava el coneixien, el respectaven i l'estimaven.

Francesc Lopez: L'abadia era la casa de tots (sobretot dels pobres), els seus pares tan humils, la seua germana Consuelo, amb un somriure innocent i bondadós, mai tingueren res propi, es mantingueren pobres fins a la mort

Julio Ciges: Quan en el curs 1972-1973 m'enviaren a Massanassa com a Diaca, vaig compartir amb don Josep tot un any d'autèntic aprenentatge ministerial. Fou un any de llargues converses, d'intensos moments de pregària, de compartir moltes preocupacions profundes.

¡Amb quina cura preparava les reunions arxiprestals!. ¡Amb quina empena organitzava reunions de sacerdots!. És lògic que fora ell un dels responsables de l'Assemblea Diocesana del Clero i, com a conseqüència, se l'elegira Vicari Episcopal. És natural que, després, se'l nomenara Delegat Episcopal del Clero i que, inclús ja retirat, continuara organitzant reunions setmanals amb un grup de rectors. Certament don Josep ha deixat empremta en molts seglars i en molts sacerdots d'aquesta Diòcesi.

Josep M. Soriano Bessó: I això explica que, des de fa ja dos anys, s'estiga arplegant documentació de tot tipus per a publicar un *llibre* que arplegue la biografia de don Josep, descrivint tota la seua enriquidora i ampla trajectòria pastoral

ELS "FILLS" DE DON JOSEP REMOUEN ELS COOPERATIVISME VALENCIÀ

Abans d'entrar en l'explicació d'esta "paternitat" atribuïda a don Josep, vull fer una breu menció a la forta vinculació que també va ell mantindre amb els directius de la Cooperativa Agrícola de

Sant Pere de Massanassa. Justament en els anys de les dècades 60 i 70 del segle passat, foren els moments en que l'equip liderat per aquell home visionari que fou Pepe Raga "el peno", potència les seccions de maquinària, de crèdit, de subministres i comercial, que tant ajudaren en el quefer professional dels llauradors massanassers d'aquells anys.

Entrem ara en una visió geogràfica més ampla del cooperativisme. Don Josep, en els cinc anys (1958-1963) que feu de consiliari de la JARC, orientà els joves cap a actituds de servici i de compromís per a la transformació i millora dels seus pobles. Els joves d'Acció Catòlica deixaven d'estar al servici del rector o del vicari per atendre aquelles atencions tradicionals de la parròquia, i es convertien en dinamitzadors dels canvis educatius que tant necessitava la joventut d'aquells anys.

L'any 1968, cinc joves de Catarroja, Masanassa, Beniparrell, Quartell i Alaquàs,

que abans del seu casament havien estat en esta militància de la JARC, imbuïts de les idees transformadores i de compromís que els havia inculcat don Josep, es varen constituir en un equip de professionals per a la gestió de la **Cooperativa de Vivendes Populars**. Començaren a organitzar a famílies que preferien la fórmula cooperativa per a l'adquisició de la vivenda, a preus molt més reduïts dels que oferien els promotors immobiliaris. Al llarg de la dècada dels anys 1970-80 a molts dels pobles de la comarca de l'Horta i barriades de València es varen construir finques de la Cooperativa de Vivendes Populars, convertida al cap dels anys en la líder del sector cooperatiu valencià de vivendes. A Massanassa, per exemple, entre els anys 1970 i 1978 es varen construir 200 vivendes, de les més de 2.000 que promogué la Cooperativa de Vivendes Populars, en cinc finques situades als carrers de Torrent, Ausiàs March, Alqueria de Sòria, Jaume I i Sèquia de Favara. Anys després, el mateix equip professional va promoure al voltant de 30 vivendes

unifamiliars, també en règim cooperatiu, en una part de l'avinguda que, al cap dels anys, acabà denominant-se de don Josep Alba.

L'any 1970, els integrants de l'equip professional gestor de la Cooperativa de Vivendes Populars tingueren oportunitat de conèixer les cooperatives de Mondragón, i varen prendre el compromís d'ampliar la seua atenció promotora cap el cooperativisme de Grup, en base al Treball Associat, seguint el model d'aquella admirable experiència basca. Inicialment, però, orientaren la seua activitat cap a les iniciatives en el sector cooperatiu de l'Ensenyament (Escola Comarcal, Escoles de F.P. Agrícola de Catarroja i Beniarjó). Quan els funcionaris del franquisme, després d'una obsessiva prohibició que durà tres anys, deixaren que l'equip de professionals poguera organitzar-se com a cooperativa de Treball Associat, varen crear en 1974 la cooperativa Cooperativa Industrial de Serveis-*Coinser*.

I en novembre de 1975, atenent a eixe compromís adquirit de promoure el cooperativisme més enllà del sector d'ensenyament, dos membres de l'equip *Coinser* deixen els seus compromisos en l'activitat immobiliària, i amb el recolzament dels seus companys junt amb un grup de joves d'Alaquàs, decidixen iniciar l'experiència de la cooperativa **Consum**, amb una primera tenda a Alaquàs i mesos més tard amb una segona a Catarroja. Després de conèixer les experiències cooperatives de consum europees, partixen d'una clara i definida voluntat de generar un creixement ràpid en altres poblacions valencianes. A Massanassa l'apertura de la tenda no es va produir fins l'any 2010.

L'any 1977 inicia la seua activitat **l'Escola la Florida** també promoguda pels socis de *Coinser*, i amb el seu suport econòmic i el del Fons Educatiu de la Cooperativa de Vivendes Populars, que venia nodrint-se amb el un per cent del cost de cada vivenda que aportaven els socis a l'adjudicar-se la propietat davant el notari. Dos anys abans, quan inicien la búsqueda d'un solar a on ubicar el centre de Formació Professional, don Josep Alba els posa en contacte amb el rector de la parròquia San Carlos que, des de feia uns pocs anys, venia funcionant en un local precari de la barriada de la Florida d'Albal. Com que el rector no disposava de diners per a construir l'església, en un solar que la parròquia havia rebut de l'herència d'una feligresa, don Josep propicià un acord: que els cooperativistes de *Coinser* pagaren el cost

de la construcció temple, a canvi de la ubicació de l'Escola en la resta del solar. A eixos efectes s'acordà crear un Patronat Educatiu Inter parroquial, amb la denominació *Escola de Formació Professional la Florida* per la barriada, i presidit inicialment per don Josep, com arxipreste que era des de feia uns anys. Els cooperativistes de *Coinse*, però, posen dos condicions: primera, que en la junta del Patronat n'hi haurien representant elegits pels pares, pels professors, pels alumnes, i per les cooperatives i les empreses col·laboradores del centre educatiu; i segona, que ni el arquebisbe ni l' arxipreste per delegació, tindrien el dret de "veto" davant les decisions del Patronat, com era habitual en tots els estatuts dels Patronats existents. Don Josep ho trobà molt raonable, i acceptà el repte de convèncer als dignataris de la cúria diocesana.

Mentre es redactaven els projectes del temple i del centre educatiu, s'habilitaren de manera provisional unes aules en la nau que acabava de deixar lliure la família Pons-Importaco en Beniparrell. Però tot quedà parat quan el molt il·lustrat alcalde que tenien aquells anys en Albal els comunicà que "mai en la vida autoritzaria ell en el seu poble una escola promoguda per eixos cooperativistes demòcrates i rojos". Solució?: abandonar el pacte amb la parròquia. De manera urgent se buscà un solar en Catarroja, on l'alcalde se mostrà molt favorable a la proposta educativa. Potser molts

pocs lectors sàprien que poc després, en la resta del solar de la Florida que no arribà a ocupar l'església, va estar funcionant durant uns anys una discoteca. Una manera molt peculiar i atàvica d'atendre l'educació de la joventut d'Albal.

El nom del Patronat ja no canvià, donada la proximitat de la barriada. I l'any 1986 el centre deixà de ser un centre eclesial per a convertir-se en una cooperativa d'ensenyament. Actualment l'Escola La Florida està considerada la més important de totes les cooperatives d'ensenyament valencianes, i la segona de l'estat espanyol després de la Universitat de Mondragón.

Ja hem dit que els cooperativistes de *Coinser* volien seguir les pautes dels cooperativistes bascos de Mondragón. Aquelles cooperatives havien creat la Caja Laboral Popular-Lankide Aurraskia amb la finalitat d'atendre les seues necessitats financeres, i el mateix es varen plantejar fer ací al nostre País els professionals de la Cooperativa de Vivendes Populares, que ja portaven entre mans multitud d'iniciatives cooperatives, com ja hem detallat en els casos de Consum i l'Escola la Florida.

Al temps que dedicaven atencions a posar en marxa noves cooperatives, i a establir contactes amb cooperatives ja en funcionament, després de fer inacabables gestions varen aconseguir que els Banc d'Espanya els autoritzara

la creació de la Cooperativa de Crèdit Popular, que poc temps després passà a denominar-se **Caixa Popular**. Ubicada en Alaquàs la primera oficina, la cooperativa anà paulatinament expandint-se per poblacions de la comarca de l'Horta, i per les comarques de la Vall d'Albaida, La Costera, La Safor, el Camp de Morvedre, les dos Riberes, el Camp de Túria, barriades de la ciutat, i darrerament per la comarca alacantina de l'Alcoià. A Massanassa la seua activitat arribà al carrer de Sant Miquel l'any 1994.

Més de cent trenta cooperatives valencianes mantenen la seua vinculació amb este banc cooperatiu. Després de la vergonyosa desaparició de les entitats financeres valencianes, este banc cooperatiu s'ha convertit, juntament amb altres huit Caixes Rurals de caràcter local o comarcal, i amb la Caixa d'Estalvis d'Ontinyent, en les úniques referències financeres de l'economia valenciana.

Don Josep abans de morir, en 1998, i després del incansable treball pastoral que va dur a terme en parròquies i en la vicaria episcopal que li assignà l'arquebisbat, va poder comprovar com havia germinat aquella llavor educativa i evangelitzadora que, des de la consiliària de la JARC, havia sembrat en aquells joves dels pobles de l'Horta.

Josep María Soriano

EL RETROBAMENT

▲ Foto d'amics, 1961-2011 (exposada en la Biblioteca en Octubre, 2016)

La vida juvenil, en qualsevol de les seues etapes, és una època complicada de viure. Els ràpids canvis somàtics, propis de l'edat, influeixen sobre una estructura mental, encara en formació, exigint una continuïtat i permanent adaptació del seu món referencial. Els afectes, les creences, les relacions de convivència... Tot es veu sacsejat. I tot cal adaptar-ho una volta darrere d'una altra. La realitat subjectiva s'aprecia en moviment i sense cap referència consistent. Les trivialitats no existeixen i tot es viu d'una manera extrema, desconcertant i agressiva.

En eixe context, a penes esbossat, els lligams d'amistat amb altres joves, carregats amb els mateixos problemes, comporten una ajuda decisiva en el llarg procés de maduració psicològica. El grup d'amics, la *pandilla*, la colla, és una mena de matalaf que esmorteix els dolorosos efectes que, per la immaduresa juvenil, produeix qualsevol conflicte per trivial que siga.

Com a resultat, les relacions que van forjant-se al llarg d'estos anys a l'interior del grup, entrelligades per un munt de vivències compartides, es viuen

d'una manera tan ferma com intensa. Anys després, l'entrada en la vida adulta va afluint, lenta però constantment, aquells vincles per falta d'ús. I tot un feix d'experiències passades i compartides van difuminant-se entre la pols que el temps va dipositant en la memòria.

A nosaltres ens va passar com a tots: la nostra relació, sense haver-la tallat mai –la societat La Terreta té molt a dir en açò–, va patir un refredament com a conseqüència dels requeriments i obligacions de qualsevol vida adulta.

Fins que a Tonto se li va ocórrer una idea tan senzilla com encertada: retrobà una fotografia juvenil feta en Catarroja –la que encapçala este escrit–, i ens cridà per a repetir-la cinquanta anys després. Ni estem tots, ni sabem qui la va fer, ni on anàvem ni per quina raó estem tan guapos –en l'altra no hem eixit igual–. Tant se val, d'aquest encontre va nàixer un esmorzar, cridarem els qui faltaven en la foto i en programarem un altre. I així, a més de confirmar el poder aglutinador d'un bon menjar, sempre coordinat per Pep Cortés, ens retrobem en animada tertúlia de tant en tant.

I jo, en la taula, em veig rememorant algunes d'aquelles característiques que recordava, admirava o envejava de cadascun d'ells: la diabòlica destresa de Ximo, Berna i Cortés ballant el *rock and roll*, tot un plus a l'hora de fer noves amistats; les habilitats futbolístiques de Domingo, Crehuà, Juan i Manolo demostrant el seu domini i sobrietat sobre camps sembrats de cudols bruts de fang; la bonhomia i fidelitat de Manolo Gómez, sempre disposat a deixar-se guanyar al billar pel seu millor amic; les personalitats tranquil·les, assossegades i enllestides de fina ironia de Norbert i Jose Luis; els coneixements musicals i instrumentals de Paco Martínez millorant, encara més, la mítica Català; el tracte sincer, natural i espontani de Gustino i Paco, sempre disposats a continuar la festa, i la companyia, uns minuts més; la intel·ligència profunda de Pep Císcar i la seua conversa repleta d'humor –salutacions per a Casi–; la capacitat aglutinadora de Tonto, tan evident a hores d'ara; el sacrifici d'Andreu, etern conductor del *gordini*, sense importar-li el cansament ni el que passava al seu darrere; i la companyia de Miguel, als capvespres de la Plana, quan ell treballava a la refinaria i jo a l'institut de Vila-Real.

En la conversa apareixen llocs que ja no estan: "el cinematogràfic", "el pisito"...; vehicles extingits: "la lambretta...", "el gordini..."; pobles que prometien aventures, *Cullera*, *Benidorm*...; partides nocturnes de pòquer amb molt de riure i poc sopar; vetlades en la cambra de Ximo: nits senceres de llampecs musicals empresonats en vells cercles de vinil.

I fotos, moltes fotos; històries congelades d'un instant que havien escapat entre els badalls d'una memòria fragmentada i que ara reviscolen a la recerca del seu lloc en les rememoracions.

A poc a poc, un enorme ventall de records amagats darrere d'una boira espessa de cinquanta anys de grossor, guaita entre el fum adornat amb els complements que cadascú recorda. Grapats de vivències col·lectives van polint-se tamisades i enriquides per una multiplicitat de visions subjectives.

Als que vivim fora, estos encontres, ens permeten trobar-nos més sovint amb

altres amics que, si ve no formen part de la pena, sí que ho fan de la nostra història personal. Per la meua part, torne a saludar, entre altres persones que conec des de sempre, als meus companys de tennis, els dos Peps i Paco, amb els quals vaig aprendre a patinar per aquelles pistes de terra roja esquivant algun que altre clot sempre a punt de fer-nos la punyeta.

Cosa important, les dones estan contentes: Tonica, Vicen, Mila, Maria José, Maruja, Mari (de Massanassa), Mari (de la Malva-rosa), Susy, Beni, Antonia, Mari (d'Alfagar), Fina, Estela, Pilar i Maribel. I tenen motius: no sols pel sopar anual de tots junts; sinó perquè, de tant en tant, perden de vista unes mosques desfeinades que volen per tota la casa sense saber ni on van ni perquè no mamprenen alguna cosa de profit.

Ja en el camí de pujada, torna a aparèixer aquell matalaf protector per a dir-nos que la pendent no sembla tan empinada i que, malgrat els entrebancs

que la vida ens va deixant, no ens podem queixar. Que ha valgut la pena. I que se'gueix valent la pena.

És complicat parlar dels quinze, vint o vint-i-cinc anys sense fer-ho amb un subtil toc de nostàlgia. Tal volta no he pogut evitar-ho, però no era eixa la meua intenció. La nostàlgia sempre ve banyada amb una pàtina de tristesa i no vull transmetre cap sentiment ni remotament paregut.

A Pep Císcar i a Manolo Gómez, ja no els tenim per ací; i tampoc a Carlota. Però tots ells són part important dels nostres esmorzars, de les nostres converses, dels nostres records, de la nostra estima.

I de la nostra vida.

Pep Casany

EL BARRANC

Aquest text apareix al meu llibre La cambra insomne (edicions 3i4, 1992, premi Antoni Bru de narrativa d'Elx. També pot trobar-se una selecció d'algunes pàgines al llibre Àncora del temps. Antologia de dietaris actuals, a cura de Joan Borja. Edicions 3i4, 2013). Tret d'alguna petita variació el text és idèntic al que fou publicat.

19, juny, 1987

Divendres, dinou de juny. Avui, m'havia proposat anar al barranc, posar-me unes sabatilles i una samarreta vella, i emprendre pel seu llit una curta aventura, un viatge a peu, com vaig llegir que Josep Pla recomanava als joves. Al capdavant, però, no hi aniré. Encara que som a les portes de l'estiu, el dia és trist i sembla baixar com una cendra finíssima, plovisqueig que és i no és, ximxim que inicia la vesprada. Em sent estrany i estranyament sent el pas de les hores. Potser avui és un d'aquells dies que són bons per a escriure i és recomanable el lent ofici de l'orfebre. Fins i tot el temps sembla escoltar-se en el silenci: ¿no oiú?, acaba de caure ara el darrer gra del rellotge d'arena. M'aboque a la barana del barranc i veig un grup de xiquets que juguen i es tiren pedrades. De segur que és una escaramussa fronterera. Massanassa i Catarroja han sabut molt d'açò al llarg de la seua història i potser aquest efímer combat que ara contemple es troba pròxim a extingir-se. Tots els nostres costums semblen abocats a desaparèixer i sembla lògic que aquest de trencar-li el cap al veí no pugui salvar-se.

A l'altra banda del barranc, cap a Paiporta, un altre grup de xicots intenta salvar una pilota de futbol que ha caigut

a l'aigua. Darrerament ha plogut un poc i encara que el barranc no n'és ple del tot, l'aigua va de vora a vora, bruta i plena d'andròmines, amb aquell color fangós que la caracteritza. Quan el nivell de l'aigua és prou alt, i les seues ones quasi arrapen les baranes del pont, una esgarrifança comuna els recorre a tots: "Ve barrancà! Ve barrancà!". Aquest és el crit tan temut. I el pont s'inunda de gent que, apressada, corre a veure on arriba l'aigua, i els uns als altres es pregunten si continuarà plovent, que què ha dit l'home del temps, que si la riuada del 57, que com va el riu. I molts xiquets, moltíssims, van a veure la festa, que això és per a ells, sobretot festa, com una imatge enlluernadora d'un món que se'ls ofereix i que a poc a poc descobreixen, com en una aventura on el perill no existeix i encara menys el fantasma de la tragèdia.

Els veig de lluny, agafant una canya amb el propòsit de rescatar la pilota per continuar el partit. Plou, i el plovisqueig és com una teranyina, com un vel que m'emboirina els ulls. Són alumnes de l'institut –encara algun d'ells duu pantalons curts– i segurament juguen entre classe i classe. De vegades, però, prefereixen anar barranc amunt i arribar fins a Paiporta, com una excursió plena de suggeriments i d'inesperades troballes, mentre, de tant en tant, llancen pedres a l'altra riba del barranc i s'amaguen per si de cas aquell home de la bicicleta –de poc no li han pegat!– els descobreix.

A la Cova de la Calavera en restaran d'altres. En realitat la cova no és tal cova, sinó senzillament un dels amagatalls existents entre les canyes i la riba del barranc, on se celebren reunions quasi secretes sotat la mirada màgica de les conques buides dels ulls de la

calavera, que no és més –i ja és prou que el cap d'una vaca. Sota aquesta ancestral vocació tindran lloc les primeres converses, els primers cigarrets, les primeres històries de l'ofici de viure, i com un ritu que ara s'enceta, els primers desvaris filosòfics –o si de cas d'una filosofia eròticament primitiva– entorn del món més estrany de tots: el de les dones.

Privat de grans muntanyes, d'agudes serralades, del mar i els seus esculls, de turons o boscs fertoges, Massanassa se'ns apareix com un poble que no incita massa al viatge aventurer o a una possible història màgica. Sols la mítica Albufera sembla complir aquest paper. El barranc és una porta, un camí pedregós i nausebund de vegades, com pertoca als perillosos viaranys de les llegendes, on tot és possible.

Potser qualsevol ens hi trobarem el gegant negre que viu al proper Palau de Ningú-em-veu (de la rondalla d'Enric Valor), o algun buscador de tresors ocults recitant la salmòdia de pertoca. Potser trobarem l'amagatall d'algun encisador o el fantasma de l'agermanat Bertomeu Fortea, fugint dels mascarats. Fins i tot, algú, amb més sort, pot descobrir el lloc recòndit on el burro que transportava els famosíssims Corporals de Daroca es va detenir per canviar la trajectòria del seu viatge. Veig ara, però, que la pluja s'ha deturat i els núvols fugen, potser quasi com nosaltres, de pressa. Quan me'n vaig, ja de lluny, com dues ombres abraçades, una parella es besa al banc del costat del pont. Prompte eixirà el sol. Ja quasi som a l'estiu.

RAMON GUILLEM

LA FIESTA

LA NATURALEZA PARADÓJICA DE LA FIESTA MODERNA

Antonio Ariño | *Universitat de València*

Cumplir 100 años, como sucede en 2017 con La Terreta, debe ser motivo de celebración singular. La Terreta es patrimonio cultural de Massanassa. Con este motivo, quiero dedicar esta reflexión sobre la fiesta moderna a dicha conmemoración.

En las pequeñas comunidades rurales donde la mayoría de los seres humanos han vivido a lo largo de la historia, las fiestas construían el orden del tiempo social (el calendario), interrumpían las rutinas y tareas cotidianas, y, al concentrar a las gentes del lugar en un único espacio, producían una experiencia de comunidad.

Los forjadores de la sociedad moderna, industrial y capitalista, guiados por la ética del trabajo como vocación y por la maximización de la ganancia, pensaron que tales celebraciones distraían del trabajo, constituían un trastorno intolerable en el venturoso camino del progreso -en suma, que las fiestas eran un mal y que "del mal, el menos"- y se aplicaron con ahínco al incremento del número de días laborables. Imaginaron centros urbanos donde a su entrada ya no habría aquella seductora leyenda medieval de "la ciudad hace libres", sino esta otra: "el trabajo es la obligación santa que Dios mismo escribió en la frente del hombre". Y el residual espacio dejado al tiempo libre se ocuparía con la concentración de diversiones en eventos mercantiles denominados ferias, exposiciones, olimpiadas o con la industria del entretenimiento y los parques temáticos.

La gélida escarcha de este puritanismo anti festivo azotó Europa durante algún tiempo. Pero hoy nuestros pueblos y nuestras ciudades mediterráneas y de raigambre católica siguen teniendo fiestas vigorosas y se entusiasman con vibrantes acontecimientos lúdicos. Es verdad que los cambios demográficos y socioeconómicos han transformado su fisonomía, pero no por ello se han desnaturalizado.

La fiesta actual es, ante todo, un ambiente. En las sociedades plurales, fragmentadas en clases y categorías

sociales, transidas por el proceso de individualización, la fiesta es un clima, un nicho ecológico, efímero pero cíclico, sin límites temporales y espaciales claramente delimitados, que permite a los sujetos entrar y salir del mismo sin conflictos. En ella no hay lugar para el aguafiestas. A nadie obliga y a todos invita. Cada cual selecciona, con su grupo, con su red, con sus agrupaciones más o menos híbridas y blandas, las formas y momentos de su implicación. Quien no quiere interrumpir su ritmo de vida cotidiana y desconectarse de las rutinas, puede hacerlo sin graves trastornos; y a quien la fiesta y sus tumultos le resulten opresivos, le queda la opción de aislarse o salir de la ciudad.

La fiesta actual está administrada y manufacturada burocráticamente. Los poderes locales destinan partidas del presupuesto, equipos de funcionarios y especialistas, a la programación y organización de los festejos. Pero, a su vez, difícilmente lograrán arraigar los actos programados, si no existe un amplio tejido asociativo de base, cuyos afiliados viven para su organización y celebración durante todo el año. Esta participación masiva, estructurada en asociaciones de funcionamiento democrático, constituye un requisito ineludible de la fiesta implantada.

La fiesta moderna combina, con una rara habilidad, festejos innovadores y ritos tradicionales. Una verdadera fiesta es una institución generadora de espontaneidad, por ello hay que afirmar rotundamente que no hay auténtica fiesta sin espacio para la libertad y la creatividad. Si un riguroso protocolo rige los actos, sin margen para salirse de ellos, estaremos ante una ceremonia, pero no en una fiesta; si un reglamento estricto marca roles, dicta las palabras que han de ser dichas, los gestos y movimientos a realizar, estaremos ante un ritual, pero no en una fiesta. Sin embargo, con el mismo énfasis hay que mantener que en el corazón de toda fiesta habita el ritual y la ceremonia, la tradición. Algunas de ellas tienen el privilegio de ser portadoras de un rico patrimonio cultural, con manifestaciones folclóricas como danzas, leyendas, represen-

taciones, figuras, símbolos o imágenes sagradas. Entonces, los pueblos que las celebran se sienten instalados en una historia profunda, seguros de sus raíces, proyectados hacia un futuro en el que tradición e innovación se combinarán creativamente.

Cuando un pueblo o una ciudad gozan de una fiesta de honda raigambre condensan en ella lo más sublime de su patrimonio cultural y de vez en cuando, o cada cien años, como en las solemnes fiestas de un centenario, celebrarán el gozo que supone sentirse conectados, en medio del furor y la agitación del cambio histórico, con las generaciones pasadas y con las todavía no nacidas. En definitiva este es uno de los principales papeles que cumplen los centenarios: servir de conectores intertemporales, intergeneracionales, para una comunidad.

Pero la fiesta moderna, además, mantiene intactas otras virtualidades milagrosas: su esencia sigue siendo la transgresión paradójica (es una institución generadora de espontaneidad que interrumpe la duración para reconfortarnos con ella) y la transgresión metafórica (dice en la práctica aquello que no sabríamos expresar con palabras). La proliferación de símbolos, de ornamentaciones, de olores y músicas, la invasión de todos los sentidos que procura la fiesta no tiene más fin que pregonar a los cuatro vientos los anhelos, suspiros y esperanzas que nos mueven y que no sabríamos decir de otra manera.

Con todos estos ingredientes amasa la fiesta moderna su identidad. Y aún habría que añadir que justamente es en esta sociedad moderna (o posmoderna) donde se revela con mayor sorpresa su más extraña cualidad: organizar pautas comunes de acción a pesar de, gracias a y con, la diversidad. Siendo en gran medida irreductibles las diferencias de quienes vivimos en una ciudad, la fiesta nos hace converger en sus actos. ¿Podríamos llamar a esto producción de comunidad? ¿Qué otro nombre podría darse a esa experiencia de proximidad física y simbólica? No, no hay otro nombre. Eso es la fiesta.

Teatre a Massanassa (VII)

X- Conclusions

El currículum teatral d'aquest poble de l'Horta Sud on vivim és paral·lel al de la resta de poblacions valencianes:

1r- El teatre valencià, des de finals del segle XIX, es troba molt lligat al sainet en valencià o bilingüe, com es pot observar encara a la nostra població. Quan els grups locals escenifiquen obres de més volada són en castellà. Recordem que per a *Terra Baixa*, trien la versió castellana d'Ecchegaray i no una adaptació al valencià de l'original en català d'Àngel Guimerà.

2n- A final dels seixanta i principis dels setanta, naix a tot l'Estat un teatre independent, compromés amb la realitat política, econòmica i social. També a terres valencianes apareixen grups innovadors. A la nostra localitat, *Teló d'Aquiles* s'atreuix a realitzar muntatges més arriscats precedits d'un debat previ sobre les tècniques interpretatives.

3r- A partir dels anys 80, molts ajuntaments valencians inicien un camí que no en totes ha perviscut: les escoles municipals de teatre. Hereva d'aquell grup innovador i de tots els anteriors, al nostre poble naix el 1994 l'*Escola Municipal de Teatre* (EMT), que porta a escena sobretot obres originals dels seus monitors, amb intervencions en castellà i en valencià, que pretenen entretenir, divertir i educar a partir d'un text amb contingut d'actualitat social i moral. L'ús exclusiu del valencià viu els seus millors moments de la mà del jove David Rosaleny Moreno els últims anys del segle XX.

Per tot açò, podem afirmar que Massanassa és un poble *teatrer* que, de "fer carasses, monaes, xirigotes i porritos" amb què entretenir-se i divertir, ha aconseguit tindre una escola de teatre estable, tot passant per grups integrats en la tònica teatral valenciana de cada moment, sempre amb gent interessada a mudar el seu paper quotidià a la vida per un altre que els permet relacionar-se, disfrutar i descobrir una part seua que d'altra manera podia haver quedat amagada.

És de remarcar el fet que algunes persones vinculades als grups locals dels anys setanta han arribat a ser regidors i alcaldes de l'ajuntament democràtic massanasser.

XI- Recordatori als nostres còmics

Novembre passat ens deixava l'últim dels comedians nostres d'altres temps. Volem que les paraules finals siguen d'homenatge i gratitud a tots ells. I ho farem recordant algunes dones i alguns hòmens a qui ja férem referència al principi d'un relat que iniciàrem el 2011.

Són actrius i actors locals de qui la població més gran en guarda memòria entranyable. Uns noms que evocuen molta admiració, pel seu art i per les rialles compartides. Representen tota la resta de veïnes i veïns que, amb la seua generositat, ens feren riure i plorar, contribuir a sentir-nos units com a poble.

No hi ha dubte que **Vicent Catalá Crehuá** (1888-1965), conegut per "Vicentico el Pintor pare", és una de les persones vinculades al teatre fet a Massanassa que més recorden els massanassers majors.

▲ Cartell publicitari d'una actuació a Catarroja de V.Catalá. (Vicentico el Pintor pare)

A Catarroja, representa el 18-04-1934 *Una ajuda* (de J. Peris Celda) en la gala benèfica que organitzava la societat ABC per als pobres de la localitat. Amb un altre massanasser, Juan Bautista García, actua en la Sociedad Teatral el Progreso (fundada el 1887), que tenia la seu en el teatre del mateix nom, un espai que després es convertí en el cine Chepa (1956-1977).

▲ Cartell publicitari de l'actuació de V. Catalá a Catarroja el 21-11-1948

Al catarrogi Teatro Faus, el 08/06/1948 fa de Cayetano en *El sexo debil*, i de Pérez en *Lanceros*. El 21-11-1948 intervén en *Juan José* (de Joaquín Dicenta) en el paper d'Andrés, i també en *La tea de la discòrdia*. Catarroja, on era conegut com "Vicentico de Massanassa", li reté homenatge el 27-10-1953 al cine Faus, amb l'obra *Tierra Baja*, segons recorda Pepita Fortea (filla de Pepita Ramón "la Capella") a l'article "La herencia del teatro" dins *El teatro en Catarroja* (p. 35). Fou director del Centro Parroquial quan representen *Marianela* i *Día de proba* el 1955.

Francisco Alonso Igual (1888-1970), conegut per "Paco el Curret". La seua néta Geli conta que féu molts obres amb Elvira Candel "la Sacaresa" i que al Patronato (era a l'actual plaça de la Constitució) actuà a *Una sogra de castanyoles*, *La processó per ma casa* i *Històries de la coentor*, entre d'altres. Recorda amb afecte que son iaio, conscient que a l'escola no l'ensenyarien a llegir en valencià, ho féu ell els sainets i el trosset "Lo Cant Valencià" que publicava el diari *Las Provincias* els anys 50-60. Pepe Ridaura el recorda també els anys 30 en les escenificacions de *Nelo Bacora* i *Una conferència* (de José Mª Alba i Luís Juan Alcaraz) al convent de les monges. ▶

Vicenta Comos Martínez (1892-1975), coneguda com "Vicentica la Llanterna mare". Segons contava sa filla, Vicentica Raga Comos, havia nascut al barri del Carme de la ciutat de València, on de menuda un mestre de balls valencians l'ensenyà a dansar i a tocar les postisses. Pujava als entaulats a dansar el ball de Torrent i ací al poble actuà, entre d'altres, en l'obra *Mariana Pineda*.

Elvira Alonso Petra (1893-1963), la seua néta Elvira Nácher Lucas ens informa que intervingué en *Nobleza baturra* i en *Nelo bacora*. En ocasions actuava amb ella el seu marit, Miguel Lucas Rodrigo (1889-1928), tant abans com després de casats.

Teresa Baixauli Crehuá (1893-1979) "la Cota". Teresín Alfonso Baixauli, ens recorda la trama d'un parell d'obres en què sa mare intervingué. *El plat de madera*: un matrimoni jove té a casa el pare d'ell i, com que li queia la sopa dels tremolors que tenia i el plat es trencava, li renegaven i li'n van fer un de fusta; en vore açò, el fill del matrimoni es posà a treballar-ne un altre de fusta, i quan sos pares li demanaven què feia, els digué que un plateret per quan ells es feren vells. Feia de xiquet, Miquel Català, que després formaria part de l'Orquestra Català, que tantes Pasqües divertí i féu ballar la població massanassera. *La tea de la discòrdia* (1911) de Francisco de P. Huertas, on dos hòmens, cunyats per estar casats amb dos germanes, es queden vidus i es veuen obligats a compartir la casa on viuen i, com que contínuament discuteixen per diferències polítiques (l'un és de dretes i l'altre d'esquerrres), decidixen posar una tea o ratlla pintada al terra per dividir la part de casa que toca a cada un, ja que no poden alçar barandat; mentre, el fill d'un i la filla de l'altre, cosins entre ells, es posen a festejar.

Elvira Candel Ballester (1908-1989), "la Sacaresa", actua fora del poble al Teatro Faus de Catarroja: el 15/04/1948 fa de Teresa en *Papá Gutiérrez* (Francisco Serrano Anguita) i d'Engracia en *Els envenenats* (Paco Barchino), obres que es representaran al Teatro Masanasa el 15/10/1948; el 17-02-1953 dona vida a Gerònima en *Colombar de profit*; el 25-11-1958 fa de Pepica en *Lo que fan fer les dones* (Paco Barchino); el 19/12/19xx de Sebastiana en *Visites de l'altre món*, i de Baltasara en *Per no ser sogre* (Paco Comes).

▲ Cartell amb la doble actuació d'Elvira Candel a Catarroja el 13-04-1948 dirigida per Antonio Burguet

▲ Cartell publicitari d'una actuació d'E.Candel a Catarroja el 1953

José Galán Moreno (1912-1996) sabem té una vida teatral molt ampla, gràcies a la informació que ens facilita el seu fill. Dirigí a Catarroja el Cuadro Artístico Talia que representa en el Teatro Faus, algunes voltes amb participació de l'actriu professional Encarna Cubells com a figura principal. Com a actor, el 09/03/1948 fa de Manelic a *Tierra baja*, versió castellana del drama en tres actes d'Àngel Guimerà. Poc temps després, el 08/06/1948, el retrobem als sainetst *El sexo debil* (on fa de Lorenzo) i *Per la fam d'heretar* (en el paper de Geroni). A la Sociedad ABC de Catarroja, en el diàleg còmic *Els aguilots*, el 19/05/1956. ▶

▲ Actuació de J. Galán en el paper de Manelic en *Tierra Baja*

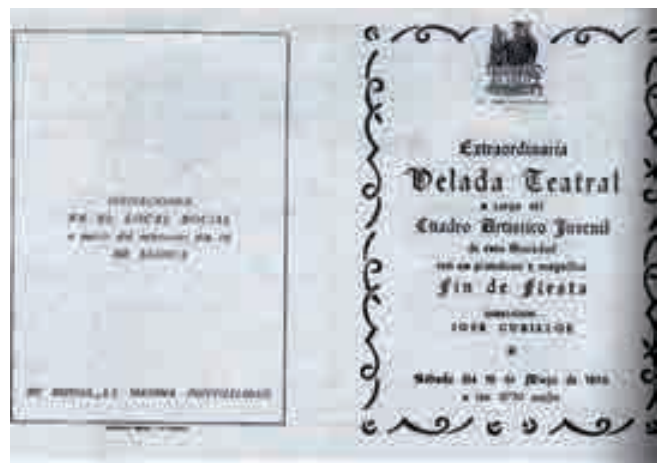
▲ J.Galán en *Per la fam d'heretar* a Catarroja el 08-06-1948

▲ Cartell publicitari d'una actuació de J. Galán a Catarroja el 09-03-1948

▲ Cartell publicitari de la companyia catarrogina quan visita Massanassa uns mesos després

▲ Cartell publicitari d'una actuació de J. Galán a Catarroja el 19-05-1956

▲ J. Galán a França en un acte de solidaritat amb els estudiant espanyols

▲ J. Galán, V. Catalá i Pura Gómez

▲ J. Galán recita un poema a Benetússer

▲ J. Galán i dos més

Vicent Catalá Moreno (1917-1999), hereta de son pare el cuquet pel teatre i de menut puja a l'escenari en companyia d'ell. Els trobem junts en diverses obres: el 08/06/1948 fa de Félix en *Lancersos*. Dirigit per son pare, el 1951 fa de Carlos Golfín en *Marianela*, i de Tonet en *Dia de proba*. El 1952 de Chuti a *Don Juan Tenorio*. A finals dels anys seixanta ensenya interpretació i dirigeix la nova generació de jòvens que volen pujar a l'escenari: el grup *Teatro de Masanasa*.

▲ *Vicentico el pintor fill* (al mig), a D. Juan Tenorio com a Chuti

▲ Galán, Pepica la Capella, el seu home Miquel i altre

▲ *Vicentico el pintor fill* al centre amb els participants a *Marinela*

▲ Galán Falla Filiberto Rodrigo de Catarroja

▲ José Galán, Vicentico el pintor fill i el seu fill Miquel Ramon (desembre 1969)

Elvira Lucas Alonso (1919-1992), "Elvireta", actriu filla d'actriu, reconeguda fora del poble i tot, fins al punt que la companyia d'Encarna Cubells li proposa un parell de voltes d'anar a treballar amb ells. La seua filla Elvirín ens diu que als set anys sa mare ja puja a l'escenari en *Nobleza baturra*, que fou representada també a Alfajar en una funció a benefici d'un xic malalt de tisi i que la nina que un senyor ric regalà per a la rifa anà a parar a mans d'ella per la seua interpretació com a obsequi del senyor que la guanyà. En *Don Juan Tenorio* fa de Doña Inés i sa mare Elvira Alonso fa de Brígida. Deixa l'activitat teatral quan es casa.

Pepe Ridaura Company (Massanassa, 1926-2016). Quan de xiquet Pepico "el Cigarrero" acudix al convent de les monges a vore la representació de sainets que fa el tio Paco "el Curret", li vénen ganes de pujar a l'escenari, però no sap de lletra encara. Participa en el *Betlem* que el 1940 escenificaren els germans Manolo i Vicent Català, fent del Dimoni. Quan el jove Ridaura "el Barber" puja amb els seus amics un dilluns de 1945 al casino del tio Noira, per a presenciar l'assaig del grup d'Acción Católica, tot seguint la seua intuïció i sentit comú, fa al còmic principal algunes indicacions que complauen mos-

▲ Cartell publicitari d'una actuació d'E.Candel a Catarroja el 1958

▲ Doble actuació d'Elvira Candel a Catarroja el 19-12-1950

sén Carlos, director del grup, que el fa pujar a l'escenari i, com que la seua interpretació agrada, li dóna el paper que aquell estava assajant. La representació fou un èxit i continuaren amb una altra obra. Amb el temps, i com que el rector no pot estar amb ells tant com necessiten, proposa a Pepe "el Barber" que porte el grup: li havia costat molt aprendre a llegir i podia ensenyar a memoritzar. Dirigix el grup de 1945 a 1951, uns anys en què actua amb els actors locals més destacats del moment: Paco "el Curret", Vicentico "el Pintor fill" i José Galán. Quan deixa el grup del poble, a Benetússer, on s'acaba casant i vivint, representa el paper de Ponç Pilat en la Setmana Santa que ell impulsà i dirigí de 1952 a 1962.

▲ *Don Juan Tenorio*

Ací acaba el relat sobre el teatre que hem muntat a Massanassa. Queda per escriure la història del que muntarem.

Solament em queda agrair l'amabilitat i bona disposició que han mostrat familiars i veïnat dels còmics quan els he demanat informació i material gràfic, per recuperar un temps que hem compartit, plens de les emocions que el teatre desperta en l'ésser humà de qualsevol edat i condició. En total, he entrevistat unes 70 persones, 30 de les quals ens han facilitat les fotos, cartells i textos que han il·lustrat la informació que heu llegit al llarg d'aquests 7 anys en què em embastat un relat que sempre serà incomplet.

**PAS AL TEATRE!!
LLARGÜSSIMA VIDA AL TEATRE!!**

Mercé Estrela Tena

GUITARRAS DE MASSANASSA

En mi búsqueda de fabricantes de guitarra en Valencia me he encontrado con muchos fabricantes de Massanassa y así fue como despertó mi interés por Massanassa. El nombre en sí se me hace muy exótico (soy de Holanda) y activa mi fantasía.

Me he dado cuenta de que Massanassa y la carpintería están claramente relacionados, y durante muchos años Massanassa parecía ser el centro de trabajo de multitud de carpinteros, ebanistas, guitarreros y pulimentadores.

La madera estaba disponible en enormes cantidades y se trabajaba y negociaba con ella en Valencia. Las importaciones del interior de España se llevaban a cabo por el río Túria con balsas y la madera extranjera se importaba a través del puerto de Valencia. Cuando era necesario, el cauce del río Túria se elevaba cerrando todos los canales de desagüe a la Huerta (algo que me llama la atención, habiendo nacido en Holanda).

El área de Valencia siempre ha incorporado multitud de grandes aserraderos de alta producción, la suficiente para cumplir con todas las demandas de la industria valenciana. Junto con la expansión de la industria, empezaron a surgir pequeños talleres familiares (en el hogar). Las ganancias y sueldos por este tipo de trabajo eran bastante altos.

Los fabricantes de instrumentos musicales vivieron en el área valenciana durante siglos. Mientras que en el siglo XIX había multitud de fabricantes de pianos, en el siglo XX la mayor parte eran fabricantes de guitarras.

Las fábricas de guitarras estaban dentro de la ciudad de Valencia. Éstas contrataban a sus propios trabajadores y subcontrataban a muchos talleres en el área valenciana.

Una familia típica con un taller usaba su propia casa como oficina, el patio como almacén (de madera), mientras que el taller en sí estaba en la parte trasera de la propiedad. El taller podía llegar a tener dos plantas.

Esta distribución era típica en Massanassa y Catarroja, y se empleó hasta finales del siglo pasado. Los niños crecían rodeados de un negocio vivo y aprendían el oficio sin dificultad. Con la práctica adquirida, era natural que heredaran el negocio familiar cuando llegara el momento. Las madres y niñas se encargaban del lacado, pulimentado y retoques finales de las guitarras. Familia, amigos y vecinos podían colaborar como mano de obra. Y todo ésto siguió así durante muchos años.

▲ 1962 Fábrica-Padre Casañ, 11

SANCHIS

El nombre más sonado respecto a fabricantes de guitarra es, por supuesto, Sanchis. La saga de Sanchis empezó con Ricardo Sanchis Nácher. Trabajó como aprendiz en varias fábricas en Valencia. Pronto se convirtió en un prodigioso y muy respetado fabricante, y construyó instrumentos de calidad, como guitarras especiales y de concierto. Después de ganar un premio muy bien pagado en una lotería, montó su propio negocio en la actual avenida de Vicente Blasco Ibáñez, número 107, en Massanassa. Sus socios eran Manuel Alcoy Martínez, Salvador Olmos Bresó y Vicente Martínez Codoñer (todos de Massanassa). Su negocio avanzó lento pero seguro. Su hijo Ricardo demostró talento para los negocios y ayudó a su padre a ampliar el negocio y empezó a exportar a través de distribuidores extranjeros. En 1938, Ricardo (hijo, en aquel momento casado y con un bebé) cayó gravemente enfermo. Debido al ambiente político y al bloqueo de Valencia no pudieron adquirir medicamentos apropiados y Ricardo hijo falleció a los 27 años.

Tras la Guerra Civil, la producción de guitarras vuelve a estar en alza otra vez y en 1955, Ricardo padre, quien fundara su negocio en 1915, lo cede a su segundo hijo y su nieto (Vicente y Ricardo, respectivamente). En 1962 construyen una nueva fábrica en la calle Padre Ignacio Casañ, número 11, y adquieren una línea de producción moderna para cumplir con la creciente demanda de sus guitarras.

En 1962, Vicente y Ricardo (nieto) se separan. Ricardo monta su propio negocio de guitarras, alegando que "no está hecho para una fábrica". Desde aquel momento, Ricardo continúa por sí mismo como fabricante de guitarras de calidad, mientras que Vicente se dedica a la producción industrializada de guitarras.

Ésta diferencia en métodos de producción todavía permanece en el «mundillo de la guitarra». La pregunta que nos debemos hacer es: ¿Prefieres producir en grandes cantidades y usar un sistema automatizado, o hacerlo todo a mano y por tanto en cantidades limitadas?

ARTESANO

COMERCIO

BELLAS ARTES

Prefieras lo que prefieras, para triunfar en el negocio debes poseer ciertas cualidades.

Los fabricantes de guitarras deben saber el ABC, que significa:

A = Artesanía: El conocimiento absoluto sobre la madera y las habilidades para trabajarla.

B = Bellas artes: Saber reconocer un buen tono musical y una estética agradable.

C = Comercio: Todo lo que necesitas para poder vender tus instrumentos. ▶

C/ Partida del Divendres, 13
46470 Massanassa, Valencia | Tel. 96 125 11 44

Cocina Vasco - Navarra
Especialidades en carnes rojas y pescados a la brasa
Pimientos del piquillo y espárragos de Navarra
Postres caseros - Ampolla bodega y sidrería

Avda. de los Arcos, 7 (frente aeropuerto) - 46940 Manises (Valencia) - Tel. 96 152 46 64
Camino de Fus, 71 (Vía de servicio Pista de Silla) - 46470 Massanassa (Valencia) - Tel. 96 125 23 23

Pol. Ind. Massanassa
C/ Dels Atandadors N°9A - 46470 Massanassa (Valencia)
Tlf: 669 85 87 22 / 96 125 06 02
neumaticoslaroda@hotmail.com

Montajes eléctricos industriales
Automatismos, regulación, control eléctrico
Mantenimiento industrial · Rebobinado de motores
Instalaciones eléctricas en general

Ausiàs March, 55 - 46470 Massanassa (Valencia)
Tels. 96 125 31 28 - 616 972 142 · gines@rasigel.es
www.rasigel.es

Desde este punto de vista está claro que en una fábrica se centran en la C, mientras que un artesano individual se enfocará en A y B.

Por tanto, si crees que te falta una de las tres habilidades, lo mejor que puedes hacer es... encontrar a alguien que pueda compensarla (y por supuesto, podría ser tu mujer, o tu hijo).

En siglos anteriores se le daba preferencia a construir guitarras con una estética muy elaborada. El constructor valenciano Salvador Reig y García trabajó muchísimo la madera con la que trabajaba, como se puede ver aquí.

Volviendo a Sanchis: Considero que Vicente eligió el modelo industrial (C) de construcción de guitarras, mientras que Ricardo optó por uno más artesanal (A+B). La fábrica Vicente Sanchis tuvo un gran papel en el mercado español, y exportó su producto a países como Inglaterra, Estados Unidos, Australia, Alemania, Países Bajos, Bélgica, Francia, Grecia e Italia, entre otros. La fábrica siguió operativa hasta el año 2000 (cuando Vicente se jubiló), tras lo cual unos cuantos trabajadores de la fábrica abrieron una nueva compañía, Guimar. Guimar cerró en 2015.

Ricardo Sanchis Carpio continuó en Valencia y enseñó a sus dos hijos el oficio de fabricar guitarras a mano. Su compañía todavía existe, creando guitarras de alta calidad y su negocio va bien.

Hay otros dos guitarreros que quiero mencionar, relacionados con Sanchis.

Vicente Quiles Mortes, de Catarroja: su padre y abuelo trabajaron con Sanchis por un tiempo, antes de que montaran su propio negocio familiar.

Amalio Burguet, de Catarroja, de quien se dice que aprendió a fabricar guitarras con Vicente Sanchis cuando era joven, y luego se especializaría en fabricar a mano instrumentos de alta calidad.

Ambas compañías existen a día de hoy, y funcionan muy bien.

A pesar de que es un pueblo pequeño, la influencia de Masanassa en la producción de guitarras españolas ha sido muy importante. Algo que me sorprendió descubrir.

Cien Terretas me aportaron una visión de un pueblo muy interesante que cuenta con unos cuantos nombres de guitarreros. Nombres tales como: Hermanos Asensio, Casañ, Nácher, Casa Assom, Leonardo Asensio, Mario Asencio, Bienvenido Asencio, Guitarras Guimar... ¡Muchos más que sólo Sanchis!

Me gustaría aprender más de éstos massanasseros, pero no sé cómo contactar con ellos. Agradecería que quien pueda ayudarme con información adicional se ponga en contacto conmigo.

Ton Bogaard vive en Holanda y le apasiona Valencia y su historia con la guitarra. Al investigar archivos de fábricas y ayuntamientos intenta preservar la historia del lugar más famoso en producción de guitarras españolas.

Más información en:

<http://members.upc.nl/a.bogaard241>

<http://salanforo.blogspot.com>

<http://members.upc.nl/a.bogaard241/valencianluthiers.xls>

Hermanos Sanchis López

<http://www.hermanossanchislopez.com/>

Vicente Quiles www.guitarrasquiles.com/

Amalio Burguet <http://burguet.com/>

Traducción: Alba Marina Rodrigo Serrano

Reformes Coyma 96 125 22 16 **SERVICI INTEGRAL**
MANTENIMENT DE LA SEUA VIVENDA

CERRAJERÍA
Daniel Coy

Persegona
Reques Externa Dies
Ventanales de aluminio
Cerrajería en general

Mamparas de baño
Acrilamientos
Mosquiteras
Estructuras metálicas

C/ PI I MARCALL 33 - ESQUINA CONDES DE TRIGONA - MASSANASSA (VALENCIA)
TEL. 96 125 22 16 • FAX 96 125 29 87

ARBONELL **ARBONELL**

WWW.TRANSCARBONELL.COM

MUDANZAS

EMBALAJES- GUARDAMUEBLES

Tel. y Fax; 96 127 47 85 • Móvil: 607 245 999
C/ Veinticinco s/n (frente a ecoparque)
46470 Catarroja (Valencia)
e-mail: agencia@transcarbonell.com

Editorial MIC
902 271 902
www.editorialmic.com

Garage
Moto Happy
massanassa

C/ Acequia De Favara 24 - Massanassa
☎ 961 84 20 70 - 653 44 86 00
motohappyval@gmail.com
📍 motohappyvalmassanassa
www.motohappyval.com

HOMENATGE ALS MAJORS DE 90 ANYS

▲ *Antonia Raga Baixauli, 5 novembre 2016*

▲ *Dolores Soria Codoner, 5 novembre 2016*

▲ Enrique Jorge Ferrer i Rosa Seguí Rodríguez, 5 novembre 2016

▲ Francisco Chisvert Nácher, 5 novembre 2016

▲ Vicente Candel Raga, 5 novembre 2016

RECORDANT LA BARRANCADA DEL 57

Enguany es complirà el seixanta aniversari de la fatídica barrancada que vàrem patir a Massanassa i altres pobles de la comarca, el dia 14 d'octubre de 1957, quan a mi em faltava un mes per a complir els 13 anys. Per eixa raó, recorde perfectament tot el que va ocórrer al meu voltant com si fora avui.

La meua germana Mari, el meu germà Josep Maria, els meus pares Domingo i Maria i jo, vivíem al primer pis del número 22 del carrer Alférez Provisional, conegut com a "carrer dels baratos" (avui Ausiàs March). En la planta baixa de la casa vivien el meu tio Fernando, "el carboner", la meua tia Antonia i els meus cosins. Tots ells pujaren a ma casa donat que la planta baixa on vivien corria un greu perill de quedar completament inundada.

El dia de la barrancada, estava plovent, encara que no massa, per la qual cosa molts xiquets del poble anàrem al pont del barranc de Xiva, que separa el nostre poble del de Catarroja i, recolzats en la barana del pont, observàvem el creixe-

ment del nivell de l'aigua fins que va sobrepassar el pont per a fluir pel Camí Nou.

En eixos moments cadascun dels xiquets ens vàrem anar cap a casa. En el meu cas em vaig trobar amb la sorpresa de què, en arribar al meu carrer, ja teníem més d'un pam d'aigua. Açò era degut al fet que s'havia desbordat la séquia de Favara i també el barranc uns centenars de metres abans del pont.

En arribar a casa em va caure una bona bronca (amb raó), a causa de la preocupació dels meus pares en veure que el carrer ja anava ple d'aigua i que jo no estava a casa.

Els meus germans i jo aguaitant pel balcó, amb expectació però sense por, per l'edat que teníem, véiem com pujava el nivell de l'aigua al llarg de tot el carrer preguntant-nos fins on arribaria eixa pujada de nivell. De sobte, enfront de nosaltres, vàrem veure com una gran ona venia des del barranc, amb molta força, arrasant tot allò que trobava pel camí. En arribar a la paret de l'hort de la família Espinosa, la va tirar com si

res; també va tombar totes les naus de la "granja de patos" fins arribar a la paret que tancava l'hort davant de ma casa, la qual també va tirar amb molta facilitat. Les parets i les naus semblaven fitxes de dominó que, quan en tires una, darrere van caient totes les altres.

A causa de tot el que s'havia emportat per davant, l'ona gran va anar perdent força i acabà xocant contra ma casa i la dels nostres veïns. A una banda la casa del tio Nèlo i la tia Aguedeta i també la del tio "Fotra"; en l'altra banda, la casa del tio Gaspar i la tia Lola, "l'anguila", i la de Paco i Assumpció, "l'albalenca", sense produir destrosses en les parets de les cases encara que va rebentar alguna porta.

Ens va caure tanta quantitat d'aigua que el nivell va pujar fins a més de metre i mig en tot el carrer. Recorde que, a causa de la destrossa de la granja, vàrem veure molts ànecs damunt de muntons de palla que, com si foren barques, navegaven pel carrer anant cap al Camí Nou (actualment Avinguda Blasco Ibáñez). Després van desaparèixer de la nostra vista en direcció a Benetússer.

Altres ànecs nadaven com podien intentant arrimar-se a les reixes de les finestres per descansar però, arrossegats per l'aigua, multitud d'ells no ho podien aconseguir i morien ofegats. Com he dit abans, la meua família vivia en un primer pis, per eixa raó vàrem obrir la porta del carrer que donava a l'escala intentant facilitar que alguns ànecs pogueren nadar fins els escalons i pujar per l'escala. Així aconseguirem salvar-ne dos o tres dotzenes els quals guardarem al galliner fins que poguérem entregar-se'ls als seus propietaris. Això mateix varen fer altres veïns amb els ànecs que entraren en les seues cases. La família Espinosa calcula que, ajuntant totes estes devolucions als ànecs que es pogueren salvar en la granja, varen poder recollir uns 800 dels 3.000 que tenien .

Manolo Espinosa, un dels propietaris, va aconseguir salvar als gossos que tenia en la granja, soltant-los d'on estaven lligats. Així que, tant ell com els gossos, pogueren pujar a un muntó de palla i, quan varen caure les parets i les naus, anaren a parar al carrer arrossegats per l'aigua. Finalment , quan passaren per davant de sa casa, que estava al mateix carrer, baixaren del muntó de palla i, amb l'aigua al coll, aconseguiren ajuntar-se amb la família.

En arribar la nit, la nostra preocupació, com la de tot el poble, era no saber si tornaria a vindre més aigua pel barranc, si superaria el metre i mig i fins a quin nivell arribaria. Afortunadament el temporal va amainar i l'endemà començà a baixar el nivell d'aigua fins que va des-

aparèixer totalment deixant el carrer ple de fang i amb una gran quantitat d'ous que els ànecs hi havien dipositat mentre aguantaven nadant en l'aigua o es mantenien navegant sobre la palla.

Moltes famílies del poble, unes més que altres, patirem les conseqüències de l'anomenada "barrancà del 57 ". Amb el pas del temps aconseguirem recuperar la normalitat.

Vicent Sánchez i Tévar

RELAT DE COM ENS DIVERTÍEM LA JOVENTUT PER PASQUA EN LA DÈCADA DELS CINQUANTA (1950-1960)

Perquè si amics, per les pasqües de llavors ens ajuntàvem al voltant de vint xics i xiques i formàvem el que es coneixia com "penyes" o bé "rogles" i ens reuníem per a divertir-nos junts els dies de pasqua, ens posàvem d'acord i realment costava el seu; teníem que vestir-nos igual xics i xiques, tot per destacar i captar més atenció que altres rogles que es formaven com "La penya el Roble", "Els enamorats" i nosaltres "La penya Scaramouche", també ens féiem publicitat perquè encara que oficialment no hi havia concurs es formava una competició subliminal, es feien uns pamflets que apegàvem per les parets de Massanassa i de Catarroja i inclús ens inventàvem cançons amb temes relacionats amb la penya. Per a posar-li el nom a la penya, després de múltiples xarrades, ens decidíem per qualsevol cosa que estiguera de moda en eixe moment i en el nostre cas decidírem que es digera "Penya Scaramouche" com una pel·lícula de moda del moment.

Recorde, que ens vam posar d'acord per a vestir-nos tots amb camisa de quadros i pantalons blaus, les xiques faldes blaves (que vos pareix?) , perquè

bo, també contractàvem un músic que tocara l'acordió i un altre un "chasban" i si ho permetia els diners arreglats en alguna ocasió un saxo o trompeta.

També ens ajuntàvem i amb el carro d'algun component de la penya arreglàvem fulles de les palmeres que per aquelles dates es podaven i amb elles decoràvem el sequer que ens feia més gràcia, per a anar a ballar els dies de pasqua.

A tot açò, la beguda que consumíem era "llimonaes", "sarsa", maduixa, xocolata i altres segons tenien en la fàbrica.

-ara em ve al cap una anècdota o mirallet que ens va passar, vos conte: El dia de rams era costum del següent, anàvem a casa de companys que tingueren carro i cavall, els netejàvem i després arreglàvem a les pascueres i ala! cantant la cançó de la penya recurrent Massanassa i Catarroja.

Doncs bé, eixe mateix Diumenge anàvem a casa de Pepe "El Cardenal" i altres a casa de "Martinetes" José Martínez Peris, que desgraciadament ja ►

ens va deixar, llavors arrebegàvem a les xiques i au! a comprar les "llimonaes" a una fàbrica que hi havia a Catarroja en la Plaça del pintor Rivera. Allà que anàvem cantant xics i xiques dalt dels carros. Doncs bé, quan anàvem molt de pressa pel Carrer Sagasta, un servidor i martinetes, ens vam adonar que una "peçonera" va botar d'un carro (per la roda esquerra, recorde) parem el carro i vam arrebegar a la "peçonera" i a córrer amb els braços enlaire per a que pararen, però res, el carro seguia, fins que es van donar compte i van parar. Pepe

es va quedar de pedra, va fer baixar a tots i vam posar la roda en el lloc, la "peçonera", per cert, l'assegurarem amb un tros de corretja d'una sabata vella que ens trobarem pel carrer (que vos pareix, segur que algú ens protegia eixe dia o en cas contrari haguera pogut passar una desgarcia).

Doncs bé , compràvem les llimonaes i anàvem a deixar-les en la casa on tocava sopar el primer dia de pasqua i a cantar s'ha dit!

Quan arribava el dia de pasqua al matí, el mateix, a cantar "la Peña". A la vesprada ens ajuntàvem i cantant, amb els músics darrere, ens dirigíem al sequer que teníem guarnit i a ballar tota la vesprada, després a casa, les xiques preparaven les taules i tot el que és necessari per al sopar, fins i tot li portaven el sopar als músics i preparaven ensalades i a sopar tots! , per cert quan punxaves un tros d'encisam era possible que t'emportares un rastre d'un metre d'ensalada. Després de sopar... els dolçets i clar, els ous durs que les xiques duïen i tradicionalment trencaven en el cap dels pascueros, uns plens de confeti, altres de purpurina, en fi tot un miracle que algun fóra com toca.

Després arrebegàvem la taula i a ballar la música de moda (Machin, Lorenzo G, tangos, boleros, pasodobles...la veritat és que ens la passàvem bé i si teníem set, a perllimonaes de qualsevol color. A tot açò ben vigilats per alguna mare de les pascueresi quan acabàvem cansats acompanyàvem les xiques a sa casa i així tres dies seguits.

Ja al diumenge següent, el dia de Sant Vicent, tornàvem a fer el mateix.

Uns dies després ens posàvem d'acord i féiem una paella, en el Saler o en L'horta, en fi cada rogle on podia i a passar-ho bé. El dia es passava fenomenal per a tots i una vegada acabàvem quedava clausurat la penya per eixe any.

Per cert, d'estos Pascueros van nàixer parelles que pel pas dels anys van formar famílies que hui en dia encara estan plenes de vida entre nosaltres i que han donat exemple de responsabilitat, educació, convivència i de respecte.

Per a acabar, m'agradaria recordar i saludar a Pepe Alcoyi Norberta, Pepe Robledo i Leonor, Vicente i Dorita, Vicente i Rosa, Martinetes (que ja no es troba entre nosaltres) i Amparin "la tendra", "Poker", "el sabater", Pepe Nácher i molts altres, dels que tinc un record meravellós i entranyable.

A tot açò, la que hui en dia és la meua esposa, Maruja Ruiz, era d'una penya de la meua pròpia competència.

Be, eixa va ser la nostra manera de divertir-se per aquells temps i crec que ens la passàvem prou bé.

Un abraç a totes i a tots d'un massanassero i vos desitge que vos ho passeu molt bé en estes festes de Sant Joan.

Alberto Porcar Gascó

EL JUTJAT DE PAU DE MASSANASSA

L'origen de la Justícia de Pau se situa en l'article 282 de la Constitució de Cadis de 1812, en disposar que l'Alcalde de cada poble exerciria l'ofici de conciliador davant demandes "per negocis civils o per injúries".

El Reial decret de 22 d'octubre de 1855: "En tots els pobles de la Monarquia en què hi haja Ajuntament, hi haurà Jutge de Pau, les atribucions del qual seran les que es determinen en la Llei d'Enjudiciament Civil, publicades en aquesta data".

Amb aquestes paraules s'iniciava la separació de la figura de l'Alcalde i la del Jutge de Pau com a primera baula de l'estructura judicial de l'Estat.

Actualment el Jutjat de Pau és un òrgan judicial unipersonal que exerceix la seua jurisdicció en els municipis on no existeix jutjat de 1a Instància.

El Jutjat de Pau de Massanassa data de 1871

Les qüestions de caràcter orgànic sobre forma de nomenament, condicions de capacitat, de compatibilitat, així com drets i deures apareixen regulades en el Capítol VI del Títol IV del llibre I de la Llei Orgànica del Poder Judicial "Dels Jutjats de Pau" (articles 99 a 103) i en el Reglament 3/1.995 de 7 de juny dels Jutges de Pau.

L'elecció de Jutge de Pau correspon a l'Ajuntament amb el vot favorable de la majoria absoluta dels seus membres, si l'acord és favorable, és la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia qui procedeix al nomenament de Jutge de Pau per un període de quatre anys.

Competències del Jutjat de Pau

En matèria de Registre Civil: (funció d'especial importància)

- Expedició de certificats: Fe de vida, de naixement, matrimoni, defunció...
- Tramitació d'expedients de matrimoni i celebració de casaments

- Inscripció de naixement, defunció i de matrimoni civil o religió.
- Cooperació judicial: exhorts, edictes, citacions (per a evitar desplaçaments al cap del partit judicial)

En matèria Civil:

- Actes de conciliació
- Recepció de denúncies
- Cooperació judicial per delegació

L'Oficina del Jutjat de Pau de Massanassa està situada al carrer Major nº 15 "Ajuntament Vell", amb unes noves dependències adaptades i accessibles per a la comoditat de l'usuari.

El horari d'atenció al públic és de 9:00 a 13:30h. de dilluns a divendres, tel. 96 125 29 83

La Secretària del Jutjat de Pau està formada pel Secretari Pepe Cervera i l'Auxiliar Antonio Tolosa, personal de l'Administració de Justícia que presten els seus serveis i atenen al ciutadà directament.

Miguel Angel Catalá Codoñer

Jutge de Pau

JUTGES DE PAU DE MASSANASSA

José Baixauli Marí	1871
Manuel Alfonso Muñoz	1871 / 1872
José Baixauli Pastor	1872 / 1873
Vicente Cuallado	1874
Pedro Zaragoza Moncholí	1874
Francisco Pons Puchalt	1874 / 1879
Francisco Rodenas Tarrasa	1879 / 1881
Juan Bautista Brú Codoñer	1881 / 1887
José Nacher Alfonso	1887 / 1889
Blas Chisvert Benau	1889 / 1890
Francisco Moreno Pavía	1890 / 1891 - 1893 / 1895
Vicente Romeu Olmos	1891 / 1893 - 1897 / 1899
José Moncholí Masiá	1895 / 1897 - 1930 / 1931
José Cuallado Puertes	1899 / 1903 - 1915 / 1919
Joaquín Puchades Soria	1903 / 1905
Francisco Nacher Pons	1905 / 1907
Juan Rodenas Martínez	1908 / 1911
Francisco Vázquez Muñoz	1911
Vicente Raga Martínez	1912 / 1915 - 1930 / 1931
Vicente Romeu Pons	1920 / 1923
Benedicto Guillem Campos	1924 / 1927
José Soler Penella	1928 / 1930
José Vera Verdú	1931 / 1934
José Ballester Monzó	1935 / 1936
Vicente Nacher Moreno	1936 / 1939
Francisco Olmos Alonso	1937
Bernabé Martínez Nebot	1939
José Cuallado Baixauli	1939 / 1940
Abel Raga Candel	1941 / 1946
Francisco Pastor Cuallado	- 1947 / 1965
José Muñoz Cuallado	1966 / 1970
Salvador Alcoy Martínez	- 1971 / 1976
Vicente Martínez Cosme	- 1977 / 1988
Amadeu Ciscar Penella	1989 / 1995
Miguel Ángel Catalá Codoñer	1996 /

LA TERRETA ES CENTENARIA

José Olmos:

El de mes formalitat de tota la redaccio com es el de mes edat cuant es veem en un fregat l i entreguem la direccio

Carmelo Baixauli:

Un poeta afortunat cuant te la musa de cara,

Carlos Barrera:

Comersiant de gran escala, poeta cuant ho vol ser y no te la musa mala; pa usarlo en dies de gala te'l titol de bachiller

Vicente Nácher:

Un mestre mol chovenet y de mobles venedor; de talla es prou chicotet pero en tocant a escritor s'estirava i no poquet

Juanito Cercos:

Disipul aventachat del nostre amic Codoñer per el treball publicat vora el public chustisier como es un cuento acabat pa lo qu'un chiquet pot fer

De todos estos señores yo no se si conocería a alguno ya muy mayor, pero lo que sí se es que en todas las TERRETAS mientras ellos vivían escribían cosas muy bonitas. Eran todos unos poetas.

Por circunstancias familiares a quien conocí en los últimos años de su vida fue a D. Ramón Codoñer Pons y su señora, Dña. Carmen Merino. Pasé con ellos algunos veranos en el chalet de su hijo, D. Vicente López Merino. Me encantaba que me contase cosas de Massanassa en sus años de juventut.

D. Ramón Codoñer nació en Massanassa en 1896. Hijo de huertanos, ingresó en la escuela pública de un maestro llamado Hidalgo de apellido, el cual pronto observó las dotes intelectuales del niño. A los 14 años ingresó en la escuela de Magisterio de Valencia. Fueron tres chicos de Massanassa los que diariamente iban juntos para asistir a clase. Terminó brillantemente en 1914 a los 18 años, pero tardó 5 años en prepararse unas oposiciones con destino nacional. Estaban así las cosas en España. Hasta entonces ayudaba a su familia dando clases particulares y ayudando a su padre, delicado de salud, en las tareas del campo.

Por aquel entonces le había llegado la vena poética, sobre todo en su lengua vernácula, que siempre mantuvo en sus poesías.

Aprobadas las oposiciones eligió plaza en Cheste donde estuvo muchos años de maestro. Contrajo matrimonio con una joven masanasera, Pepita Nácher Penella, la cual falleció a los 18 meses de casados.

Como todos los años los días próximos a las fiestas de San Juan que se ofrecen en honor al Smo. Cristo de la vida sale a la calle la revista festiva y literaria LA TERRETA, tan apreciada por todos, pero este año es especial, pues cumple 100 años, ya que salió a la calle el 20 de Junio de 1917.

Un grupo de amigos tuvieron esa buena idea. Este grupo lo componían:

Ramón Codoñer:

Un mestre de profesio que te molta ilustracio aunque encara es chovenet a ell se deu la fundasio del nostre periodiquet

En el año 1935 se casó con 39 años con Dña. Carmen Merino, viuda de un amigo y compañero de profesión. También ella era de la misma profesión y compañera. Dña. Carmen llevaba dos niños y con D. Ramón tuvo una hija. Fue un padre ejemplar para los tres, que resultaron ser brillantes en las profesiones escogidas:

D. Vicente López Merino: Cardilogía

D. Francisco López Merino: Derecho

Dña. Carmen Codoñer Merino: Licenciada y Doctorada en las Universidades de Valencia y Salamanca

En 1972 se le hizo un homenaje de gratitud en Cheste por la enseñanza y formación recibidas. También en Cheste hay una calle dedicada a D. Ramón Codoñer Pons. En 1975 el homenaje se le hizo en Massanassa, como pionero de la revista la Terreta.

Una servidora guarda un buen recuerdo de D. Ramón y Dña. Carmen, y a todos estos señores fundadores de la Terreta siempre les agradeceré el haberla sacado a la calle, pues aunque no viva yo en Massanassa y lleve 48 años en Albal, la espero estos días con ilusión. Todos estos datos son reales, abreviados para no ocupar mucho, y cedidos por su nieta Ana López-Merino.

No puedo dejar de nombrar a otras personas, de las que siempre me gustó leer los escritos, como D. Juan Romeu Cuallado, Comandante médico, D. Juan Ródenes, D. Bernabé, D. Segundino, José Ramón Campos...

Quien conserve todas las TERRETAS hasta los años 50 puede comprobar sus propagandas tan poéticas

**Felices Fiestas a todos
Carmen Muñoz Codoñer**

AMADEU CÍSCAR reinventando / los seguros

Horario de oficina
De Lunes a Viernes: Mañanas de 9,30 a 14,30 h.
Tardes de 17,00 a 20,00 h.
Agosto mañanas de 10,00 a 14,00 h.

C/ Huelva, local E - Apartado de correos 126 - 46470 CATARROJA (Valencia)
Tel. 96 126 53 11 - Fax: 96 127 05 60
amadeu.ciscar@agencia.axa-seguros.es

SUCRÉ
cafetería - coctelería

Avda. José Alta Ibañeta, 31 46470 Massanassa
tel.: 961 251 235 facebook: sucre massanassa

REPARACIÓN DE AUTOMÓVILES

Talleres Ballester

Francisc de Vinatea, 27
Teléfono 96 125 09 64
46470 MASSANASSA

FORN - PASTISSERIA

Vic. Pastor

C/ Comtes de Triguera, 24
Tel. 96 125 39 82
MASSANASSA

CLINICA DENTAL

ESTETICA DENTAL,
BLANQUEAMIENTOS, PROTESIS,
IMPLANTES, ORTODONCIA

M.ª Dolores Viquer Hueso
M.ª Rosario Pino Gómez
Maryca Aracil Kessler

MEDICOS - ESTOMATOLOGOS

Biasco Ibañez, 68 - 6 • Telf. 96 125 23 54 • MASSANASSA

Aceitunas Encurtidos

R A M O N, s.l.

Servicio para hostelería y restauración

- Aceitunas de todo tipo
- Variantes y pepinillos
- Altramuzes, queso, papas...

VENTA AL PÚBLICO
HORARIO: TARDÉS DE 16:30 A 19:30 H.

aceitunasramon@hotmail.com
C/ De l'Escorçador, 15 - 46470 Massanassa (Valencia)
Tel. 96 125 55 13, Fax: 96 125 55 97

CONSULTORI VETERINARI DIVENDRES

Sara Moreno - Veterinària Col. N° 1148

Camp del Túria, n° 6
Massanassa
TL: 961252870 - 669450401

Matins:
Dilluns - Dimarts - Divendres
de 10:30 - 13:30 h.

Vesprades:
Totes de 17:30 - 20:30 h.

Servei de perruqueria • Cita prèvia

 ALFAFAR

BIENVENIDO A LA NUEVA ERA DE LAS GASOLINERAS

1 **LA GASOLINERA MÁS BARATA**

2 **COMBUSTIBLE DE CALIDAD (ADITIVADA)**

3 **24 HORAS**

Calle Doctor Ventura Alabau 1, Alfafar

COMPANEJAR

Faula

Aplegue al llit del barranc, alegant-me la vista de l'aigua, completament transparent, que discorre entre grans pedres. Regalat per sa encantadora música i invadit per la seua frescor, me puc assentar un temps per a gojar de la seua companyia i fruit del seu entorn. Tinc l'oportunitat de recuperar forces i refrescar-me, per a afrontar, només el creue, l'última costera de l'itinerari, empapant-me de la fresca humitat. He deixat arrere l'ombria dels alts del tallat i el bosc de pins i xara aclarida, per a canviar-ho per la vegetació de ribera característica: baladres, vimenes, chops, juncs, saücs...

Mereix la pena detindre les accelerades passes que, sendera avall m'han dut fins on estic i, donant-me un respir, quedar-me molt quiet, per a escoltar lo que la corrent i l'entorn me diuen:

Tan sol se sent el sò de l'aigua, que pot tindre el cabal equivalent al d'una gran

séquia de l'horta; mes, ací corre de pressa, esmonyint-se entre les pedres. Donant una intensitat mijana, i un to entre agut i greu, per lo que també s'endevina, sense vore'l, el toll que du. Tot lo demés es silenci; ni el cant d'un par dalet m'acompanya. I, ¿qué més podria

desijar en mig d'esta soletat enganyosament agrest i dura?

Mire a terra..., per ací camina una formiga... Ara em bota al peu una menudíssima aranya, per dos vegades, esvantant-se i caent avall, com si intentara ►

escalar-lo sense aconseguir-ho. ¿Serà que li estic obstruint el pas?

Escomence a sentir curiositat per lo que se m'ofereix sense esforçar-me, i observe:

En el cantell de l'ungla del dit gros de la mà esquerra acaba de parar-se-me una criatura voladora ínfima, moguda per Deu sap quin motiu. És de tal tamany, que un mosquit al seu costat podria passar per un jagant.

-Ho sent amigueta, hauràs d'anar-te'n d'ací, esta mà la necessite.

Mire atra volta al pis. Engalanat i cobert per un fum de pedretes, branquetes i palets, a on no falten chicotiuues herbes agafades als clavills de la roca. En l'espai que hi ha entre els meus nuets peus pense que puc trobar de tot. És semblant ad eixes caixetes de cosir que tenien abans les dones, que contenien mil menudències:

les pedres són els botons, de diversos tamany i colors; les branquetes més grosses, carrets de fil; les dures palletes, agulles; els brins secs d'estilisades gramínees, tenen sa equivalència en els fils de cosir solts, i les fulles caigudes dels arbres, representen menuts retalls de tela. Tot contingut en un chicotet espai.

¿Atra volta la formiga d'abans?... Pot ser, mes, no ho sé; perque es troba acompanyada d'atres congèneres, i no sé quina serà de totes, pero..., no li fa... Son fermoses, en els seus exosquelets quitinosos durs i lluentos. De mig tamany, presenten caps i tòraxs rogencs i abdomens negres. Ha aumentat el seu

rabundant, d'un fruit exòtic, exquisit i estrany, que cal afanyar-se en tastar i arreplegar.

Nos trobem en la mateixa taula alimentant-nos de lo que duya. No he d'allargar-los ningun tros, puix, en lo que em cau de les mans, com a pluja de minúsculs grans d'arena, el se'n sobra per a quedar-se fartes.

¿I de la coca d'armela que estaran dient?... Cap supondre que els haurà sorprés encara més. Les molletes de tan elaborat menjar els resultaran més rares. Les pasticeries de Montanejos queden una miqueta llunt per a que entenguen de pastiços. Segur que estaran donant gràcies a Deu, que ha fet caure del cel semblant manà inesperat sense tan sol haver-li-ho demanat.

-¡Che tu, açò es festa grossa! Passa'm un pocs cristalets d'aquells, que estan molt dolços... ¿Has provat esta espècie de gassons que tinc ací? No sabia yo que hi haguera terra tan blaneta, i que es poguera menjar.

-¡Aneu en conte, que plou!... ¡Per Deu, que s'aguante l'orage i nos deixe arreplegar esta collita! Pero, ¡vaja!; ¿haviéu vist alguna volta que l'aigua de pluja fora tan densa i fera tan bon gust? Sent aixina, Senyor, que seguixca plovent. ¡I el sol fora!... Hui es dia de milacres...

-¡Res, camarades, ompliu be la panxa i no oblide-ho el rebost! ¡Carregueu tots els sacs que pugau!

De sobte, entre la colla de comensals, apareix l'aranya que havia vist al principi. La reconec per dos amples ralles blanques que lluix en la part dorsal de l'abdomen i, és aranya, perquè té huit cames en conte de sis, com els insectes.

No és molt més gran que les formigues, i corre en rapidea i agilitat... ara que no li entorpix el pas. Bota àgilment a una pedra que té davant, encaminant-se en resolució ella sabrà a on i detenint-se lo justet, puix allà a on va, l'espera un assunt, que no pot esperar. I, demanant-li disculpes per si adés l'he molestat, la deixa que faça marcha.

En això es deixa oir el chichiueig d'un pardalet i, de seguida, un atre, i un atre, se posen a acompanyar-lo. És, com si sabedors dels meus primers sentiments de soletat, unint-se a tots els demás animalets, me remarcaren lo contrari donant el contrapunt en unes notes musicals. Fent patent la seua

presència en ses harmonioses veus, me fan recordar que estic dins d'una gran comunitat. Interrelacionats per lligams a sovint invisibles, nos trobem subjectes uns ad altres, vullgam o no vullgam, tots els sers que l'integrem. I, per espai d'uns segons, puc percebre un especial sentiment d'unió...

En el curt espai d'una parada per a trencar l'alé i recuperar forces he gojat de la companyia de totes estes menudes criatures, i comanejat en elles lo que duya en la mochila, només observant-les. Sense haver de bellugar-me de la pedra que elegí com assent, i apenes movent el cap, ya que les tenia enfront mateix. En la natural inclinació de la mirada mentres m'alimentava, no he hagut ni que girar la vista. En l'àrea d'un metro quadrat ha succeït tot i ho he presenciat casi sense voler.

Els trins d'emboscades aus als oïts m'han aplegat, sense intentar descobrir a on s'ocultaven, perquè ahí es trobaven i, llavors, això era prou.

A continuació, me pose les botes, plegue els pocs trastos que duc, i creue l'aigua saltant per damunt les pedres.

Plenament reparat i satisfet, escomence a pujar la costera de la vora oposta...

*Barranc de la Maimona, Montanejos.
9 de maig de 2010.*

Josep Manuel Puchalt

Nota: text redactat en les normes ortogràfiques de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana.

EL TIEMPO DA SU TIEMPO

El otro día en la tele hicieron una película que se titulaba la vida es bella, viéndola disfruté, fue tan sencilla y al mismo tiempo tan actual.

El protagonista vivía tan conforme con lo que estaba viviendo, que a mi después de verla, me hizo pensar por qué yo agrando el paso de la vida perdiendo el tiempo, dando vueltas y vueltas a lo que ya es pasado, cuando en la actualidad hay tanto que hacer y remediar a nuestro alrededor.

Creo que hay que derrochar más sonrisas y, como si fuésemos en una barca, dejarnos llevar por el mar de la vida, que seguro nos guiará a buen puerto. Y dejar las caras largas y los malos pensamientos que tanto nos dañan.

¿sabéis? Mi lema a partir de ahora será que cada tiempo da su tiempo.

La vida se nos va y cada año equivale a dos, y lo digo por experiencia, las mujeres de antaño solían decir "lo que puedas hacer hoy, no lo dejes para mañana", aprovechemos el tiempo y disfrutemos de las pequeñas cosas. Solo así también podremos decir que la vida es bella.

Lola Oleaque.

YO SOC AIXINA

En ambient llaurador vingui a la vida
i en ma casa paterna em va rodejar
i pel clima modest que me rodava
la senya del naiximent he conservat.

Des de chic al treball vaig dedicar-me
i de vell, al treball donat estic
perque pensé que, aixina, es millor la vida
i no perque yo pensé fer-me ric.

Soc amic dels amics i les idees,
a les que soc fidel i conseqüent,
no me fan impossible poder tindre
bons amics mes que pensen diferent.

Confiar en la gent, poder conviure
m'agrada mes que tinga els seus perills,
i jamai tinc que dir que un es mal home
mentres no me demostre qe es roïn.

Vanitat i ambicions me son estranyes,
els chillits no m'agraden, ni els sorolls;
pero m'ompli el goig quan en ma casa
revolen, alegrant-la, les cançons.

M'emporte molts defectes a l'esquena
causants dels entrepeçons que vaig sofrir
que per més que ma vida no afonaren
foren per a mi lliçons de gran profit.

De ma sort en la vida no em queixe:
ni me deu, ni li dec, emtem en pau...

I estic apunt per a quan Caronte aplegue
i em convide a ocupar la meua nau.

Carmen Muñoz Codoñer

ERES MÉS CONEGUDA QUE LA RUDA

La ruda, una planta originària d'Àsia i Europa i difundida per tot el món, ha estat una herba amb moltes propietats curatives i fou emprada per a altres remeis casolans. Estes característiques feren que els nostres avantpassats es fixaren en ella per a usos terapèutics i medicinals.

Des de temps immemorials i en diferents cultures, l'home aprofità els beneficis de la ruda com a arbust curatiu i protector de malefics. Entre altres pobles cal citar: Sumeris, egipcis, hebreus, caldeus, grecs i romans. Els Romans, per exemple, eren fidels conreadors d'este herbaci. Va tindre un caràcter sagrat per a caldeus i egipcis ja que tenien ple convenciment que era un do dels seus Deus. Era comú portar una rameta de ruda quant els patricis es congregaven en assemblea per jutjar a l'enemic i així reservar-se del mal d'ull. És la cultura xinesa la que més a popularitzat la ruda, adjudicant-li característiques benèfiques. La gastaven per a combatre les febres palúdiques, els mals pensaments i les bruixeries. De fet és molt comú vore en els basars xinesos la planta de ruda.

Durant la Edat Mitjana, era cultivada als claustres dels convents i monestirs, per la seua fama antiafrodisíaca. També en l'antiguitat la ruda tenia la missió d'ajudar avortar el embarassos no desitjats i al mateix temps dins dels rituals ancestrals era considerada símbol de puresa ja que les dones preparaven infusions de ruda per a netejar el seu interior espiritual. Durant molt de temps, els rams de ruda eren emprats en les esglésies per a espargir l'aigua beneïda. És per això que fou anomenada 'Planta del perdó'.

Oriünda d'Àsia Menor i escampada per tota la Mediterrània, la podem trobar silvestre o domesticada, i és el nostre clima templat propici per a ella ja que es una planta de fulla perenne i verda amb un creixement continuat tot el any i les seues flors son xicotetes i grogues.

Són moltes les propietats que se li atribueixen al llarg dels segles i encara avui en dia resulta la planta medicinal mes utilitzada. Entre els seus atributs és la planta esotèrica per excel·lència. Se la coneix com l'herba dels mils usos, protectora dels mals esperits i energies malignes. Entre els seus atributs esotèrics destaquen els següents: protegeix de manera general i actua com a prevenció psíquica, creant un camp de

protecció al voltant de qui la posseeix. Espanta els mals esperits i allunya i absorbeix a la vegada les corrents negatives que poden pertorbar la harmonia de la casa. També permet i atrau les bones vibracions de les amistats i familiars, atrau circumstancies positives i a més té la propietat de protegir-nos contra la mala sort i l'enveja.

Per gaudir dels seus beneficis és aconsellable tindre-la i conrear-la en casa. Si amb el temps la planta comença a debilitar-se o fer-se groga és una senyal que esta obrant en benefici de la casa, absorbint la negativitat que es troba en l'ambient. Si açò ocorre, simplement s'ha d'aconseguir una altra per a repetir el cycle protector anterior de la nostra llar. Nota: és aconsellable que siga regalada per un altra persona.

Donada la seua forta olor, que desprèn tan sols quant la toques, és motiu per a fora també usada per espantar mosques, mosquits, pudentes, puces i més insectes. També era usada en pocions per a untar els llocs on defecaven gats i gossos. Últimament ha estat descoberta

en l'agricultura ecològica per combatre les plagues d'insectes. Al seu olor pesilent, diu el refranyer castellà: *"Dicen que los pastores huelen a ruda y lana pero huelen a tomillo y bejorama"*.

Altre refranyer popular de la ruda :
 Casa on hi ha ruda, l'àngel la saluda.
 On se cria ruda, no mor cap criatura.
 El qui té ruda en casa, salut no li falta.
 A la casa que hi ha ruda, Deu l'ajuda.
 La ruda, tots los mals cura.

Si sabérem les virtuts de la ruda, la buscaríem fins la lluna. Però aquesta planta, que tants atributs positius se li atribueixen, també ha patit la seua llegenda negra. Es per això que fou mal utilitzada i prohibida per tot arreu atribuint-li l'apel·latiu d'herba abortiva'. En conclusió, s'ha de reconèixer que molts medicaments de la terra han estat desvirtuats i mal utilitzats, causant-li mal i descrèdit i quedant les bones virtuts oblidades, fent del seu nom un mal qualificatiu i perdent el seu vertader sentit curatiu.

Vicent Moncholí

ENVELLIMENT ACTIU, AFEGINT VIDA ALS ANYS

Tots, tard o prompte tenim que estar adscrit a esta paraula "jubilat". Abans ho van ser els nostres pares i familiars i encara que ho veiem molt lluny, ens té que arribar.

En eixe moment ja eres dels que els jòvens criden de "vosté", dels que et deixen pas en la vorera quan vas pel carrer, dels que en les carreres a peu estàs en el grup dels "super master" i, dels que, quan vas a comprar en horari laboral, molts et miren i has d'aclarir de vegades, que no estàs malalt, que ja estàs jubilat.

De seguida tindràs amics i coneguts que t'informaran dels viatges d'Imsero, dels programes de termalisme o de la targeta daurada de Renfe per a viatjar amb bons descomptes.

Crec que esta època pot ser d'allò més plaent si se planteja correctament, tenint uns objectius, uns ideals. Per a moltes persones jubilar-se és una espècie de xoc en quant es referix a l'activitat diària i pot arribar a ser traumàtica.

En la nostra societat este moment constitueix un canvi important en el cicle vital

perquè modifica la nostra estructura de funcions, els nostres hàbits, l'organització de la nostra vida diària i repercuteix intensament sobre el nostre sentit d'eficàcia i de competència personals.

La jubilació és, tant un estat a que s'arriba i que obliga a assumir un nou rol, com un procés que comença durant la mateixa vida laboral i que hauria de planificar-se amb temps per a organitzar molts anys de la nostra vida. Una adequada preparació per aquest estat, podria ajudar a donar sentit a esta nova i desconeguda etapa de la vida.

És curiós que escriga açò, perquè mentre un treballa pot arribar a pensar el contrari: "ojala tinguera el dia lliure per a fer el que més m'agrada". Però tot cansa, i encara sort que hi ha multitud d'opcions i avantatges, tant per als moments d'oci com per a seguir actius.

És important realitzar algun curs o taller (mai és tard per a aprendre coses noves) o inclús ensenyar u mateix el que sap als altres (professor, instructor, voluntariat), tot això ajudarà a autovalorar-se millor i sentir-se bé amb si mateix.

Disfrutar de bona salut no és incompatible amb l'edat. És important cuidar-se després de deixar de treballar, perquè la salut és la base del benestar i hem de cuidar-nos, fent exercici, desenrotllant alguna activitat que et faça pensar i recordar, prenent el sol, cuidant-se en el menjar i inclús riure.

Amb la jubilació, ve la possibilitat de posar en marxa projectes i activitats que fins llavors no s'han pogut realitzar: voluntariat, oci, relacions socials, viatges, etc. És vista en el seu sentit més positiu, perquè permet iniciar noves activitats, en molts casos més enriquidores que el treball que s'ha abandonat.

Algunes persones la podien considerar com un alliberament i pensar que és un

premi al treball realitzat. Però este tipus d'actitud té el risc de provocar avorriment i apatia per la falta d'expectatives, projectes i activitats amb què omplir el temps que abans es dedicava al treball.

Hi ha que considerar-se una persona afortunada, si estàs bé de salut i amb ganes de fer coses; i seria meravellós que quan et digueren, "ara si que tindràs temps de fer tal cosa", es poguera contestar que no, que te falten hores del dia per a fer el que es té programat.

Les persones majors, en una altra època llunyana, van ser els éssers més prestigiosos, perquè eren els depositaris d'eixa cultura oral que transmetien de generació en generació. No hi havia un altre sistema de comunicació, per això es deia que eren "els majors en edat, saber i govern". Va ser la seua època gloriosa. Després van començar a canviar les coses, es va inventar la impremta i ja no feia falta que els ancians comptaren les coses passades perquè es podia saber a través de la lectura.

No ens fem vells per haver viscut un cert nombre d'anys, ens fem vells quan desertem del nostre ideal. I si bé els anys arruguen la pell, renunciar a l'ideal arruga l'ànima, per això no cal pensar només a jubilar-se per a posar-se a jugar al dòmino o a la brisca com a única

distracció, sinó a abocar la nostra experiència sobre els altres, i mantindre una vida activa.

Sentir-se actiu, productiu, útil i implicat socialment i en la comunitat de pertinença són necessitats importants que han de ser satisfetes en la vida posterior a la jubilació. És responsabilitat de tots contribuir a oferir respostes satisfactòries a estes necessitats fonamentals de les persones després de la seua eixida del mercat laboral.

És possible que l'etapa més llarga de la vida transcórrega en la coneguda com a tercera edat, per això delegar-la a un segon pla, a la inactivitat i passivitat pareix, certament, poc intel·ligent. La vellesa sol vindre acompanyada de malalties, però també de grans oportunitats per a ajudar els fills, estar amb els nets i per a recuperar el temps lliure perdut durant la vida laboral.

Hi ha que recordar, que la jubilació no és el final, sinó el pas següent al treball continu i en el que toca arreplegar els fruits de tants anys de dedicació.

Un abraç.

Pascual Pastor Codoñer

REPARACIÓN DE CALZADO
 REPARACIÓN DE MÁQUINAS DE COSER
 AFILADO DE TIJERAS Y CUCHILLOS

Avda. Blasco Ibáñez, 140 · MASSANASSA

Rafel: 637 491 232

Momentos inolvidables

c/ San Miguel nº1
 Massanassa
 647 429 373-9614 329 38

VENDEMOS Y ALQUILAMOS
 SU VIVIENDA O LOCAL

HABITALE
 LA INMOBILIARIA QUE RESPONDE

¿Quiere saber cuánto vale su inmueble?

API AGENTE COLEGIADO 1510

HABITALE ALTERELLA

Tfno. 96 1049688 - 816246888
 AVD./ RAMON Y CAJAL 51-1ºBIBI
 CATARROJA 46470 (VALENCIA)

VALORACIONES GRATUITAS

Antigem

MASSANASSA

SEDAVINUM

MASSANASSA

MENÚ DIARIO 9€ TODO INCLUIDO

RESERVAS

PLAZA CAMP DE TURIA, 12 - 960 614 629

CUINSOL
WASH CARE

96 125 13 04
 cuinsol@cuinsol.com

 CLÍNICA PODOLÓGICA
 JOSEP MONCHOLI ALFONSO

PATOLOGÍAS DE LOS PIES

Avda. Jose Alba Alba, 25 B · 46470 Massanassa (Valencia)
 Consulta previa petición de cita 96 125 04 93
 jmoncholi@hotmail.com

MS
 RECHAPADOS SL

RECHAPADOS DE TABLEROS
 ATAMBORADOS PARA PUERTAS
 PERFILADO Y CANTREDO
 DE TABLEROS
 TRABAJAMOS SOBRE PEDIDO
 A MEDIDA
 Ó STANDART...ETC

c/ Aquerieta, 33 apart, correos 136 - CATARROJA
 46470 MASSANASSA (VALENCIA)

admin@msrechapados.e.telefonica.net

mrechapados@gmail.com
 Tel. 96 125 25 09 - Fax: 96 125 26 34

torromé
 perruqueria

telefon | 96 125 29 37
 adreça | carrer Forba, 4 - massanassa - 46470 - valencia

LA PROCESSÓ DEL CRISTO DE LA VIDA

Ya toquen les campanes
ya va a eixir la provesso.
Afanya't, agarra el ciri
que ya es el tercer toc.
Tots els carrers estan d'enramades arreglats
y en els balcons l'estampa del Cristo ficada,
les bandes de música tocant
i els nostres cors de dicha inflamats.
Quan els portadors el trauen de l'iglesia
en eixe mimo esmerat
i tiren les 21 salves
tot el poble que l'espera
es fica d'emocio a tremolar.
Davant van totes les andes,
el primer Sant Joan,
que el porten eixos chics que quan siguen majors
al Cristo portaran.
De falleres, cofrades i clavarieses van distintes comisions
I tambe van chiquets i chiquetes
que han pres enguany la primera comunio.
A banda de totes les persones que al Cristo volen acompanyar
tambe van els que han fet una promesa
perque en el Cristo de la Vida han confiat,
i tots els massanasseros que fora del poble estan
esta festa no se la perden
ya viixquen en Madrit, Catarroja o Alfafar.
Quan ya ha passat la provesso la gent a la plaça de l'iglesia se'n va
per a vore com els portadors el roden, "no es que el volen marejar",
es que els Cristo de la Vida a tots nos vol mirar.
Una volta dins l'iglesia els gojos li cantaran
i quan la festa s'acabe en el seu altar el ficaran.
Per a visitar-lo el tenim tot l'any allí en la seua capella
i contar-li tot lo que no passa,
unes voltes alegres i tambe alguna pena,
aixina que al Cristo de la Vida m'encomane per a que me guie per bon
cami i no s'oblidi mai de mi.

Lola Hervás Pons

**TRANSPORTE DE MERCANCÍAS:
PELIGROSAS A.D.R. Y
SOBREDIMENSIONADAS**

TERPSICOR, S.L.

GRÚAS AUTOCARGANTES, TRANSPORTE
Y ELEVACIÓN DE TODA CLASE DE MATERIALES.
ALQUILER CAMIONETAS Y FURGONES

Camino del Fus, 21 (polideportivo)
Telf.: 96 125 17 20
(Jesús) Móvil: 608 86 46 13
46470 Massanassa (Valencia)
e-mail: loparlevante@gmail.com

**RECAMBIOS
TERRAMAR**

RECAMBIOS TERRAMAR es una empresa dedicada a la maquinaria, recambio y accesorio agrícola, con una amplia experiencia en el sector, les ofrecemos un trato personalizado y profesional con soluciones inmediatas ya que la disponibilidad, la rapidez y la entrega son claves para ofrecer un buen servicio.

Carrer de la Plaça del Seguretat, 22 • València • T. 961 727 112
www.recambiosterramar.com

CLÍNICA OFTALMOLÓGICA
Dra. Ana Castelló Ramón
OFTALMÓLOGO

**CIRUGÍA
LÁSER
CATARATAS**

Calle 9 d'Octubre, 17, bajo
46470 MASSANASSA (Valencia)

Cita previa   **Urgencias**
96 125 31 60   **615 54 83 34**

Salvador Tarazona
Correduría de Seguros S.L.

OFICINAS

Valencia, Ciudad de la Justicia	96 373 45 50
Massanassa	96 125 22 92
Sedavi	96 396 35 00
Silla	96 311 60 01
Barcelona (Cojebro)	606 117 727

Colaboradores en toda España.   **Pregúntenos**

Web: www.starazona.com   Mail: info@starazona.com

AMADEU CÍSCAR

reiventando / los seguros

Horario de oficina
De Lunes a Viernes: Mañanas de 9,30 a 14,30 h.
Tardes de 17,00 a 20,00 h.
Agosto mañanas de 10,00 a 14,00 h.

C/ Huelva, local E - Apartado de correos 126 - 46470 CATARROJA (Valencia)
Tel. 96 126 53 11 / Fax. 96 127 05 60
amadeo.ciscar@agencia.axa-seguros.es

REPARACIÓN DE AUTOMÓVILES

**Talleres
Ballester**

Francisc de Vinatea, 27
Teléfono 96 125 09 64
46470 MASSANASSA

SUCRÈ
cafeteria - cocteleria

avda. José Alta Silba, 31   46470 massanassa
tel.: 961 251 235   facebook: sucre massanassa

FORN - PASTISSERIA

Vic. Pastor

C/ Comtes de Triguera, 24
Tel. 96 125 36 82
MASSANASSA

Modesta Benach

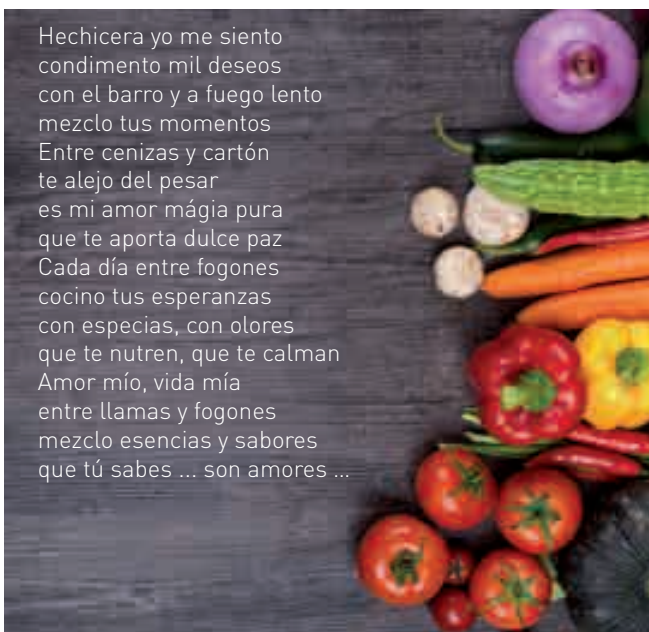
A PESAR DE LOS TROPIEZOS, A PESAR DEL DOLOR

Mirar el horizonte, la necesidad de ver un poco más allá, la ilusión que nos impulsa a seguir, la esperanza de creer que no todo está perdido, el deseo ferviente de continuar, de andar el camino, la voluntad de levantarse después de una caída, la fortaleza para superar las tristezas, el optimismo que deseamos en nuestras vidas, todo ello nos hace más humanos, nos hace más fuertes ... En nosotros está el "poder" y el "querer", tenemos la llave para cambiar situaciones, somos los dueños de nuestra existencia, debemos librarnos de las manipulaciones impuestas, de los agravios, de los tropiezos, de las penas, debemos andar el camino siendo conscientes de los pasos andados. Los lamentos no sirven de nada, no sirve de nada recrearse en el dolor .. el tiempo nos da sosiego, nos da alas, el tiempo nos permite avanzar, el tiempo nos fortalece, nos curte.

Mientras tengamos la ilusión de continuar, mientras nuestro rostro sea capaz de esbozar una sonrisa, mientras nuestras lagrimas nos consuelen, mientras mantengamos la ilusión por vivir, por amar, por seguir ... Es cuando nos damos cuenta que somos los únicos dueños de nuestra vida y todo "ello" a pesar de los pesares ...

ENTRE FOGONES

Hechicera yo me siento
condimento mil deseos
con el barro y a fuego lento
mezclo tus momentos
Entre cenizas y cartón
te alejo del pesar
es mi amor magia pura
que te aporta dulce paz
Cada día entre fogones
cocino tus esperanzas
con especias, con olores
que te nutren, que te calman
Amor mío, vida mía
entre llamas y fogones
mezclo esencias y sabores
que tú sabes ... son amores ...

CUANDO PASAMOS DE LA NIÑEZ

Cuando pasamos de la niñez a la adolescencia el tiempo pasa pausado, lo sentimos lento, sin prisas, deseamos con todas las fuerzas hacernos mayores, crecer, ... estamos ansiosos de descubrir nuevas sensaciones, estamos desbordados de energía, nos mostramos impetuosos, queremos avanzar rápido, queremos "comernos" el mundo que se muestra mágico ante nuestros ojos ... somos niños y todavía nos queda tanto por vivir ! ...

Mis momentos de esos años que ahora me parecen lejanos, los tengo retenidos en la memoria, son tesoros que guardo con celo y cariño .... me parece imposible que todo lo vivido sea una suma enorme de instantes, momentos, recuerdos .... que rápidos pasan los años cuando alcanzamos la madurez, parece imposible el inmenso caudal de recuerdos que guardamos en nuestro interior ...

No le tengo miedo a la vejez, pero me siento impotente al ver cómo los años me van separando de mis seres queridos ... Agradezco que la vida me regale días, me de tregua para disfrutar de los míos, de mis recuerdos, poder saborear los instantes que me otorga, los amaneceres que me regala. ... Soy feliz de poder gozar de un pasado, soy feliz de vivir este presente ...

El camino que me quede por recorrer lo quiero andar despacio, quiero saborear todos los momentos, quiero retener en mi retina los bellos y mágicos días vividos, pero también quiero vivir los maravillosos instantes que me quedan por descubrir ... hay una bella frase dicha por un gran hombre que ilustra a la perfección el valor de la vida ...

" El tiempo no es oro ... el tiempo es vida" ... Gran verdad!

UN CUENTO DE NAVIDAD...

LAS REFLEXIONES DE UN ZORRO

AVISPADO

Marolep Opac

- Estos días navideños promueven en mí la introcepción, Sarcan.

- No me sorprende, anciano antiguo: con los años, aumenta la sensibilización afectiva.

- Son fechas que favorecen la rememoración de las pérdidas. De manera mecánica, te hacen recordar, con nostalgia y añoranza, más de ésta que de aquella, cuanto tuviste y ya no es.

- Es uno de los precios que tenéis que pagar los humanos: la consciencia....y la conciencia.

- Fíjate, zorro lenguaraz: ayer hablaba con un buen amigo. Debatíamos acerca de las borrascosas relaciones que se producen entre padres e hijos. Tengo para mí que las pérdidas más dolorosas son las que ocurren cuando, desposeído de algo vital para ti, sigues sabiendo que existe, y sigues sabiendo dónde se encuentra, y sigues sabiendo que no lo recuperarás.

- Cierto es, Marcelo. Creo que, cuando un hijo maltrata a su padre, se produce una forma de muerte. El padre sufre la pérdida del hijo, cual si de la misma muerte se tratara.

- Sí, Sarcan. Pero, hay una diferencia sutil: el maltrato del hijo al padre produce un duelo mucho más largo y duradero. Más duradero. Intensamente duradero: dura toda la vida... del padre, por supuesto.

- También el hijo sufre, Marcelo. Muchas veces, inmerso en el desenfreno de su propia vida, puede que no llegue a ser consciente de su sufrimiento, pero sufre, vive el Cielo.

- No estoy seguro de cuanto dices, Sarcan. Si ese sufrimiento fuera tal cual lo describes, es seguro que el propio hijo trataría de remediar la disonancia.

- Sólo tienes que observar, sólo tienes que observarte: tu trasiego mental se ha

ido incrementando con tu edad. ¿Acaso crees que eres un ser especial?. No. No lo eres. Todos los humanos pasáis por ese devenir. En algún momento de vuestra vida echáis cuentas de vuestra propia vida, y revisáis los acontecimientos de esa memoria autobiográfica, y, con sorpresa, os redescubris, y, las más de las veces, predominan los desencuentros vitales.

- Déjame que te proponga un reto, zorro presumido.

- ¿Qué será, viejo cascarrabias?

- Podrías escribir un breve relato con esas descabelladas ideas que ahora expresas. Seguro que no eres capaz de argumentar con solvencia tales extravagancias.

- Acepto el reto. Con una condición.

- Veamos por dónde te lleva ese deambular mental tan errático que te caracteriza en las últimas lunas.

- Mi condición es que, si te convence mi relato, públicamente lo reconocerás. Además, -la socarrona sonrisa del zorro presagiaba algo inesperado-: si mi relato te convence, serás tú quien se ocupe de aprovisionarnos de tabaco durante todo el año que recién empezará.

- Trato hecho. Ahora, creo que ejerceré de confesor con mi querida amiga: creo que su relación con el nuevo galán hace agua por todas partes.

- Ah, tu querida amiga, y eterna contrincante en esas alocadas batallas de canasta.

- No te disperses, Sarcan: tienes tarea. Mañana, cuando el sol te avise, me avisas. Quiero deleitarme con tus quebrantos mentales.

- Así sea.

Los primeros rayos de sol encontraron a Sarcan preparando ese aromático café, y

los primeros aromas del café tropezaron con un Marcelo resistente al despertar.

- Por Dios bendito, Sarcan: ¿todavía no duermes?

- Dormí, y soñé, y desperté. En cambio, tú, parece que sólo duermes.

- Puede que estés en lo cierto. Tengo el presentimiento de soñar menos cada noche. Las ensoñaciones permiten vencer el tiempo de sueño con un ajuste bastante certero al tiempo que transcurre durante la vigilia. Si me duermo, y despierto con la sensación de haber empezado el sueño hace un instante, no existe ese ajuste con el tiempo de vigilia, luego hay poca o ninguna ensoñación.

- Tomemos café, Marcelo. Tienes que estimular tu mente. La noto bastante renqueante.

- No te burles, zorro. Tomemos ese café, y prepárate para tu relato.

- Preparado está.

- ¿Y bien?, ¿por dónde han derrotado tus escasas neuronas, zorro fugaz?

Como no podía ser de otro modo, mi relato podría llevar por título "Un cuento de Navidad", pero he querido añadir la coetilla de "Carta al hijo errado". Es, creo yo, una historia bastante común entre los humanos. Allá voy.

- "Algún día, alguien te dirá: "tu padre está mal". Como siempre, y con la monotonía y cansancio habituales, llamarás preguntando: "¿qué pasa?". Una voz, probablemente desconocida, o no, te dirá: "tu padre ha muerto"...

Tras la sorpresa inicial, tu cabeza empezará a bullir. De manera relampagueante, tus pensamientos trepidarán sin cesar sobre tus retinas. Y verás, y lo verás, y te verás. En cuanto a tus sentimientos, yo podría darte alguna pista.

- Por ejemplo, sentirás alivio. ¿Sabes

por qué? Porque, desde hace ya mucho tiempo, tu padre era para ti cual pesada losa que comprimía tu corazón de forma asfixiante. Con su silencio, provocaba los gritos más angustiosos dentro de ti. Con tu silencio, lo fuiste matando. Con tu silencio, hiciste nacer quejidos de frustración, y de ira, y de tristeza, y de miedo, por ese orden. Con tu silencio, mataste la esperanza de todo padre, la esperanza del hijo, la esperanza de sí mismo después de su muerte. Sentirás alivio. Sí: mucho alivio. Pero, quizá no sepas lo que ocurrirá después de quitar esa losa que te atenaza. Esa losa que supone tu padre para ti. Ese alivio dejará tu alma desnuda frente a ti. Aparecerá lo que ese tipo de losas suelen ocultar: el vacío.

Por ejemplo, sentirás alegría. ¿Te sorprende? Sí. Es muy probable que experimentes alegría. Pero, tengo para mí que esa alegría será enfermiza. Probablemente, esa alegría esté relacionada con el bienestar transitorio que te produce el alivio.

Por ejemplo, sentirás ira. ¿No lo esperabas?: yo sí. Sentirás ira contra ti mismo: ¿por qué no he sido capaz de canalizar mi afecto de una forma saludable con mi padre? Sentirás ira contra esos personajes mezquinos que ensuciaron tu mente con sus sucias mentiras. Mediocres en todo, fabulosos en la nada y extraordinarios en la maldad. Sentirás una ira intensa, creo yo que también muy volátil, contra esa gentecilla que fue modelándote en el odio a tu padre. Gentecilla tenida por buena, pero con almas semejantes a

cloacas putrefactas, capaces de provocar el vómito sólo con su pensamiento.

Por ejemplo, sentirás tristeza. ¿Verdad que lo esperabas? Sin embargo, no creo que la sientas de manera inmediata. Todavía no es el momento para ese trance, pero, no lo dudes: la sentirás. Sabes que tu padre siempre deseó lo mejor para quienes formaron parte de su vida, especialmente tú, en cuyo derredor tantos años giro su propia vida. Vivirás acontecimientos de todo tipo, y es mi deseo que larga sea la travesía de tu vida, e innumerables los acontecimientos que configuren tu esencia, si es posible, que predominen los gratos.

Pero, llegará un día, después de miles y cientos de ellos, en el que notarás que tu vida también se acaba, como también tu padre lo notó. Alguna vez te verás en tu último trance. Entonces, ya lo verás, aparecerá en tu mente esa figura gastada de ese padre al que tanto denostaste. Toda esa tristeza que no sentiste en el momento de la pérdida, ahora empezará a brotar de dentro de ti, hasta sentir que te ahoga con su espesura. La sentirás ahora, y no antaño. No la sentiste antes porque la "pérdida" no era tal para ti; la tristeza sólo se siente cuando la pérdida es/era valiosa para ti. Cuando no tiene valor la "pérdida", realmente no hay pérdida.

Cuando perdiste a tu padre, no habías mucho valor en esa pérdida. Ahora, sin dejar de manar desde lo más oculto de tu alma, no sabrás cómo negociar con ella para que no te nuble. Te inundará. Más allá del miedo que puedas sentir al saber que tu vida se acaba, quizá te

parezca sorprendente que fluya un pensamiento en ti: "Dios mío: ¿qué le voy a decir a mi padre cuando lo vea?. En cualquier momento de ese momento de tu vida, probablemente después de una larga noche de guerra noctámbula, despertarán tus ojos, y, con sorpresa, descubrirás que tu padre te espera. Con amargo desasosiego, y grande desorientación, es probable que pienses: ¿cómo podré explicarle a mi padre que mi padre murió?. No. No tendrás ninguna dificultad: eres tú mismo quien llegas al encuentro de tu muerto padre. Y, en esa realidad, ambos compartiréis algo intangible: la esencia indeleble del viejo Caronte en su trasiego infinito: la muerte a todos iguala.

El silencio espeso en el viejo rincón donde Sarcan declamaba sólo era interrumpido por la letanía de cuatro grillos cabezones empecinados en menguar la floresta del descuidado jardín. Retornando a la realidad de la vida real, Marcelo apenas podía suavizar sus atropelladas palabras:

- ¡Por los clavos de Cristo, Sarcan! me has hecho estremecer.

- Y bien, anciano gruñón: ¿tienes algo más que decir?

- Estooooo, sí, Sarcan: yo me encargaré del tabaco.

- ¿Algo más?

- Valeeeeeee: es un buen relato, Sarcan.

MEDIACIÓN ESCOLAR... CADA VEZ MÁS NECESARIA!!!

Reflejo de la sociedad actual, hoy en día, existen en cada institución escolar una gran diversidad de formatos familiares, culturales, económicos, religiosos, éticos y morales, y todo esto tiende a separar, discriminar y lleva a que se vulnere el respeto por las diferencias, tanto sean intelectuales, éticas, sociales o de cualquier índole.

Son mayoría los profesores, alumnos y padres que consideran que en los últimos tiempos se ha producido un notable aumento de los conflictos en el entorno escolar, lo que está conduciendo a un deterioro progresivo de las relaciones interpersonales en las escuelas, todo ello amplificado con el uso masivo, entre los jóvenes, de las nuevas tecnologías que ha llevado, en ocasiones, a situaciones con desenlaces dramáticos para las familias de las víctimas de acoso y/o ciberacoso y, por ello, la sociedad, de la que todos formamos parte, no debe ser ajena a este tremendo problema que va en aumento.

Hoy, más que nunca, debemos fomentar la aceptación del otro y el respeto hacia las diferencias poniendo en valor el principio de igualdad establecido en nuestra Constitución y tantas veces olvidado.

Se está evidenciando que la forma habitual de gestionar los conflictos en el ámbito educativo, consistente sólo en amonestaciones o expedientes sancionadores, no siempre resulta efectivo, ni sirve para arreglar una situación de violencia en el aula, incluso algunas veces es peor "el remedio que la enfermedad" y con estos métodos se contribuye a intensificarla, lo que empeora el problema y lo alarga.

Esta situación hace cada vez más interesante y necesaria la mediación escolar como alternativa, pese a no ser la panacea ni un instrumento mágico, si puede considerarse como una herramienta válida para mejorar la gestión de una buena parte de los conflictos.

La mediación es una respuesta constructiva para la resolución de conflictos, utiliza el potencial de la transformación positiva de las personas, promueve la solidaridad y la prevención de los conflictos y **promueve la cultura de la paz y la no violencia dentro de los centros escolares, desde infantil a secundaria e incluso en las universidades.**

En el ámbito escolar no sólo se ha de entender como un modo de resolución de conflictos, sino como una metodología de enseñanza en la que prima la comunicación interpersonal en todos sus niveles, posibilitando la reflexión y el pensamiento de las partes.

Enseñar habilidades de resolución de conflictos en las escuelas provoca el descenso de los problemas disciplinario y da habilidades a la próxima generación para resolver problemas.

En la mediación escolar se forma a los miembros de la comunidad educativa (Profesores, padres, alumnos y personal no docente del centro educativo) para alcanzar los siguientes objetivos:

- Construir un sentido más fuerte de comunidad en la escuela.
- Mejorar el ambiente del aula.
- Desarrollar el pensamiento crítico de los alumnos y las habilidades en la solución de problemas.

- Mejorar las relaciones entre estudiante y maestro.
- Resolver disputas entre iguales que interfieren en el proceso de educación.

Por el bien de nuestros hijos, que son el futuro, y de nuestra sociedad es necesario impulsar estos programas de mediación en el ámbito educativo y junto a la voluntad de la comunidad educativa es importantísima la sensibilización de la administración en este aspecto, apoyando y fomentando la mediación escolar.

Debemos tener presente que la sociedad que resuelve sus problemas con la palabra es una sociedad adulta, en esa creencia debemos educar a nuestros hijos y hacia ello debemos dirigir todos nuestros esfuerzos.

Por último, permitirme que felicite a LA TERRETA por su centenario y a todos los que a lo largo de tantísimos años han hecho posible su publicación; Cómo buena Massanassera, año a año, espero que llegue a mis manos esta entrañable revista que me trae grandes recuerdos ya que para mí, desde siempre, las Fiestas de San Juan comienzan cuando llega a mis manos, por ello le deseo que cumpla muchos y que todos lo veamos y disfrutemos.

Saludos y Buenas Fiestas a todos!

Mayte Ferrer Monfort
Abogada y Mediadora

HISTÒRIA DE LES ANDES DE SANT ROC

La primera anda de Sant Roc que es coneix a Massanassa, la va confeccionar Nicolás Sanroque. Passà el temps i el senyor Rector Josep Alba, la va deixar a la parroquia de Sant Carlos d'Albal i en les festes de 1967, els clavaris intentaren recuperar-la (en aquells temps estava en la casa de begudes Costa) varen lluitar prou per tal que tornara al poble, però sense cap d'èxit. Això va fer que decidiren construir un anda nova i ho conseguiren i va estar a punt per a eixir a la processó.

La segona anda de Sant Roc la varen construir eixe mateix any al taller de Leonardo (fill de Pepín), amb l'ajuda de tots els clavaris. Ells s'ajuntaren per a sopar, després per a treballar feien una tertulia. Una volta acabada la va pintar Vicent el Pintor.

CLAVARIS DE SANT ROC 1967:

• **1º Fester:** José Santaremgia. Festers. Juan "el correger", Pedro Morón, Vicent "rata", Manolo Bou, Alfonso "l'amplet", Enrique, Tomás "el guardia", Pascual "calo", "cabiles", Pepet Martínez, Ricardo Soro, Joaquin Soria, Tomás Caballero, Vicente Ridaura, Agustín Tapia, Benavent, Juan Casañ, Rafael García, Paco "cantina", Vicente "el rullo", Pepe "sastre", Paco Llana, Arturo Puchalt, Agustín Porcar, Vicente Cuallado, Vicente Zapata, Leonardo, Vicente Catalá "el pintor".

CLAVARIS ANY 1952:

• **Primer fester:** Juan Soriano "el correger". Festers: Joaquin Soria, Pedro Seguí, Enrique Baixauli, José Santaremgia "el cartero" entre altres fester.

RECORDS DE SANT ROC.

Una anècdota va succeir en l'ofrena de 1967. Els festers van eixir portant les alegories del sant, es a dir el pa i el vi. Varen portar pans de 10 kilos i un cuiro de vi.

Cal destacar la gran cavalcada que feren eixe any al poble, i els balls que es celebraren en el cantó de casa del tio "murga" en l'Orà.

Durant alguns anys la festa no va tindre clavaris, però alguns dels festers de 1967 (Francisco, Pascual Torromé "calo", Enrique Jorge, Ricardo Soro, Francisco Codoñer, Arturo Puchalt, Francisco Barea i Juan Baixauli), decidiren continuar la tradició traguent a Sant Roc en la processó de Sant Joan. També varen decidir fer-li uns farols nous a l'anda.

Un any els festers no tenien diners i en compte d'adornar l'anda amb flors, la van adornar amb carabasses.

UN POC D'HISTÒRIA SOBRE SANT ROQUET

Fent un poc d'història de Sant Roquet al nostre poble, podem recordar que en els anys 40, Maria la de "Romeu", dona de Constantino "el ferrer" i Paquita "la ferreria", regalaren una imatge de Sant Roc per al carrer del mateix nom.

Maria Jesús, Anita i altres veïnes de l'Orà, formaren una comissió de dones per a portar a cap la festa en honor a Sant Roquet, seguint-les en este menester Pepica "la barraca", Encarnita etc.

Esta tradició la continuaren la nora de la "tia barraca" Isabel Martí i Rosa Puchalt entre altres, oferint al sant una processó de trons seguida d'una missa i una picaeta després, en el carrer de sant Roc.

La primera anda de Sant Roquet, la varen fer d'una caixa de tabaco (eren de fusta). Uns anys després Pepe Moreno "barraca", fill de la tia "barraca", va fer un anda en el taller on treballava.

CLAVARIS DE SANT ROC 1997

Eloi Nácher García (capità), Amadeo Puchalt Ramos, Vicent Ferrer Ridaura José Raga Mondria, Agustín Olmos Juan, Luis Blanch Comes, Luis Sanroque Coscollá, Jose Luis Vicente Martínez.

UNA SOCIETAT INSOSTENIBLE

Vicent Cucarella Tormo, economista

Han passat cent anys des de la primera publicació de la revista "La Terreta". Durant aquest segle han canviat molt les condicions de vida, tant a Massanassa com a la resta del món. En 1917 en el planeta vivien aproximadament 1.900 milions d'habitants, amb un consum moderat i unes necessitats energètiques escasses. Era una societat senzilla, que esperava gaudir d'un futur amb major benestar. En aquella època es confiava en aprofitar l'explotació dels nous recursos naturals descoberts, els avanços de la tecnologia i el potencial energètic d'un combustible relativament nou i fàcil d'usar com era el petroli, així com l'extensió de l'ús de l'electricitat. Excepte per assumptes conjunturals adversos (guerres o catàstrofes), s'intuïa un increment continuat de les condicions de vida de la humanitat, aprofitant els serveis prestats per les noves màquines mogudes per energia barata.

La societat actual pretén augmentar constantment la producció i el consum, oblidant que els recursos són escassos i cal emprar-los amb trellat. No es pot créixer permanentment en un planeta finit

Els massanassers –com la resta d'occidentals– hem gaudit d'eixos canvis espectaculars durant aquest últim segle i **ens hem acostumat a una vida basada en l'ús fàcil de l'energia.**

Hui, cent anys després, els científics tremolen amb les seues previsions. Ara

som aproximadament 7.400 milions d'habitants al planeta; i no sols en som molts més, sinó que cada vegada usem més objectes i més energia per persona. Abans la producció i el consum servien principalment per a satisfer unes necessitats bàsiques, mentre que en l'actualitat s'ha capgirat la relació: ara es creen necessitats artificials per a que cada vegada consumim més i més. **La publicitat s'encarrega de generar una insatisfacció personal permanent amb l'objectiu de que el consum i la producció no paren d'augmentar.** L'actual sistema econòmic necessita créixer constantment, a pesar de que així s'esgoten els recursos naturals, es contamina el medi ambient i es desestabilitza la biosfera. Cada vegada és més complicat mantindre el ritme d'extracció que requereix aquest mode de vida. I, damunt, l'abús dels combustibles fòssils està provocant un canvi climàtic de velocitat inimaginable i conseqüències terribles. En 1917 s'albirava un futur millor i així ha sigut. Ara, en 2017, les previsions sobre les condicions de vida futures no són tan favorables. **Per primera vegada es preveu que el benestar de la pròxima generació serà inferior a l'actual.** Això és així perquè en les nostres decisions actuals de producció i de consum no tenim en compte el dany que generem al planeta. Ens oblidem de la contaminació produïda, de l'efecte sobre el clima, de la disminució de recursos escassos i no renovables, etc. Eixe "oblit" és el que ens ha permès créixer tant en termes econòmics durant les últimes dècades prèvies a la crisi. **Hem estat aprofitant una energia i unes matèries primeres que havien sigut generades pel planeta durant milions d'anys; i que nosaltres estem esgotant en poc de temps.**

El nostre consum desenfrenat necessita cada vegada més recursos naturals i energètics; fins el punt que estem arribant al seu nivell màxim d'extracció possible. Això provocarà tensions en el subministrament i en el control dels recursos escassos, com ja estem vivint en la majoria de conflictes bèl·lics actuals. Per una altra banda, hem de tindre en compte que les noves energies procedents de fonts renovables no proporcionen un retorn energètic comparable al dels combustibles fòssils. A més a més, aquestes energies renovables pateixen una sèrie de limitacions, com són: la seua intermitència, la dificultat d'emmagatzematge, l'ús de minerals escassos, la dependència dels combustibles fòssils en la seua fabricació, la dificultat d'augmentar l'electrificació d'altres usos energètics, etc.

És evident que el futur haurà de basarse en aquestes noves fonts energètiques i que hauríem d'haver començat ja la transformació. Però degut a les seues característiques, també és cert que haurem d'acostumar-nos a unes dotacions energètiques inferiors a les actuals. Per tant, **o comencem a canviar gradualment els hàbits o patirem els efectes d'una transició abrupta** quan ja no es puga mantindre el mode de vida actual. I damunt aquestes dificultats coincidiran amb l'accentuació de les conseqüències del canvi climàtic que estem provocant i que ja comencen a ser perceptibles.

En l'actualitat la Terra necessita any i mig per a regenerar els recursos consumits durant un any. És evident que aquest ritme no es pot mantindre durant molts anys més. Aquesta sobreexplotació afecta tant a les terres fèrtils com al subsòl, als oceans i a l'atmosfera. **El canvi climàtic és la conseqüència nefasta de les nostres accions sobre el planeta**, és el crit de queixa de la biosfera.

L'única solució passa per reduir dràsticament l'ús de combustibles fòssils,

juntament amb la necessària disminució de la producció i del consum fins a situar-nos en una posició d'equilibri amb el fruit que el planeta és capaç de regenerar. Cal, doncs, preparar-nos per a una situació diferent a la coneguda durant les últimes dècades. **Hauríem de començar ja el procés de transició cap a una societat amb unes necessitats inferiors de consum i d'energia**, com ja han començat a fer en altres llocs (municipis en transició, *transition towns*).

Llavors, em pregunte si els massanassers estem preparats per a aquests canvis. Existeixen suficients iniciatives comunitàries? Hi ha inventaris d'objectes que puguen ser compartits entre veïns? Estem avançant cap al bé comú? Fem un ús eficient i sostenible del transport, públic i privat? Planifiquem suficients activitats col·laboratives? Fomentem la creació de *bancs de temps* (on cadascú aporta segons les seues habilitats)? Ens preocupem per consumir productes locals o comarcals, amb un transport mínim? Evitem els desplaçaments innecessaris?

Estic convençut que **es pot viure millor d'una manera menys consumista i menys competitiva, però més col·la-**

borativa i més respectuosa amb el planeta. Tots formem part d'aquesta societat i hem d'implicar-nos en canviar uns hàbits consumistes equivocats, tenint present l'efecte sobre el planeta de cadascuna de les nostres decisions. En aquesta transició tots podem i devem col·laborar perquè, com deia Eduardo Galeano, *molta gent menuda, en llocs menuts, fent coses menudes, poden canviar el món.* O com diguem els valencians: **tota pedra fa paret.**

L'economia ha viscut "dopada" durant l'últim segle, aprofitant unes "hormones del creixement" com són el petroli, el carbó, el gas natural i molts minerals escassos. Ens hem malacostumat i ara cal trobar la manera de viure en harmonia amb la capacitat del planeta

Si es lujo,
está en Lookxury

LOOKXURY®

GUÍA DEL LUJO Y LA EXCELENCIA
EN ESPAÑA 2017

Lookxury.es

Edición 2017
Selección y ejemplares:
T: 902 271 902
C: suscripciones@lookxury.es

...Para saberlo todo sobre tráfico y seguridad vial...

Suscríbase

a la revista de referencia en el sector

SOLO 8,25 €
AL AÑO
(6 números)

- LA MEJOR INFORMACIÓN SOBRE SEGURIDAD VIAL
- TODO SOBRE MOVILIDAD
- LAS OPINIONES DE LOS MEJORES ESPECIALISTAS
- TODA LA ACTUALIDAD DE LA DGT

...Y MUCHO MÁS...

+ INFORMACIÓN:
<http://revista.dgt.es>

► SUSCRIPCIONES

c/ Artesiano s/n, Pol. Ind.
Trobajo del Camino 24010 León
Tel.: 987 27 27 27
Fax: 987 80 79 83
edicion@editorialmic.com

[PARADOR de Granada]

PARADORES, tu lugar de experiencias.

PARADORES

Hoteles & Restaurantes 1928

T 902 547 979
www.parador.es
reservas@parador.es

Ven a Colonial Buffet,
paga el primer refresco y repite gratis*

*Promoción válida todos los días de la semana. En cerveza oferta válida de domingo a jueves. Sin noches, excepto festivos y vísperas de festivos.

EL BUFFET QUE MARCA
LA DIFERENCIA

960 033 737
Alfajar

960 601 979
Burjassot

WWW.COLONIALBUFFET.ES

MATRÍCULA ABIERTA

CENTRO DE EDUCACIÓN INFANTIL

Horario: 7:30h. a 19:00h.

Web Cam en las aulas · agenda digital · ordenadores
tablets · pizarra digital · natación..

Holidays School hasta 8 años

EMPLEADOS DEL POLÍGONO DE MASSANASSA, ALFAFAR Y CATARROJA
OBTENDRÁN UN 10 % DE DESCUENTO

Centro autorizado por la Dirección de Educación, Departamento de Educación y Ciencia de la Generalitat de Catalunya

C/ Josep Baixauli Creueta n.º 3 · Massanassa | Tel: 961 261 087
C/ Atandadors n.º 7 A (junto al IKEA) · Massanassa | Tel: 963 215 991

www.menuts.com · 606 263 996